

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สมเกียรติ เบญจศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง

วุฒิการศึกษา ศษ.ค. (ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ด้านสถิติ ด้านการวัดผลทางการศึกษา และการวิจัยทางการศึกษา

2. ดร.วิดา เหล่มตระกูล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง

วุฒิการศึกษา คค. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดผลการศึกษา การประเมิน การวิจัยทางการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย spss

3. นายบุญทวี วิทยาคุณ

โรงเรียนโป่งหลวงวิทยารัชมังคลาภิเษก อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

วุฒิการศึกษา คม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนโป่งหลวงวิทยารัชมังคลาภิเษก

4. นางรำพา ฤาชัย

ครู อันดับ คศ.4 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านปงยางคก อำเภอห้างฉัตร

จังหวัดลำปาง

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน (ประถมศึกษา)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์หรือความชำนาญ การสอนภาษาไทย ที่ปรึกษาการวิจัยทางการเรียนการสอน

5. นางลัดดาวัลย์ ศรีจารีก

ครู อันดับ คศ.4 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

วุฒิการศึกษา คศ.ม. การประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

ประสบการณ์หรือความชำนาญ การสอนภาษาไทย การสอนที่เน้นการคิดในภาษาไทย และ ศิลปะ

6. นายบุญเลิศ คุรุฑเมือง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง

วุฒิการศึกษา คม.การสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนภาษาไทยของ กศน.
และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

7. นางสาวพิมพ์ใจ นิศาวัฒนานนท์

ศึกษานิเทศก์อันดับ คศ.4 วิทยฐานะเชี่ยวชาญ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลำปาง เขต 1

วุฒิการศึกษา คม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ การสอนที่เน้นกระบวนการคิดในรายสาระต่าง ๆ
ช่วงชั้นที่ 1-4 วิทยาการด้านการพัฒนาการสอนที่เน้น
การพัฒนากระบวนการคิดของ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลำปาง

8. นางศุภวรรณ แสงเมือง

ศึกษานิเทศก์อันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ การสอนที่สอดแทรกกระบวนการคิดในรายสาระต่าง ๆ
ช่วงชั้นที่ 1-4 วิทยาการด้านการพัฒนาการสอนที่เน้น
การพัฒนากระบวนการคิด ของ สพท.ลำปาง

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการคิด

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เห็นแก่ลูก เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างละเอียดช่วยให้สรุปใจความสำคัญ หรือสรุปเรื่องย่อได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

อธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และสรุปเนื้อเรื่องย่อได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่องและประวัติของผู้แต่งได้
2. อธิบายความหมายของคำศัพท์ และสำนวนในบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกได้
3. สรุปเนื้อเรื่องได้
4. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดลึกซึ้ง คิดอย่างมีเหตุผล คิดละเอียด และคิดชัดเจน

เนื้อหาสาระ

นายล้ำเป็นคนที่สังคมไม่ยอมรับ เพราะความประพฤติที่ไม่ดี พระยาภักดีนฤนาถได้รับลูกวัย 2 ขวบของนายล้ำมาเลี้ยง เมื่อนายล้ำพ้นโทษออกมา ก็ต้องการอาศัยลูกให้หาเลี้ยง แต่เมื่อพบหน้าลูก นายล้ำไม่ได้แสดงตัว

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่ง
2. คำศัพท์และสำนวนในเรื่อง
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูนำเสนอข่าวจากหนังสือพิมพ์ ที่มีเรื่องราวระหว่างความรักของพ่อ แม่และลูก ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยตอบถามจากเนื้อหาของข่าว (ข่าวแม่เฒ่าอยากพบลูกหลังพราก27ปี : หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 10 ธันวาคม 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9771 หน้า 15) ร่วมกันพูดคุยแสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่อไปนี้ 1. เนื้อหาในข่าวนี้แสดงให้เห็นถึงเรื่องราวอะไร อย่างไรบ้าง 2. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดลูกส่วนมากนั้น มีความรู้สึกที่แท้จริงอย่างไรต่อลูกที่เป็นสายเลือดของตน เพราะเหตุใด ขั้นดำเนินการสอน 4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้าตามกิจกรรมในใบงาน แผนการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่องเห็นแก่ลูกแล้วเขียนคำตอบ ดังนี้	การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีเหตุผล	พิจารณาทบทวนข้อมูลทั้งหมดอย่างละเอียด แล้วแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นออกจากกันได้ สามารถอธิบายเรื่องที่คิดโดยใช้หลักเหตุผลนิรนัย หรืออุปนัย

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
4.1 บทละครพูดเรื่องเหียนแก่ลูกเป็นพระราชนิพนธ์ของผู้ใด และใช้นามแฝงว่าอย่างไร 4.2 เรื่องนี้มีวิธีการดำเนินเรื่องอย่างไร 4.3 จากวิธีดำเนินเรื่องนี้ให้นักเรียนบอกรายละเอียดเพิ่มเติม ของลักษณะการเขียนดำเนินเรื่อง 4.4 ผู้เขียนมีความประสงค์อย่างไรในการบรรยายกิริยาท่าทางของตัวละครในวงเล็บ ถ้าไม่มีอย่างนี้จะดีหรือไม่ เพราะอะไร 4.5 ในการอ่านประวัติผู้แต่ง นักเรียนได้ความรู้และแง่คิดอะไรบ้าง ตอบให้ละเอียดที่สุด 4.6 ศึกษาที่มาของเรื่องแล้วนักเรียนได้รู้อะไรบ้าง รู้อย่างไร และยังไม่รู้อะไร 5. แจกใบงานที่ 1.2 ทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมใบงาน ดังนี้ 5.1 นักเรียนหาความหมายคำศัพท์จากใบงานคำศัพท์ แล้วส่งครู ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจและร่วมกันเฉลย 6. ครูสุ่มถามคำศัพท์และสำนวนนักเรียนเป็นรายบุคคล 7. แจกใบงานที่ 1.3 นักเรียนอ่านเรื่องเหียนแก่ลูกแล้วตอบคำถามตามใบงานที่ 1.3 ดังนี้	คิดละเอียด คิดลึกซึ้ง คิดละเอียด คิดชัดเจน	สามารถให้รายละเอียดหลักที่เกี่ยวข้องได้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเรื่องที่เกิดขึ้นได้ สามารถให้รายละเอียดย่อยที่เกี่ยวข้องได้ สามารถระบุประเด็นที่ตนเองรู้และเข้าใจ หรือไม่รู้ ไม่เข้าใจได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
7.1 นายล้าเป็นคนอย่างไร	คิดลึกซึ้ง	สามารถบอกบุคลิกท่าทาง และอธิบายได้ถึงสาเหตุแห่งที่มาของอุปนิสัยต่าง ๆ ได้
7.2 ให้เปรียบเทียบความคิดและความรู้สึกของนายล้าก่อนและหลังการได้พบกับพระยาภักดีนฤนาถ และแม่ลออ	คิดลึกซึ้ง	สามารถระบุได้ว่า เหตุการณ์ใดทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร และมีความสำคัญเช่นไร
7.3 ถ้าจะเปรียบเทียบบทบาทของความ เป็นพ่อระหว่างนายล้าและพระยาภักดีนฤนาถ นักเรียนคิดว่าใครเป็นคนที่เห็นแก่ลูกมากกว่ากัน เพราะเหตุใด	คิดลึกซึ้ง	สามารถอธิบายสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาหรือเรื่องที่เกิดขึ้นได้
7.4 นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดของนายล้า มีปัจจัย หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง และเกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้าง	คิดลึกซึ้ง	สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและบอกเหตุผลที่แท้จริงได้
ขั้นสรุปบทเรียน		
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอสิ่งที่กลุ่มตนเขียน		
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเพิ่มเติม		

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 1.1 – 1.3

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน = ดีมาก

11-15 คะแนน = พอใช้

10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แม่เฒ่าอยากพบลูกหลังพราก27ปี

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547นางดวงตา บุญประกอบ อายุ 65 ปี คนงานรับจ้างดูแลสวนใน สนามกอล์ฟ ที่เกาะกวม ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านพัก ที่ ต.วังชมภู อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ และจะเดินทางกลับในราวปลายเดือนธันวาคมนี้ ฝากวอนสื่อมวลชนช่วยเป็นสื่อกลาง ส่งข่าวไปถึงนายประยูร เจริญสุข ลูกชายคนโต ซึ่งออกจากบ้าน ต.วังชมภู ไปภายหลังนางดวงตา เดินทางไปทำงานที่เกาะกวม ตั้งแต่ราวปี 2520 หลังจากนั้นไม่มีโอกาสพบลูกชายคนโตอีกเลยเป็นเวลา 27 ปีแล้ว

นางดวงตากล่าวว่า หลังจากหย่าร้างกับสามีเก่าเมื่อราว 27 ปีที่ผ่านมา จึงตัดสินใจไปทำงานต่างประเทศ และส่งเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งขณะนั้นนายประยูรอายุ 22 ปี และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรง สำคัญช่วยดูแลน้องๆ กระทั่งต่อมาทราบภายหลังว่านายประยูรเกิดปัญหาเรื่องหน้าที่การงาน จึงหลบหน้าไปจนขาดการติดต่อกับทางครอบครัว

"กลับมาเมืองไทยหลายครั้ง เพราะอยากพบหน้าลูกๆ แต่ไม่เคยได้พบลูกชายคนโตเลยสัก ครั้ง สอบถามลูกๆ คนอื่นก็บอกเพียงว่าประยูร ไม่เคยติดต่อกลับมาเลย ทุกวันนี้จึงไม่ทราบข่าวคราวว่าเขาจะอยู่หรือตายไปแล้ว หัวอกของคนเป็นแม่ซึ่งหากเขายังมีชีวิตอยู่ ก็อยากมีโอกาสพบหน้าสัก ครั้งในชีวิตนี้ก่อนจะล้มหายตายจากกันไป" นางดวงตากล่าว

จากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9771 หน้า 15

1. เนื้อหาในข่าวนี้แสดงถึงเรื่องราวอะไร อย่างไรบ้าง
2. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนคิดว่ามนุษย์ผู้ให้กำเนิดส่วนมากนั้น มีความรู้สึกร้อยอย่างไรต่อสายเลือดของตน

ใบงานที่ 1.1

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

ลำดับขั้นของการปฏิบัติงาน

1. ร่วมกันศึกษาที่มาของเรื่อง และศึกษาพระราชประวัติของผู้ทรงพระราชนิพนธ์
2. อ่านคำถามแล้วเขียนคำตอบทุกข้อในกระดาษคำตอบ

ศึกษาเรื่องแล้วเขียนแสดงความคิด

1. บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูกเป็นพระราชนิพนธ์ของผู้ใด และใช้พระนามแฝงอย่างไร
2. เรื่องนี้มีวิธีการดำเนินเรื่องอย่างไร
3. จากวิธีดำเนินเรื่องนี้ให้นักเรียนบอกรายละเอียดเพิ่มเติม ของลักษณะการเขียนดำเนินเรื่อง
4. ผู้เขียนมีความประสงค์อย่างไรในการบรรยายกริยาทำทางของตัวละครในวงเล็บ ถ้าไม่มีอย่างนี้จะดีหรือไม่ เพราะอะไร
5. ในการอ่านประวัติผู้แต่ง นักเรียนได้ความรู้และแง่คิดอะไรบ้าง ตอบให้ละเอียดที่สุด
6. ศึกษาที่มาของเรื่องแล้วนักเรียนได้รู้อะไรบ้าง รู้อย่างไร และยังไม่รู้อะไร

ใบงานที่ 1.2
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม 1. ให้นักเรียนหาความหมายคำศัพท์และสำนวน

1. ทิพเดชะ	=	
2. บ่าว	=	
3. ผู้ดี	=	
4. ออฟฟิศ	=	
5. มีตระกูล	=	
6. รูปร่างโทรม	=	
7. ปอน	=	
8. เกล่อเก่า	=	
9. ใต้เท้า	=	
10. โซดา	=	
11. บางกอก	=	
12. อ้ายผีโลก	=	
13. ระหายน้าพิลึก	=	
14. ขี้คุกขี้ตะราง	=	
15. ระคายหู	=	
16. สำแดง	=	
17. ชั่ง	=	
18. ฉาย	=	
19. หมาหัวเน่า	=	
20. อาญาจักร	=	

กิจกรรม 2. จงเขียนความหมายของสำนวนในเรื่อง เห็นแก่ลูก

1. “นายล้ามองดูอ้ายคำ เห็นจะไม่ไปแน่แล้วก็ถอนใจใหญ่” ถอนใจใหญ่ หมายถึง.....
.....
2. “เฮ้อ..ไปเป็นโทษเสียสิบปียังไถ่ละครับ” เป็นโทษ หมายถึง.....
.....
3. “ผมพยายามหางานทำทางเสมียนบาญชี” บาญชี หมายถึง.....
.....
4. “รอดตัวที่หมอกความของผมดี” หมอกความ หมายถึง
.....
5. “ติดตะรางอยู่ที่พิษณุโลก” ติดตะราง หมายถึง.....
.....
6. “รับประทานโทษขอรับ” หมายถึง.....
.....
7. “ผมจะพยายามหรือมีพยายามก็ไม่มีใครปรารถนาอีนัง” ปรารถนาอีนัง หมายถึง.....
.....
8. “.....ประเดี๋ยวนั้นจะเหนื่อยใจไว้ไม่อยู่” หมายถึง.....
.....
9. “เอ! นี่แจะขยายขึ้นว่า แกเป็นพ่อแม่ล่ออัยงั้นหรือ” ขยาย หมายถึง.....
.....
10. “ฉันอยู่หัวเมืองเพิ่งเข้ามา...” หัวเมือง หมายถึง.....
.....

ใบงานที่ 1.3
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก

กิจกรรม 1. ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องลงในใบงาน

1. นายล้าเป็นคนอย่างไร
2. ให้เปรียบเทียบความคิดและความรู้สึกของนายล้าก่อนและหลังการได้พบกับพระยาภักดีนฤนาถ และแม่ลออ
3. ถ้าจะเปรียบเทียบบทบาทของความเป็นพ่อระหว่างนายล้าและพระยาภักดีนฤนาถ นักเรียนคิดว่าใครเป็นคนที่เห็นแก่ลูกมากกว่ากัน เพราะเหตุใด
4. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดของนายล้า มีปัจจัย หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง และอย่างไร

ตอบคำถาม

- 1.....

2.

- 3.....

4.

89

กิจกรรม 2. เหตุการณ์บางตอนจากละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกที่นักเรียนเห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลง มีเหตุการณ์ใดบ้าง และนักเรียนคิดว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงแล้วจะเป็นอย่างไร

[illegible]

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เห็นแก่ลูก เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ จะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และวินิจฉัย เรื่องที่อ่าน ได้อย่างมีเหตุผล เกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่า แนวคิดของเรื่องสามารถปลูกฝังค่านิยมและ คุณลักษณะที่ดีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนบอกจุดประสงค์ของเรื่องเห็นแก่ลูก และสามารถสรุปคุณค่าของเรื่องได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
2. สรุปแนวคิดที่ได้จากเรื่องได้
3. ประเมินคุณค่าที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่ง คิดอย่างมีเหตุผล คิดไกล คิดชัดเจน และคิดละเอียด

เนื้อหาสาระ

เรื่องเห็นแก่ลูก ให้แนวคิดในเรื่อง ความรักและความภูมิใจที่บิดามีต่อบุตร ทำให้บิดายอม เสียสละให้แก่บุตรโดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะนิสัยของนายถ้ำ พระยาภักดี และแม่ลออ
2. แนวคิดที่ได้จากเรื่อง
3. คุณค่าของเรื่องเห็นแก่ลูก
4. ตระหนักในการเห็นประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตน

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูคิดแผ่นชาร์ต โคลงสี่สุภาพ เรื่องคุณ บิตรมารดา บนกระดาน ให้นักเรียนอ่าน พร้อมกัน แล้วครูใช้คำถาม คุณแม่หนานักเพียง พสุธา คุณบิตรดุจอ กาศกว้าง คุณพี่ฟ้างศิขรา เมรุมาศ คุณพระอาจารย์อ้าย อาจสู้สาคร 1.1 เนื้อหาโดยละเอียดของโคลงบทนี้ กล่าวถึงเรื่องอะไร 1.2 สิ่งที่น่ามาเป็นคำเปรียบเทียบกับ โคลงบทนี้ เปรียบเทียบอะไรกับสิ่งใดบ้าง รู้ได้อย่างไร 1.3 นักเรียนเห็นด้วยกับการเปรียบเทียบ จากโคลงบทนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด ขั้นดำเนินการสอน 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม แล้วปฏิบัติ กิจกรรมตามใบงานที่ 2.1 แผนการเรียนรู้ เรื่องเห็นแก่ลูก โดยอ่านแล้วเขียนข้อความ ในเรื่องที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร และให้ บอกถึงนิสัยของตัวละครจากข้อความนั้น (นายล้า พระยาภักดี อ้ายคำ แม่ลออ) 3. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงแนวคิด และตอบคำถาม	คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดอย่างมี เหตุผล คิดลึกซึ้ง	สามารถขยายความของบทความ ที่อ่านได้ละเอียดเพิ่มขึ้น สามารถอธิบาย ขยายความหรือ บอกสิ่งที่เข้าใจได้ชัดเจน สามารถแสดงความคิดเห็นโดย ใช้เหตุผลแบบนิรนัยหรืออุปนัย สามารถคิดหาสาเหตุที่แท้จริงที่ เป็นต้นเหตุของพฤติกรรมที่ตัว ละครแสดงออกมาได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
3.1 บทละครเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่นักเรียน 3.2 นักเรียนคิดว่าถ้านายล้าจะเป็นพ่อที่ดีของลูกตั้งแต่ต้น เขาควรปฏิบัติตัวอย่างไร 3.3 พ่อเป็นผู้ซึ่งยอมเสียสละให้แก่ลูกโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น ในฐานะลูกนักเรียนคิดว่าควรจะปฏิบัติตนอย่างไรในการทดแทนพระคุณแก่พ่อของเรา เมื่อถึงเวลาที่ท่านแก่เฒ่า 4 ครูแจกใบงานที่ 2.2 แผนการเรียนรู้เรื่องเห็นแก่ลูก โดยให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันหาข้อความหรือเหตุการณ์ในเรื่อง แล้วช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากข้อความนั้น จากนั้นให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างข้อความและแนวคิดจากข้อความนำเสนอหน้าชั้นเรียน 5. ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากเรื่อง ครูใช้คำถามดังนี้ 5.1 ในยุคสมัยรัชกาลที่ 6 แบ่งชนชั้นกันด้วยยศถาบรรดาศักดิ์ นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุผลอะไร 5.2 การแบ่งชนชั้นในยุคสมัยปัจจุบัน มีความจำเป็นหรือไม่ นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ 5.3 การใช้ศัพท์สำนวนภาษาต่างประเทศในบางคำเนื่องจากเหตุใด มีข้อดีและข้อเสียหรือไม่ อย่างไร	คิดลึกซึ้ง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล คิดลึกซึ้ง คิดลึกซึ้ง	บอกสาเหตุของปัญหา และคุณค่าที่แท้จริงของเรื่อง ได้ บอกคำตอบด้านสาเหตุที่แท้จริง และแนวทางการปฏิบัติตัว เพื่อแก้ปัญหาที่มาจากสาเหตุนั้น มีเหตุผลในคำตอบที่ใช้ข้อมูล และข้อเท็จจริงในการคิด ทั้งการคิดทางกว้าง ทางลึก อย่างเหมาะสม สามารถอธิบายโดยใช้หลักเหตุผลนิรนัยหรืออุปนัยได้ แสดงความคิดเห็นโดยระบุประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องได้ลึก ลงไปว่าประเด็นใดจะทำให้เกิดผลอย่างไร สามารถระบุได้ว่าอะไรเป็นต้นเหตุ และจะส่งผลในทางลบทางบวกอย่างไร

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
5.4 เพราะเหตุใด ภาษาที่ใช้ในเรื่องจึงแตกต่างจากภาษาในปัจจุบัน 6. ครูแจกใบงานที่ 2.3 ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาคำถามด้านคุณค่าจากเรื่อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอหน้าชั้นเรียน 7. ครูสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครอบคลุม	คิดอย่างมีเหตุผล	สามารถคิดแบบนิรนัยคือคิดจากหลักทั่วไป ไปสู่ข้อเท็จจริงย่อย ๆ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ใบงานแผนการเรียนรู้เรื่อง เห็นแก่ลูก ใบงานที่ 2.1 – 2.3

การวัดประเมินผล

- วิธีวัด
 - สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
- เครื่องมือวัด
 - แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ใบงาน
- เกณฑ์การวัด
 - แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20	คะแนน	= ดีมาก
11-15	คะแนน	= พอใช้
10	คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 2.1/1

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม ให้เลือกข้อความที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร แล้ววิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร

ข้อความ	ลักษณะนิสัยที่ดี
นายล้ำ	
พระยาภักดีนฤนาถ	
แม่ลออ	
อ้ายคำ	

ใบงานที่ 2.1/2

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม ให้เลือกข้อความที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร แล้ววิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร

ข้อความ	ลักษณะนิสัยที่ไม่ดี
นายล่า พระยาภักดินฤนาถ แม่ลออ อ้ายคำ	

ใบงานที่ 2.2

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม ให้เลือกข้อความที่นักเรียนชอบ แล้วสรุปแนวคิดที่ได้จากข้อความ ในด้าน
ต่าง ๆ เช่น ความเสียสละ ความรัก การมองโลกในแง่ดี เหินแก่ตัว ฯลฯ

ข้อความ	แนวคิดจากข้อความ

ใบงานที่ 2.3

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาด้านคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอ
ดังนี้

1. ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากเรื่องเหินแก่ลูกคือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

2. แนวคิดของเรื่องที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้คือ

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในสถานการณ์ใดบ้าง

.....

.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเต๋ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การฝึกวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงการอ่านจับใจความสำคัญจะช่วยให้เล่าเรื่องย่อของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเต๋ในด้านความงามทางภาษา และคุณค่าทางสังคมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่องสามก๊กได้
2. บอกประวัติของผู้แต่งได้
3. อธิบายความหมายของคำศัพท์ หรือถ้อยคำและสำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่านได้
4. เล่าเรื่องย่อสามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเต๋ได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการลักษณะคิดอย่างมีเหตุผล การคิดชัดเจน คิดกว้าง และคิดลึกซึ้ง

เนื้อหาสาระ

เตียวจูล่ง เป็นทหารเอกของเล่าปี่ ผู้มีความเก่งกล้าฝีมือดีในการรบ มีลักษณะของลูกน้องที่ดี มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนโดยไม่คำนึงถึงชีวิตได้แสดงความกล้าหาญ และมีฝีมือในการรบ ช่วยผู้นำของตนเองตลอดมา

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาของเรื่องสามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเต๋
2. ประวัติเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
3. คำศัพท์และสำนวนโวหารในเรื่อง
4. เรื่องย่อสามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเต๋

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูนำเสนอให้นักเรียนยกตัวอย่าง ภาพยนตร์ หรือนวนิยายจีนที่นักเรียนรู้จัก แล้วโยงเข้าสู่เรื่องสามก๊ก ซึ่งเป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของจีน ขั้นตอนการสอน 2. ครูใช้คำถามนำเกี่ยวกับบทนำเรื่องและประวัติของผู้แต่ง โดยนักเรียนทุกคนร่วมกันตอบ ดังนี้ - สามก๊กเป็นเรื่องราวของชนชาติใด และเกี่ยวกับเรื่องอะไร - นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดเรื่องราวในสามก๊ก จึงยังอยู่ในความนิยมของผู้อ่านทุกยุคทุกสมัย - เรื่องสามก๊กมีจุดประสงค์ในการแต่งอย่างไร มีประโยชน์หรือไม่ และมีคุณค่าในด้านใด - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับการที่เรื่องสามก๊กได้ถูกแปลเป็นภาษาต่างๆ ถึง 10 ภาษา - เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ผู้เรียบเรียงเรื่องสามก๊กมีความรู้ความสามารถในการประพันธ์เรื่องใดอีกบ้าง และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อตัวท่านผู้ประพันธ์อย่างไร	คิดอย่างมีเหตุผล คิดชัดเจน คิดกว้าง คิดชัดเจน	สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อเท็จจริงได้ สามารถอธิบาย ขยายความ และยกตัวอย่างสิ่งที่ตนรู้และเข้าใจได้ สามารถระบุรายละเอียด หรือแง่มุมที่เป็นจุดสำคัญที่เกี่ยวข้องได้ สามารถอธิบายให้ความกระจ่างในเรื่องที่รู้หรือเข้าใจได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม แล้วปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ 3.1 เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า โดยครูยกคำศัพท์ยากในเรื่องให้นักเรียนร่วมกันศึกษาแล้วบอกความหมาย และ กิจกรรมใบงานที่ 3.2 ยกสำนวนที่มีความสำคัญให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและบอกความหมายของสำนวนในเรื่อง 4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ทำกิจกรรมใบงานที่ 3.3 โดยอ่านเรื่องจากหน้า 78 ถึง 84 แล้วนักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมาเล่าเรื่องย่อต่อกันว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และได้รับผลอะไร ขั้นสรุปบทเรียน 5. ร่วมกันสรุป เนื้อหาเรื่องสามก๊ก ตอนที่เรียนเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่องโดยครูใช้คำถาม - นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับที่ว่าสามก๊กไม่ว่าจะจับเอาตอนใดขึ้นมา ก็ปรับใช้กับชีวิตคนในทุกยุคทุกสมัยได้เป็นอย่างดี - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่าสามก๊ก มีวิธีการดำเนินเรื่องที่ดี ถ้อยคำภาษาเรียบเรียงไว้อย่างสละสลวย มีสำนวนโวหารเยี่ยม และเพราะเหตุใดนักเรียนจึงมีความรู้สึกเช่นนั้น	คิดลึกซึ้ง คิดอย่างมีเหตุผล	สามารถวิเคราะห์ แล้วแสดงความคิดเห็นได้ว่าองค์ประกอบใดมีอิทธิพลสูง สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างครอบคลุมทั้งแบบนิรนัยและแบบอุปนัย โดยแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นออกจากกันได้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้เรื่อง สามก๊กตอนจูลงฝ่าทัพรับอาเต๊า ใบงานที่ 3.1-3.3

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การวัด
 - 3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20	คะแนน	= ดีมาก
11-15	คะแนน	= พอใช้
10	คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - 3.2 ใบงาน

ผ่านเกณฑ์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
-----------	---------------------

ใบงานที่ 3.1

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนอุล่งฝ่าทัพปราบเต๋า

กิจกรรม ศึกษาและหาความหมายของคำศัพท์เรื่อง

1. เป็นสามารถ
2. บากหนี่ไป
3. โทรมไปด้วยโลหิต
4. ผงคลี
5. เกาทัณฑ์
6. ทวน
7. ปลงธุระ
8. โจนลง
9. จักเกล้า
10. สัปทน
11. ทำอุบาย
12. อนาคต

ใบงานที่ 3.2

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนงูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

กิจกรรม ศึกษาและบอกความหมายของสำนวนและคำอุปมาอุปไมยในเรื่อง

1. เล่าปี่ได้ยินเสียงคนโห่ร้องอื้ออึงกะเนิงมาทางทิศเหนือ ดั่งหนึ่งแผ่นดินจะถล่มก็ตกใจ
.....
2. เล่าปี่ได้ยินดังนั้นทวาดเอาบิชองว่า ท่านนี้หาความพิเคราะห์มิได้
.....
3. บัดนี้เราพี่น้องถึงอัปจนแล้ว เขาจึงเอาใจออกห่างกระมัง
.....
4. งูล่งจึงว่า ท่านอย่าได้หนักหน่วงให้ข้าพเจ้าช้ำอยู่เลย
.....
5. โจโฉจึงสรรเสริญว่า ทหารคนนี้มีอำนาจประดุจเสือ
.....
6. โจโฉรักใคร่ให้ถือกระบี่ชื่อกิเทนเก็ยม ถ้าจะฟันเหล็กก็ดุจหนึ่งว่าฟันหยวก
.....
7. อันตัวข้าพเจ้านี้ถึงจะตายก็จะเอาโลหิตทาแผ่นดินไว้ให้ปรากฏ จะขอสนองคุณท่าน
.....
8. เล่าปี่ครั้งนี้อุปมาเหมือนปลาขังอยู่ในถัง เสือตกอยู่ในหลุม ถ้าและจะละเสียให้เล็ดลอดหนีไปได้ บัดนี้ก็เหมือนปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงมหาสมุทร
.....
9. เล่าปี่จึงว่า ครั้งนั้นตัวพื่อนาถาหาที่จะตั้งเป็นภูมิฐานมิได้เหมือนหนูคิดจั่น
.....
10. โลหิตติดเกราะและข้างม้าดุจหนึ่งรดด้วยน้ำครั้ง
.....

ใบงานที่ 3.3

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนอุล่งฝ่าทัพปราบเต๋า

กิจกรรม ให้นักเรียนทำอ่านเรื่องตามที่กลุ่มได้รับมอบหมาย แล้วตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องต่อกัน ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และได้รับผลอย่างไร ดังนี้

กิจกรรมกลุ่มที่ 1

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนถึงจบย่อหน้าแรก ในหน้า 80
2. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
3. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

กิจกรรมกลุ่มที่ 2

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อจากกลุ่มแรกในหน้า 80 จนถึงจบย่อหน้าที่ 1 ในหน้า 82
2. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
4. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

กิจกรรมกลุ่มที่ 3

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อจากกลุ่มที่ 2 ตั้งแต่ย่อหน้าแรกในหน้า 82 จนถึงจบเรื่องหน้า 84
2. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
3. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

เอกสารของครู

เรื่องย่อพอสังเขปของเนื้อเรื่องสามก๊กตอนจูหล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

กลุ่มที่ 1 เล่าเรื่องตั้งแต่ต้นจนถึงจบย่อหน้าแรก หน้า 80 ความดังนี้

(เล่าปีพบว่าทัพโจโฉติดตามมา จึงได้ออกสู้รบด้วย เมื่อขณะพักทหารอยู่ เตียวหุยได้พูดสงสัยว่าจูหล่งเอาใจออกห่างไปช่วยฝ่ายโจโฉแล้ว แต่เล่าปียังมีความเชื่อมั่นในตัวจูหล่งอยู่ ฝ่ายจูหล่งได้ต่อสู้อยู่กับกองทัพอันโจโฉเพื่อติดตามหาครอบครัวของเล่าปี่ ที่ถูกพลัดหลงไปในระหว่างรบจนได้เจอนางกำสรวลี)

กลุ่มที่ 2 เล่าเรื่องต่อจากกลุ่มแรกจนถึงจบย่อหน้าที่ 1 หน้า 82 ความดังนี้

(จูหล่งได้ฆ่าอิโตทหารของโจโฉที่จับตัวบิ๊ตักได้ แล้วชิงได้ม้า 2 ตัวมาให้บิ๊ตักกับนางกำสรวลี ฝ่ายเตียวหุยตามมาพบและได้ซักถามจูหล่งเรื่องที่สงสัยว่าไปเข้ากับโจโฉจนเข้าใจกัน จากนั้นจูหล่งได้ให้บิ๊ตักพานางกำสรวลีไปหาเล่าปี่ ส่วนตนออกตามหานางบิ๊ตักและอาเต๊าอย่างกล้าหาญพบนางถูกทวนที่ขาเดินไม่ได้ แต่นางบิ๊ตักเจ็บหนักไม่อยากเป็นภาระแก่จูหล่ง จึงโจนลงบ่อน้ำฆ่าตัวตายเพื่อให้จูหล่งช่วยอาเต๊าอย่างปลอดภัย จูหล่งได้ฝ่าทัพออกไปโดยไม่เป็นอันตรายเพราะโจโฉชื่นชมในฝีมือและสั่งทหารไม่ให้ยิงด้วยเกาทัณฑ์ให้จับเป็น)

กลุ่มที่ 3 เล่าต่อจากกลุ่มที่ 2 ตั้งแต่ย่อหน้าแรกหน้า 82 จนถึงจบเรื่อง ความดังนี้

(จูหล่งพาอาเต๊าไป ได้ต่อสู้และฆ่าทหารของโจโฉ จนพบกับเตียวหุยแล้วให้ช่วยสกัดทัพไว้จนสามารถนำอาเต๊าไปให้กับเล่าปี่ได้อย่างปลอดภัย ฝ่ายทหารของโจโฉก็เจอกลลวงของเตียวหุยจนล่าทัพไป โจโฉไม่เชื่อในกลลวงจึงตามไปต่อสู้แต่ในที่สุดก็ต้องล่าถอยไปเพราะมีทัพของกวนอูและขงเบ้งมาช่วยสมทบกับเล่าปี่ สุดท้ายเล่าปี่ยกทัพไปตั้งค่ายอยู่ที่เมืองแฮเค้า ตามคำแนะนำของขงเบ้ง)

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 4
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเตา เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติบุคคลสำคัญที่มีความกล้าหาญ จงรักภักดีต่อชาติ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีด้านความจงรักภักดีต่อชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสามก๊ก ตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเตาในด้านด้านความงามทางภาษาและคุณค่าทางสังคมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญได้
2. บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
3. ประเมินคุณค่าของเรื่องได้
4. ตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดลึกซึ้ง คิดถูกทาง คิดไกล คิดกว้าง และคิดชัดเจน

เนื้อหาสาระ

เรื่องสามก๊กตอนจู๋ลงฝ่าเท้าปราบอเตา แสดงถึงความจงรักภักดีของจู๋ลงที่มีต่อเล่าปี่โดยไม่คำนึงถึงชีวิตตนเอง โดยการฝ่าฟันอันตรายจากการรบ เพื่อรักษาชีวิตของอาเต๊า บุตรชายของเล่าปี่

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะนิสัยของตัวละคร
2. ข้อคิดจากเรื่อง
3. คุณค่าหรือความรู้จากเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลสำคัญที่มีความกล้าหาญ จงรักภักดีต่อชาติ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ใช้คำถามดังนี้		

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
4. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ 4.2 เรื่องสามก๊กตอนจู๋ลงฝ่าทัพปราบอาเต๊า โดยให้บอกลักษณะนิสัยของตัวละครจากข้อความที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การกระทำ จากข้อความ ดังนี้ 4.1 จู๋ลงเมื่อรู้จากทหารว่า นางกำสุมหินถูกเกาทัณฑ์ป่วยอยู่ และหนีปนไปกับชาวเมืองทางทิศใต้ จู๋ลงจึงทิ้งทหารทั้งปวงที่ตามไปเสีย จับม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว - สังคมเมืองยุคปัจจุบันผู้ที่มีลักษณะนิสัยแบบจู๋ลงควรจะมากขึ้นหรือควรจะลดน้อยลง อย่างไร เพราะสาเหตุใด 4.2 นางบิฮูหยิน เมื่อได้ยินเสียงทหารโจโฉรุกไล่เข้ามา นางก็เอาอาเต๊าผู้เป็นบุตรของนางกำสุมหินวางไว้ตรงหน้าจู๋ลง แล้วก็โจนลงในบ่อน้ำตาย - นักเรียนคิดว่าการกระทำของนางบิฮูหยินถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร 4.3 จู๋ลงอุ้มอาเต๊าส่งให้เล่าปี่ ำรับเอาอาเต๊า แล้วทำเป็นโกรธทั้งบุตรลงแล้วว่า เพราะอ้ายจ้งไรรคนเดี๋ยวนี้ จู๋ลงทหารเอกเราจักแหล่นจะเสียทีแก่ข้าศึก - ในสังคมยุคปัจจุบัน การกระทำตามลักษณะนิสัยของเล่าปี่เช่นนี้ จำเป็นต้องนำมาใช้หรือไม่ อย่างไร	คิดลึกซึ้ง คิดถูกทาง คิดลึกซึ้ง	อธิบายได้ ถึงความจำเป็นเกี่ยวกับพฤติกรรม และการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน อย่างมีความเข้าใจแท้จริง บอกได้ถึงการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น และส่วนรวมมากกว่าส่วนตน บอกคำตอบที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องของเหตุผลที่ต้องกระทำหรือไม่กระทำได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
5. ครูคิดข้อความบนกระดานความว่า <u>“จูล่งเมื่อรู้จากทหารว่า นางกำสุมหินถูก เกาทัณฑ์ป่วยอยู่ และหนีไปกับ ชาวเมืองทางทิศใต้ จูล่งจึงทิ้งทหารทั้งปวง ที่ตาม ไปเสีย ขับม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว”</u> แล้วถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น - การกระทำของจูล่งให้ข้อคิดได้อย่างไรบ้าง - ในชีวิตประจำวัน การที่เราทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามในขณะเดียวกัน ควรจะกระทำอย่างไร จึงจะเอื้อต่อการเป็นสมาชิกในสังคมได้ 6. ร่วมกันสนทนาถึงคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง เช่นสำนวนโวหาร คำอุปมาอุปมัย และครูอธิบายสรุปถึงข้อคิดที่ได้จากเรื่อง <u>ขั้นสรุปบทเรียน</u> 7. ให้นักเรียนเขียนเรียงความจากประสบการณ์ดี ๆ ที่นักเรียนเคยได้พบเจอในเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ดีอย่างไร”	คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล	สามารถอธิบายได้ถึง มุมมองและผลจากการกระทำได้หลายแนวทาง อธิบายถึงหลักวิธีในการคิดได้อย่างกว้างไกล มีเหตุผลที่ดีต่อตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำประสบการณ์ที่ได้พบเจอมาคิดกว้าง ๆ อย่างลึกซึ้งแล้วเชื่อมโยงต่อเนื่องไปสู่อนาคตได้ว่าจะเกิดผลอย่างไร

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ใบงานแผนการเรียนรู้เรื่อง สามก๊กตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ใบงานที่ 4.1-4.2

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ประเมินการทำกิจกรรมในงาน

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน = ดีมาก

11-15 คะแนน = พอใช้

10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 4.1

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

กิจกรรม 1. จงรวบรวมชื่อและบทบาทของตัวละครในเรื่อง โดยแยกเป็นฝ่ายเล่าปี่ และฝ่ายโจโฉ

[illegible][illegible]

3. ส่งตัวแทนกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่มในข้อ 1 และ 2

[illegible]

ใบงานที่ 4.2

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบเอาเต้

กิจกรรม จงบอกลักษณะนิสัยของตัวละครจากข้อความที่กำหนด และวิเคราะห์การกระทำ

1. จูล่งเมื่อรู้จากทหารว่า นางกำสุมหินถูกเกาทัณฑ์ปัวอยู่ และหนีไปกับชาวเมืองทางทิศใต้ จูล่งจึงทิ้งทหารทั้งปวงที่ตามไปเสีย ขับม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว

ลักษณะนิสัยของจูล่ง	
สังคมเมืองยุคปัจจุบันผู้ที่มีลักษณะ นิสัยแบบจูล่งมีมากขึ้นหรือน้อยลง และเพราะสาเหตุใด	

2. นางบิสูหยิน เมื่อได้ยินเสียงทหารโจโฉรุกใกล้เข้ามา นางก็เอาเอาเต้ผู้เป็นบุตรของนาง
กำสุมหินวางไว้ตรงหน้าจูล่ง แล้วก็โจนลงในบ่อน้ำตาย

ลักษณะนิสัยของนางบิสูหยิน	
นักเรียนคิดว่าการกระทำของนาง บิสูหยินถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร	

3. จูล่งอุ้มเอาเต้ส่งให้เล่าปี่ ๆ รับเอาเอาเต้ แล้วทำเป็นโกรธทั้งบุตรลง แล้วว่า เพราะอ้ายจัญไร
คนเดียวนี้ จูล่งทหารเอกเราจักแห่ล่นจะเสียทีแก่ข้าศึก

ลักษณะนิสัยของเล่าปี่	
ในสังคมยุคปัจจุบัน การกระทำตาม ลักษณะนิสัยของเล่าปี่นี้ จำเป็นต้อง นำมาใช้หรือไม่ อย่างไร	

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างละเอียดและมีวิจารณ์ช่วยให้อ่านเข้าใจความสำคัญหรือเรื่องย่อ และวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สรุปเนื้อเรื่องย่อเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้มได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่อง
2. บอกประวัติของผู้แต่งได้
3. สรุปเนื้อเรื่องย่อได้

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดถูกทาง คิดกว้าง คิดชัดเจน

และคิดละเอียด

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เป็นตอนที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของทศกัณฐ์ที่รู้ตัวดีว่า เป็นวันสุดท้ายของชีวิตจึงต้องการแสดงเกียรติยศของตนให้ปรากฏไว้ โดยเนรมิตตนให้มีรูปโฉมงดงาม แล้วพุดสังเวยพิเภกน้องชายฝากบ้านเมืองไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ที่เข้าถึงความรู้และคุณธรรมชั้นสูง มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ รู้ผิดชอบชั่วดี และมีความสำนึกผิดที่ตนได้กระทำความ

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาของเรื่อง และประวัติผู้แต่ง
2. เนื้อเรื่องย่อรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูเสนอภาพพระราม พระลักษณ์ และภาพหนุมาน นางสีดา ทศกัณฐ์ สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนเดิมที่เคยเรียน คือตอนศึกไมยราพ ศึกกุมภกรรณ และศึกอินทรชิต โดยนักเรียนและครูช่วยกันทบทวนความรู้เดิม ขั้นดำเนินการสอน 2. ครูสนทนาโดยใช้คำถามเกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ถึงประวัติผู้แต่งและที่มาของเรื่อง เช่น 2.1 รามเกียรติ์ฉบับนี้เป็นพระราชนิพนธ์ของกษัตริย์พระองค์ใด ทรงมีจุดมุ่งหมายในการพระราชนิพนธ์อย่างไร 2.2เค้าโครงเรื่องเดิมของเรื่องรามเกียรติ์นำมาจากประเทศอินเดีย นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้เป็นที่รู้จักและชื่นชอบและเข้ามาสู่เมืองสยามได้โดยวิธีใดได้บ้าง 2.3 ผลงานของผู้พระราชนิพนธ์นอกจากเรื่องนี้มีเรื่องใดอีกบ้าง 3. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงเสนาะคำประพันธ์ทีละคน โดยครูดูแลแนะนำการออกเสียง 4. นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม จากการอ่านออกเสียงคำประพันธ์แล้ว ครูแจกใบงานที่ 5.1 แล้วเขียนคำตอบ จากคำถามในใบงาน	คิดละเอียด	สามารถบอกรายละเอียดของเหตุการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นเป็นลำดับได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
จากบทกลอนตอนนี้ : ตริ่กไปในการรณยุทธ พระทรงครุฑแสนโสมนัสสา ด้วยได้ดวงใจสุรา ทศพัคตรนั้นมาไว้กับกร - การที่พระรามมีความรู้สึกว่าพระองค์จะต้องประสบความสำเร็จอย่างแน่นอนเนื่องจากเหตุผลใด	คิดลึกซึ้ง	สามารถตอบโดยวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ประกอบกันอย่างมีเหตุเป็นผล
4.2 ถ้าเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตจริงของคนเรา จะสามารถสร้างความรู้สึกร่วมพร้อมสู่ความสำเร็จได้หรือไม่ มีวิธีเตรียมการเพื่อความสำเร็จในอนาคตอย่างไร	คิดไกล	สามารถอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติตนในวันนี้ เพื่อเตรียมสู่ความสำเร็จในอนาคตได้
4.3 ความรอบคอบของหนุมานที่ได้ร้องเตือนพระรามว่าอย่าได้หลงในรูปงดงามของทศกัณฐ์ที่เนรมิตตนเป็นท้าวตรีเนตรให้รับทำศึกจนได้รับชัยชนะ - นักเรียนคิดว่าความรอบคอบมีประโยชน์อย่างไร ให้ยกตัวอย่างประกอบ	คิดชัดเจน	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจน
4.4 ผู้ที่มีความรอบคอบควรมีลักษณะอย่างไร		สามารถระบุองค์ประกอบของผู้ที่มีความรอบคอบได้
4.5 คำสั่งเสียของทศกัณฐ์ต่อพิเภกทำให้นึกถึงถ้อยคำที่ว่า “กว่าจะรู้ตัวก็สายเกินไป” นักเรียนมีความเข้าใจอย่างไรกับความหมายของถ้อยคำนี้	คิดลึกซึ้ง คิดชัดเจน	สามารถอธิบายให้ความกระจ่างในความหมายของถ้อยคำได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน/ตัวบ่งชี้
4.6 การกระทำของทศกัณฐ์ตั้งแต่ต้นจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ช่วงใดที่เป็นประโยชน์ต่อคนอื่น	คิดถูกทาง	สามารถแสดงความคิดเห็นในทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยไม่เห็นแก่ตัว
4.7 การกระทำของทศกัณฐ์ในตอนนี้มีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไร	คิดกว้าง	สามารถให้รายละเอียดถึงแง่มุมต่าง ๆ ของการกระทำได้อย่างครอบคลุม
4.8 ถ้าในสังคมปัจจุบันคนที่เห็นความรักความหลง เป็นสำคัญแบบทศกัณฐ์จะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร	คิดลึกซึ้ง	สามารถตัดสินใจได้ว่าสาเหตุใดเป็นต้นเหตุของปัญหา และบอกได้ลึกลงไปถึงประโยชน์และโทษ
4.9 ผลร้ายของความรักความหลงอย่างไม่คำนึงถึงเหตุผล จะเป็นโทษต่อใครบ้างและต่อตนเองหรือผู้อื่นมากกว่ากันอย่างไร	คิดถูกทาง	บอกเหตุผลและการตัดสินใจในทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น
4.10 ถ้าเราไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ความรักความหลงเช่นนี้ ในชีวิตของเรา เราควรทำอย่างไรบ้าง	คิดไกล	ใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงในการคิดทั้งทางกว้าง ทางลึก อย่างเหมาะสม
5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อเรื่อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอเรื่องย่อหน้าชั้นเรียนชั้นสรุปบทเรียน		
6. ทุกคนตั้งคำถามจากเรื่อง แล้วเขียนคำตอบ จำนวน 5 ข้อ		
7. ครูตรวจแล้วแก้ไขเพิ่มเติม ชมเชย		

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลี้ม ใบงานที่ 5.1
3. ภาพตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ เช่น พระราม พระลักษมณ์ และภาพหนุมานนางสีดา ทศกัณฐ์

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การวัด
 - 3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20	คะแนน	= ดีมาก
11-15	คะแนน	= พอใช้
10	คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - 3.2 ใบงาน

ผ่านเกณฑ์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
-----------	---------------------

ใบงานที่ 5.1

แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม ให้พิจารณาคำถาม แล้วเขียนตอบ

1. จากบทกลอนตอนนี้ การที่พระรามมีความรู้สึกที่พระองค์จะต้องประสบความสำเร็จ
เนื่องมาจากเหตุผลใด

ตริ่กไปในการรณยุทธ
ด้วยได้ดวงใจสุรา

พระทรงครุฑแสนโสมนัสสา
ทศพักตร์นั้นมาไว้กับกร

.....

.....

.....

2. ถ้าเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตจริงของคนเรา จะสามารถสร้างความรู้สึกระมัดระวังพร้อมสู่ความสำเร็จ
ได้หรือไม่ โดยวิธีอย่างไร

.....

.....

.....

3. จากความรอบคอบของหนุมานที่ได้ร้องเตือนพระรามว่าอย่าได้หลงในรูปงามของทศกัณฐ์ที่
เนรมิตตนเป็นท้าวตรีเนตร ให้รับทำศึกจนได้รับชัยชนะ นักเรียนคิดว่าความรอบคอบมีประโยชน์
อย่างไร

.....

.....

.....

4. ผู้ที่มีความรอบคอบควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

5. คำสั่งเสียของทศกัณฐ์ต่อพิเภกทำให้นึกถึงถ้อยคำที่ว่า “กว่าจะรู้ตัวก็สายเกินไป” นักเรียนมีความเข้าใจอย่างไรกับความหมายของถ้อยคำนี้

.....

.....

.....

6. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำของทศกัณฐ์ตั้งแต่ต้นจนวาระสุดท้ายของชีวิต

.....

.....

.....

7. การกระทำของทศกัณฐ์ในตอนนี้มีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไร

.....

.....

.....

8. ถ้าในสังคมปัจจุบันคนที่เห็นความรักความหลง เป็นสำคัญแบบทศกัณฐ์จะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร

.....

.....

.....

9. ผลร้ายของความรักความหลงอย่างไม่คำนึงถึงเหตุผล จะเป็นโทษต่อใครบ้าง และต่อตนเองหรือผู้อื่นมากกว่ากัน

.....

.....

.....

10. ถ้าเราไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ความรักความหลงเช่นนี้ ในชีวิตของเรา เราควรทำอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 6
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านบทกวีนิพนธ์ให้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน โดยใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคูณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่าทางสังคมอย่างเห็นคุณค่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกลักษณะของการพรรณนาในวรรณคดี วรรณศิลป์ด้านภาพพจน์ และคุณค่าของวรรณศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของวรรณศิลป์ในเรื่องรามเกียรติ์ด้านภาพพจน์ได้
2. วิเคราะห์คำประพันธ์ในเรื่องที่แสดงภาพพจน์ได้
3. สามารถอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ที่แสดงภาพพจน์ได้
4. บอกคุณค่าที่ได้จากเรื่อง ด้านวรรณศิลป์
5. นักเรียนมีความซาบซึ้งในความไพเราะของคำประพันธ์

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล คิดละเอียด คิดลึกซึ้ง คิดไกล และคิดกว้าง

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่า เป็นมรดกของชาติ สำนวนกลอนมีความงดงาม ด้วยการใช้ภาษาที่สละสลวยไพเราะ มีวรรณศิลป์ตามรูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะทางวรรณศิลป์ด้านการพรรณนาภาพพจน์
2. คุณค่าจากเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูนำแผนภูมิคำประพันธ์ต่อไปนี้ มาคิดที่กระดาน “ รถเขรตวิมาน กงประไพแก้วประพาพ ประภัสสร คุมทองควงทูปอรรชร แอกลงอนอ่อนงามสลวยลอย บัลลังก์กับทลวดประกวคภาพ เครื่องกระหนกครุฑ - กระหนาบจับนาคห้อย บุษบกบันสะบัดจรัสพลอย ทวยช้อยทองช่อบราลี ” ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์พร้อมกัน แล้ว ช่วยกันแสดงความคิดเห็นจากที่ครูถาม ดังนี้ 1.1 บทประพันธ์ตอนที่นักเรียนอ่านมีความไพเราะเพราะเหตุใด 1.2 นักเรียนคิดว่าการที่วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณคดีมรดกโลกเนื่องมาจากสิ่งใดบ้าง 1.3 การเป็นคนไทยยุคปัจจุบัน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อวรรณคดีมรดกโลกเรื่องรามเกียรติ์ของไทย ขั้นดำเนินการสอน 2. ครูแจกใบความรู้เรื่อง “การพรรณนาในวรรณคดี” ให้นักเรียนทุกคนได้ศึกษา โดยใช้เวลา 15 นาที	คิดอย่างมีเหตุผล คิดละเอียด คิดลึกซึ้ง	สามารถตอบคำถามโดยบอกเหตุและผลโดยผ่านการพิจารณาอย่างดี สามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละประเด็นได้ สามารถแสดงความคิดเห็นโดยวิเคราะห์องค์ประกอบด้านต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นถึงคุณค่าที่แท้จริงในด้านที่ดี

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 6 กลุ่ม แจกใบงานที่ 6.1 โดยครูเลือกคำประพันธ์ในเรื่อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามตอนที่กำหนดให้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มมานำเสนอ แล้ววิเคราะห์ถึงกลวิธีการพรรณนา จากนั้นอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม 4. ให้แต่ละกลุ่มถอดคำประพันธ์ ของตอนที่ได้รับ ส่งตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็นถึงความไพเราะ และความประทับใจในบทประพันธ์ที่อ่าน 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำประพันธ์ตอนที่ได้รับมาอ่านออกเสียงทำนองเสนาะพร้อมกัน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็นถึงคุณค่า และความประทับใจ ในบทประพันธ์ที่อ่าน โดยครูถามดังนี้ 5.1 เรื่องรามเกียรติ์มีเอกลักษณ์ในด้านใดบ้าง ให้อธิบาย 5.2 เรื่องรามเกียรติ์มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยอย่างไรบ้าง 5.3 การอ่านวรรณคดีเช่นเรื่องรามเกียรติ์มีประโยชน์หรือไม่ มีเหตุผลอย่างไร	คิดละเอียด คิดกว้าง คิดอย่างมีเหตุผล	สามารถตอบคำถามได้โดยอธิบายเรื่องที่รู้ได้อย่างชัดเจน สามารถอธิบายได้ถึงแง่มุมต่าง ๆ ที่เป็นจุดสำคัญได้อย่างครอบคลุม พิจารณาหาคำตอบโดยคิดจากหลักทั่วไป สู่เรื่องจริงในชีวิตประจำวัน

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
5.4 นักเรียนคิดว่าในอนาคต เขาชนที่มีความสนใจในวรรณคดีไทย เช่น เรื่อง รามเกียรติ์ จะมีมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	คิดไกล	อธิบายได้จากสภาพปัจจุบัน เชื่อมโยงไปถึงอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล
5.5 ถ้าต้องการให้ปัจจุบันและอนาคต เขาชนมองเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย และรักในวรรณศิลป์ นักเรียนคิดว่าควรจะมีแนวทางสร้างหรือรักษาอย่างไร	คิดไกล	สามารถอธิบายแนวคิดโดยระบุถึงปัจจัยในปัจจุบันเป็นอย่างไร จะส่งผลไปในวันข้างหน้าแบบใด และมีแนวคิดป้องกัน รักษา ได้อย่างเหมาะสม
5.6 นักเรียนได้รับคุณค่าอย่างไรบ้างจากการอ่านวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์	คิดลึกซึ้ง	สามารถอธิบายโดยวิเคราะห์ได้ถึงความรู้ และคุณค่าที่แท้จริงของเรื่อง
ขั้นสรุปบทเรียน 6. ให้นักเรียนทุกคนทำงานส่งครู โดยค้นเนื้อหาจากเนื้อเรื่องตอนที่มียุทธการแต่งลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 6.1 การพรรณนาความงาม 6.2 การพรรณนาให้เห็นภาพ		

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ใบงานที่ 6.1
- ใบความรู้เรื่องการพรรณนาในวรรณคดี

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

- 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20	คะแนน	= ดีมาก
11-15	คะแนน	= พอใช้
10	คะแนนลงมา	= ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบความรู้

เรื่องการพรรณนาในวรรณคดี

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของวรรณคดีไทย อยู่ที่แบบแผนในการพรรณนาสิ่งต่าง ๆ ได้แก่การพรรณนาบทสนทนา ขมขมธรรมชาติ ขมบ้านเมือง ขมเครื่องแต่งตัว ขมพาหนะ ซึ่งบทเหล่านี้ จะแทรกอยู่ระหว่างการดำเนินเรื่องในวรรณคดีไทย การพรรณนาในวรรณคดีไทย มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การพรรณนาธรรมชาติ เป็นการพรรณนารายละเอียด แจกแจงว่าธรรมชาติที่พบเห็นมีอะไรบ้าง แต่ละอย่างเป็นอย่างไร งามอย่างไร ซึ่งการพรรณนาในลักษณะนี้จะทำให้คนอ่านสามารถสร้างภาพได้ เช่นป่าที่ผู้แต่งพบมีสัตว์อะไรบ้าง มีเสียงนกเงือกอย่างไร บางครั้งผู้แต่งก็ดึงธรรมชาติมาพรรณนาให้สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละคร ซึ่งจะเป็นการพรรณนาในทำนองว่าเห็นต้นไม้ต้นนั้นต้นนี้แล้วนึกถึงนางอย่างไร ดังตัวอย่างการพรรณนาธรรมชาติระหว่างเดินทางของพลาชงาม

เจ้าพลาชงามตามทางเป็นกลางทุ่ง	เขม้นมุ้งเขาเงินเดินสะอื้น
ออกหลังบ้านตาลตะกุ่มเป็นพุ่มพื่น	ร่มรื่นรังเรียงเคียงตะเคียน
ต้นแคกางกร่างกระทุ่มช่อมออก	ทั้งช่อดอกกุไลยเหมือนไม้เขียน
เจ้าพลาชงามเดินพลางตามทางเกวียน	ตลอดเลียบลมเรื่อยเรื่อยเรื่อยมา
ถึงโคกข้องหนองสะพานบ้านกะเหรี่ยง	เห็นโรงเรียงไรฝ้ายทั้งซ้ายขวา
พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา	สาธิตาแก้วกินแล้วบินฮือ
เห็นไก่อัดเขี้ยวขลุ่ยที่ขลุ่ยไผ่	กระโชกไล่ลดเลี้ยวมันเปรี้ยวปรือ
พบนกยูงฝูงใหญ่ไล่กระพือ	มันบินหวือโห่ร้องคะนองใจ
	(ขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพบพ่อ)

2. การพรรณนาความงามของตัวละคร ผู้แต่งจะพรรณนาชมโฉมความงามตัวละครแต่ละส่วน เช่นเกี่ยวกับการชมธรรมชาติ ที่ว่าความงามนั้น ส่วนใดที่งาม และงามอย่างไร ดังตัวอย่างการพรรณนาความงามของพระลอ

ตาเหมือนตามฤๅษ	พิศคิ้วพระลอราช
ประดุจแก้วเกาทัณฑ์	ก่งนา
พิศกรรณงามเพริดแพร้ว	กลกลีบบงกชแก้ว
อีกแก้มปรางทอง	เปรียบนา
	(ลิลิตพระลอ)

1. การพรรณนากระบวนทัพ ในวรรณคดีจะมีเรื่องของการรบระหว่างกษัตริย์เมืองต่าง ๆ เมื่อพรรณนาบรรยากาศของการรบก็จะพรรณนาละเอียดถึงการจัดกระบวนทัพว่าใครคุมปีกขวา ปีกซ้าย ใครคุมกองหน้า ใครคุมกองหลัง ใครคุมกองข้าง กองม้า หรือชมความงามของรถทรง ซึ่งการพรรณนาการจัดทัพในวรรณคดีนั้น มักจะเป็นไปตามสภาพการณ์ของการจัดทัพจริง ๆ ในยุคสมัยที่แต่งเรื่องนั้นขึ้น ดังตัวอย่างการพรรณนากระบวนทัพของพระรามในเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ทศกัณฐ์ล้ม

จัดเป็นสุบรรณพยุหบาตร	นิลราชเป็นเศียรปีกษา
เกยุมายูรเป็นสองตา	ปิงคลาเป็นปากสกุณี
อันขุนกระบิรินทร์นิลขัน	เป็นคอสุบรรณปักยี
ปีกขวานิลนันทมนตรี	ปีกซ้ายกระบิพิทพิท
วานรสุรเสนสุรการ	เป็นสองเท้าทะยานยืนหยัด
พระทรงครุฑเป็นตัวครุฑรัตน์	หางค้อมหัววิกัน
เดิวยเพชรจิงเกียกระบิพล	รายเป็นเล็บขนสลักัน
สุคริพหนุมานพิเภกนั้น	เคียงรถสุวรรณพระสีกร ฯ

4. การพรรณนาการแต่งกายของตัวละคร ถ้าวรรณคดีที่เป็นบทละคร เป็นธรรมเนียมนิยมที่จะต้องมียบทลงสร (อาบน้ำ) บททรงเครื่อง (แต่งตัว) บทชมพาทนะ ทุกครั้งที่ตัวละครจะออกไปทำอะไรสักอย่าง ไม่ว่าจะเป็นไปเข้าเฝ้า ไปชมสวน ไปทัพ ก็ต้องอาบน้ำแต่งตัวก่อน ซึ่งผู้แต่งก็จะพรรณนาในรายละเอียดว่าแต่งอย่างไรบ้าง ภูเขา ทับทรวง สัງวาล ชายไหว ชายแครง สวยงามเพียงใด ดังตัวอย่าง ในตอนหนึ่งของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ซึ่งบรรยายถึงพระรามพระลักษมณ์แต่งองค์ทรงเครื่องเตรียมออกรบ

ใบท่อน้ำทิพย์อโนดาต	สุคนธ์ธารกุสุมาศหอมหวาน
ต่างทรงสนับเพลาอลงการ	เชิงอนแก้วก้านกระหนกกลาย
พระเชษฐาผ้าทิพย์เครื่องหงส์	พระลักษมณ์ทรงภูษิตเทเวศร์ถวาย
ชายแครงชายไหวพรรณราย	ฉลององค์ลอยลายฉลุดวง
ดาบทิศสะอึงแก้วคู่กัน	สังวาลวรรณมรกตรุ่งเรือง
ทับทิมทิพย์ประดับทับทรวง	พาหุรัดโชติช่วงทองกร
ขำมรงค์อมรินทร์พลอยเพชร	มงกุฎเก็จเนาวรัตน์ประภัสสร
ห้อยสุวรรณคุณทลกรรเจียรกร	สง่างามอรชรทั้งสององค์
ต่างทรงศรสิทธิ์พระแสงขรรค์	ตามกันลีลาศดำเนินหงส์

พร้อมหมู่พานรินทรสุริยวงศ์

เสด็จมาทรงรถลงกรณฯ

5. การพรรณนาพาหนะ เมื่อตัวละครแต่งตัวเสร็จแล้วก็จะออกไปขึ้นรถ ตอนนี้มีบทชมรถแต่ละส่วนตั้งแต่แอก คุม ล้อ บุษบก ทำให้ผู้อ่านได้รับความไพเราะของบทประพันธ์ที่มีพรรณนาโวหารมากมาย ดังตัวอย่างจากอีกตอนหนึ่งของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลี้ม ที่บรรยายถึงความวิจิตรอลังการของรถของพระรามพระลักษมณ์ ดังนี้

รถเอรธวิมาน	กงประไพแก้วประพาฬประภัสสร
คุมทองดวงทูปอรชร	แอกงอนอ่อนงามสลวยลอย
บัลลังก์ทลวดประกวคภาพ	เครื่องกระหนกครุฑกระหนาบจับนาคห้อย
บุษบกบันสะบัดจรัสพลอย	ทวยช้อยทองช่อปราณี
เทียมสินธพสืบทเวศร์	ลำพองลำเพศราชสีห์
แผ่นโชนโผนจรด้วยฤทธิ	ขุนรถขับริดั่งลมกาล
พระลักษมณ์นั่งประณตประนมหัตถ์	เครื่องสูงแถวฉัตรธงฉาน
เสียงกลองช้องกลบกังสดาล	พวงทวารพลโห่เป็นโกลา
กงเลื่อนก้องลั่นพันลี้ก	เสียงคึกแซ่ลั่นสนั่นป่า
โบกธงป้ายทัพยาตรา	กองหน้าเกณฑ์นำเสด็จจรฯ

.....

ใบงานที่ 6.1

แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

- กิจกรรม**
1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทประพันธ์ ตามที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ถึงกลวิธีการพรรณนา นำอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม
 2. ถอดคำประพันธ์ของตอนที่ได้รับ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอหน้าชั้นเรียน
 3. อ่านออกเสียงทำนองเสนาะของตอนที่ได้รับพร้อมกัน

กลุ่ม 1

หน้า 18	ตั้งแต่	จัดเป็นสุบรรณพยุหบาตร	นิลราชเป็นเคียรปักษา....
	ถึง	สุครีพหนุมานพิเภกนั้น	เคียรรถสุวรรณพระสีกร ฯ

กลุ่ม 2

หน้า 18	ตั้งแต่	ไขท่อน้ำทิพย์โอนาคา	สุคนธ์ธารกุสุมาศหอมหวาน.....
	ถึง	พร้อมหมู่พานรินทร์สุริยวงศ์	เสด็จมาทรงรถลงกรณ์ ฯ

กลุ่ม 3

หน้า 18-19	ตั้งแต่	รถเขยรถวิมาน	กงประไพแก้วประพาพประภัสสร.....
	ถึง	เข้าหักวานรอย่าละลด	ฆ่าเสียให้หมดทั้งทัพชัย ฯ

กลุ่ม 4

หน้า 19	ตั้งแต่	บัดนั้น	ฝ่ายหมู่สุรศักดิ์ยักษ์.....
	ถึง	วิ่งพล่านไปทั่วทุกทิศ	ดังชีวิตจะออกจากกาย ฯ

กลุ่ม 5

หน้า 21	ตั้งแต่	เมื่อนั้น	พระสุริยวงศ์องค์นารายณ์ทรงจักร
	ถึง	ให้พิศวงงงงวยวิญญูณ์	ผ่านฟ้าไม่แผลงไปราญรอน ฯ

กลุ่ม 6

หน้า 21	ตั้งแต่	เมื่อนั้น	พระลักษมณ์สุริยวงศ์ทรงศร
	ถึง	มิได้ระวังอินทรีย์	กระบี่งวองลงไป ฯ

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 7

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านบทกวีนิพนธ์ให้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน โดยใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่าทางสังคมอย่างเห็นคุณค่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกลักษณะของการพรรณนาในวรรณคดี วรรณศิลป์ด้านอารมณ์ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะเทือนใจได้
2. วิเคราะห์คำประพันธ์ในเรื่องที่แสดงลักษณะวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะเทือนใจได้
3. สามารถอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ที่แสดงอารมณ์ได้
4. นักเรียนมีความซาบซึ้งในความไพเราะของคำประพันธ์
5. บอกข้อคิดจากเรื่องได้

จุดประสงค์ด้านการคิด

มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล คิดลึกซึ้ง คิดละเอียด คิดกว้าง และคิดชัดเจน

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ เป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่า และสำคัญของไทย เป็นวรรณคดีมรดกของชาติ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เนื้อเรื่องและสำนวนกลอนในเรื่องรามเกียรติ์มีความไพเราะ มีคติสอนและแง่คิดในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นอันมาก มีศิลปะในการประพันธ์ใช้ภาษาที่สละสลวยไพเราะ มีวรรณศิลป์

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะทางวรรณศิลป์ด้านการแสดงอารมณ์
2. ข้อคิดจากเรื่องรามเกียรติ์ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูติดบทกลอน ที่แสดงถึงอารมณ์ สะเทือนใจบนกระดานให้นักเรียนอ่าน แล้วให้บอกความรู้สึกหลังจากการอ่าน พวกเขาว่าไอ้พระทูลกระหม่อม นิพพานพร้อมเพราะสิ้นแผ่นดินกลับ เหมือนจันทร์ภาณุมาศลิลาสลับ เหมือนสิ้นกับสิ้นกัลป์พุทธรังคร สิ้นแผ่นดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร ทั้งสิ้นสุดพระสุเมรุเกณฑ์สังขร เมื่อแผ่นดินสิ้นกษัตริย์จักรนคร ราษฎรร้อนทั่วทุกตัวตน (ชาวเมืองลงกา คร่ำครวญถึงเจ้าลงกาเมื่อ สิ้นพระชนม์ จากเรื่อง พระอภัยมณี) 1.1 การที่เรื่องรามเกียรติ์ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณคดีมรดกของโลก นักเรียนคิดว่าการเป็นมรดกโลกได้ ต้องมีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับอะไรได้บ้าง 1.2 คุณค่าของบทประพันธ์ในวรรณคดี ขึ้นอยู่กับศิลปะในการแต่งใช้หรือไม่ เพราะเหตุใด 1.3 ในการประพันธ์บทร้อยกรองไทยถ้าไม่มีการเลือกสรรคำที่นำมาใช้ บทร้อยกรองจะมีลักษณะอย่างไร	คิดกว้าง คิดอย่างมีเหตุผล คิดลึกซึ้ง	สามารถให้คำตอบที่มีมุมมองที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ด้าน และมีความสำคัญ มีเหตุผลในการตอบที่ถูกต้อง และเหมาะสม ทั้งด้านดีและไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่าเป็นอย่างไร และถ้าในทางกลับกันจะเป็นอย่างไร

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ขั้นดำเนินการสอน 2. ครูแจกใบความรู้เรื่อง วรรณศิลป์ด้าน อารมณ์ให้นักเรียนทุกคนอ่าน ใช้เวลา 5 นาที เพื่อตอบคำถามของครู 2.1 นักเรียนคิดว่าภาษาหรือวรรณศิลป์ที่ มีอยู่ในวรรณคดี มีความสำคัญอย่างไร 2.2 นักเรียนคิดว่าคนไทยอย่างนักเรียน กับชาวต่างชาติที่อ่านภาษาไทยได้ จะมี ความรู้สึกแตกต่างกันหรือไม่เมื่อได้อ่าน วรรณคดีที่มีวรรณศิลป์ด้านอารมณ์ เพราะ เหตุใด 3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ฝึก อ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทประพันธ์ หน้า 22 ถึง 23 ตั้งแต่ บัดนั้นหนูนานผู้มีอิศมาสัย จนถึง ค่อยผ่อนจิตระงับลำดับกาย แล้วบรรยายว่าพาที ฯ 4. ให้นักเรียนร่วมกันถอดคำประพันธ์ แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เนื้อหาตอนที่อ่าน ตัวละครมีใครบ้าง กำลังแสดงอารมณ์อย่างไร ให้แต่ละกลุ่ม พูดแสดงความคิดเห็นของกลุ่มให้เพื่อนฟัง ครูสรุปเพิ่มเติม	คิดละเอียด คิดลึกซึ้ง คิดละเอียด	บอกข้อมูลความสำคัญได้หลาย ประเด็น สามารถให้คำตอบ และอธิบาย โดยใช้หลักเหตุผลทั้งนิรนัย หรือ อุปนัย ได้อย่างครอบคลุม

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนอง เสนาะบทประพันธ์ หน้า 23 พร้อมกันทุก กลุ่มตั้งแต่ ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย ไฉนเลขวมาแกล้งฆ่าพี่ จนถึง พิษสรรร้อนรุ่มทั้งกายา อสุรากลึงเกลือกเลือกไป ฯ 6. ครูแจกใบงานที่ 7.1 และ 7.2 ให้ นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานของแต่ละ คน โดยปรึกษากันในกลุ่มส่งครู 7. ครูใช้คำถามเพิ่มเติมให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็นจากเรื่อง ดังนี้ 7.1 ทศกัณฐ์ ตัวเอกของเรื่องมีความเป็น มนุษย์ปุณฺชน คือ โลภ โกรธ หลง ดีใจ เสียใจ อยู่มากน้อยหรือไม่อย่างไรจง อธิบาย 7.2 นักเรียนคิดว่าอารมณ์ของมนุษย์ ปุณฺชนทั่วไปนั้น อารมณ์ใดสามารถให้ โทษแก่ตนเองและผู้ใกล้ชิด เพราะเหตุใด	คิดชัดเจน คิดอย่างมีเหตุผล	สามารถให้คำอธิบายและขยาย ความสิ่งที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน สามารถอธิบายโดยใช้หลัก เหตุผลได้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ขั้นสรุปบทเรียน 8. นักเรียนทุกคนคัดบทพรรณนาโวหาร อารมณ์ก่อนสิ้นชีวิตของทศกัณฐ์ ตั้งแต่ ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย ไฉนเลยมาแกล้งฆ่าพี่ จนถึง พิชฌรื้อนรุ่มทั้งกายา อสุรากลิ้งเกลือกเสือกไป ฯ แล้วเขียนบรรยายการถอดความจากบท ประพันธ์นี้ลงสมุดส่งครู		

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ใบงานที่ 7.1 และ 7.2

การวัดประเมินผล

- วิธีวัด
 - สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
- เครื่องมือวัด
 - แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ใบงาน
- เกณฑ์การวัด
 - แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - ใบงาน

ผ่านเกณฑ์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
-----------	---------------------

ใบความรู้เรื่อง วรรณศิลป์ด้านอารมณ์

วรรณคดี หมายถึงผลงานหนังสือที่แต่งดี มีวรรณศิลป์ ความหมายของวรรณศิลป์คือศิลปะในการแต่งหนังสือ ดังนั้นหนังสือเรื่องใดที่แต่งดีมีวรรณศิลป์ จึงเรียกว่าเรื่องนั้นคือวรรณคดี วรรณศิลป์ลักษณะหนึ่งที่จะทำให้วรรณคดีนั้นมีคุณค่ามากขึ้น คือวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจตามหลักพุทธศาสนา มนุษย์เราเมื่อมีสิ่งใดมากระทบจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส จะเกิดความรู้สึกตอบสนองทันที เช่นความรู้สึกรัก โกรธเกลียด ดีใจ เสียใจ ชอบ ไม่ชอบ สุข ทุกข์ ความรู้สึกเหล่านี้เป็นผลทำให้เกิดศิลปะขึ้น ความรู้สึกตอบสนองนี้เรียกว่าอารมณ์สะท้อนใจ ซึ่งจะมีมากน้อยแค่ไหน ขึ้นกับสิ่งที่มากระทบใจของผู้แต่ง และผู้แต่งสามารถแสดงอารมณ์สะท้อนใจออกมาให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมไปด้วยได้ ดังนั้นผู้แต่งจึงต้องเลือกใช้ลีลาในการถ่ายทอดเรื่องราวและอารมณ์ต่าง ๆ ผ่านตัวละคร เรียกว่าลีลาในวรรณคดี มี 4 ประเภท ดังนี้

1. เสาวรณีย์ หมายถึงอารมณ์ในการชมความงาม อาจเป็นชมความงามของตัวละครทั้งชายและหญิง ชมความงามของบ้านเมือง กองทัพ ปาฐภรรมาชาติ ต้นไม้ ลำธาร ฯลฯ

เช่น	มิดลิ้นแสงเทียนประทีปส่อง	ก็ผ่องแสงจันทร์กระจ่างสว่างส่ง
	บุปผชาติสาดเกสรขจรลง	นุชนงเบิกแบ่งระบัดบาน
	เรณุนวลหวนหอมมารวยริน	พระพายพัดประทีนกลิ่นหวาน
	เฉื่อยฉิวปลิวรสสุมาลย์	ประสานสอดกอดหลับระงับไป

(ขุนช้างขุนแผน)

2. นารีปราโมทย์ หมายถึง อารมณ์ที่แสดงถึงความรักตั้งแต่ชื่นชม ชื่นชอบ เกี่ยวพาราสิรักใคร่ ฯลฯ

เช่น	ถึงม้วยดินสิ้นฟ้าหาสมุทร	ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
	แม่นเกิดในได้หล้าสุธาธาร	ขอพบพานพิศวาสทุกชาติไป

(พระอภัยมณี)

3. พิโรธวาทัง หมายถึง การแสดงอารมณ์ ขุนเฉียว ประชดประชัน โกรธเคือง โกรธแค้น ทะเลาะทุ่มเถียง ฯลฯ

เช่น	ทองประศรีตีกอกขว้างผาง	ทุดไธ้ช้างชาติซ้ำอายหน้าชน
	ลูกอีเฒ่าเทพทองคลอน้ำชน	จะฆ่าคนเสียทั้งเป็นไม่เอ็นดู

(ขุนช้างขุนแผน)

4. สัตถาปัจฉิม หมายถึง การแสดงความเศร้าโศกเสียใจ ร้องไห้คร่ำครวญ

เช่น	นางครวญคร่ำร่ำว่าน้ำตาตก	เหมือนหนึ่งอกพุพองเป็นหนองฝี
	แม่อุ้มท้องครองเลี้ยงถึงเพียงนี้	ได้สิบปีเศษแล้วจะแกว้กัน
	เคยกินนอนนอนแม่ไม่แห้ว	จะอ้างว้างเปล่าใจในไพรสณฑ์
	ทั้งจุไรใครเล่าจะเกล้าพัน	จะนับวันนับเดือนไปเลื่อนลับ

(ขุนช้างขุนแผน)

.....

ใบงานที่ 7.1

แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม อ่านบทพรรณนาอารมณ์ก่อนตายของทศกัณฐ์แล้วเขียนตอบคำถาม

1. วรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจมีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์ตอนที่อ่านใช้ศิลปะการแต่งลักษณะใด

.....

.....

3. สำนวนไทย “เห็นจิตดีกว่าไส้” สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละครตัวไหน อย่างไร

.....

.....

4. บทประพันธ์ต่อไปนี้ ผู้แต่งมีลีลาในการแต่งแบบใด

ปากสีว่าเจ้าจะครองยศ	ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
จงเฝ้าดูสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์	โดยธรรม์สุจริตประเวณี
ปากห้ำจงดำรงทศพิช	อย่าทำทุจริตให้เหมือนผี
ตัดโลกโอบอ้อมอารี	แก่โยธีไพร่ฟ้าประชากร

.....

.....

5. บทประพันธ์ในข้อ 4 แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของทศกัณฐ์ใดด้านใด

.....

.....

6. จากที่ทศกัณฐ์กล่าวกับพิเภกในตอนนี ให้ข้อคิดเปรียบเทียบเป็นสำนวนไทยว่าอย่างไร

ปากหกว่าเจ้าจงดอดโทษ	ซึ่งกริ้วโกรธดำมาแต่ก่อน
อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์	แก่เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า

.....

.....

7. การสั่งเสียก่อนสิ้นลมหายใจของทศกัณฐ์ผู้ประพันธ์ให้อารมณ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

8. บทพรรณนาตายของทศกัณฐ์ สามารถบอกถึงลักษณะนิสัยของทศกัณฐ์อย่างไรบ้าง

.....
.....

9. คติสอนใจ หรือข้อคิดที่ได้จากเรื่องรามเกียรติ์ตอนทศกัณฐ์ล้ม มีอะไรบ้าง

.....
.....

10. จากบทพรรณนาตายของทศกัณฐ์ นักเรียนได้ข้อคิดที่เปรียบเทียบเป็นสำนวนไทยได้
อย่างไรบ้าง

.....
.....

.....

ใบงานที่ 7.2

แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม จงเขียนแสดงความรู้สึกต่อคำประพันธ์

1. ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย โฉนเลขมาแกล้งพี
 ตัวเราก็จะม้วยชีวี ในเวลานี้ด้วยศรพิษ
 ปากสองว่าเจ้าผู้เป็นน้อง ร่วมท้องสืบสายโลหิต
 จะได้ในลงกาสมคิด เป็นอิสราภาพแก่หม่อมราช

2. ปากสามขอฝากมณโฑด้วย ช่วยบำรุงให้เป็นแก่นสาร
 ทั้งอัคคีภัยยาพาพาล ผูกสนมบริวารทั้งนั้น

3. ปากสี่ว่าเจ้าจะครองยศ ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
 จงเอ็นดูสุริย์วงศ์พงศ์พันธุ์ โดยธรรม์สุจริตประเวณี

4. ปากห้าจงดำรงทศพิศ อย่าทำทุจริตให้เหมือนผี
 ตัดโลกโอบอ้อมอารี แก่โยธีไพร่ฟ้าประชากร

5. ปากหกว่าเจ้าจงอดโทษ ซึ่งกริ้วโกรธดำวามาแต่ก่อน
 อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์ แก่เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า

6. ปากเจ็ดขอฝากนครเศ
สืบมาแต่องค์พระอัยกา

อันทรงวงศ์พรหมเมศนาถา
เมตตาอย่าให้จลาจล

.....
.....
.....

7. ปากแปดว่าเราเลี้ยงท่าน
ตัวเราชั่วเองจึงเสียชนม์

ก็ประมาณหมายใจให้เป็นผล
แล้วได้รื้อนรันทิ้งแผ่นภพ

.....
.....
.....

8. ปากเก้าว่าพี่จะลาตาย
อย่าให้ค้างราตรีในที่รบ

น้องชายเมตตาช่วยปลงศพ
ไตรภพจะหมิ่นนินทา

.....
.....
.....

9. สิบปากสิ้นฝากสิ้นสั่ง
พิชชรร้อนรุ่มทั้งกายา

สิ้นกำลังสิ้นคิดยักขา
อสุราคลั่งเกลือกเสือกไป ฯ

.....
.....
.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มทดลอง แผนที่ 8

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีไทย เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักวิถีคิด ขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณค่าของภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สรุปเรื่องย่อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้
2. บอกประวัติของผู้แต่งได้
3. อธิบายความหมายของคำศัพท์ และสำนวนจากเรื่องได้
4. เล่าเรื่องย่อขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดลึกซึ้ง คิดกว้าง คิดอย่างมีเหตุผล

เนื้อหาสาระ

วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อเป็นส่วนหนึ่งของตอนกำเนิดพลายงาม ซึ่งเป็นตอนหนึ่งของเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนฉบับหอสมุดแห่งชาติ ผู้แต่งคือสุนทรภู่ เป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นลักษณะชีวิตจิตใจ สภาพสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยได้เป็นอย่างดี และได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรในสมัยรัชกาลที่ 6 ว่าเป็นยอดแห่งกลอนนิยาย

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาของเรื่องและประวัติของผู้แต่ง
2. คำศัพท์และสำนวนจากเรื่อง
3. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ครูคิดเนื้อเพลง “เรียงความถึงแม่” บนกระดาน ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพร้อมกัน จากนั้นเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ แล้วร้องพร้อมกัน 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาของเพลงซึ่งมาจากชีวิตจริงของเด็กกำพร้าและครูถามเพิ่มเติม 2.1 เนื้อหาของเพลงต้องการอธิบายถึงอะไรบ้าง นักเรียนรู้สึกละอย่างไรเมื่อฟังเพลง 2.2 นักเรียนคิดว่าการที่ในสังคมไทยมีปัญหาเด็กกำพร้า เช่น ในเพลงนี้เนื่องมาจากสาเหตุใดบ้าง ต้นเหตุของปัญหา คืออะไร 2.3 สามารถแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร และใครบ้างจะต้องเป็นผู้แก้ ขั้นดำเนินการสอน 3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ศึกษาบทนำเรื่อง หน้า 40-42 และอ่านเพิ่มเติมได้จากบทนำเรื่องของเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนแต่งงานกับนางพิม ในหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ชั้น ม.2 ซึ่งครูได้นำมาเตรียมไว้ให้แล้ว และศึกษาเรื่องย่อและเนื้อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ จากหนังสือเรียนหน้า 43-55	คิดลึกซึ้ง คิดกว้าง คิดอย่างมีเหตุผล	ให้คำตอบที่อธิบายถึงปัญหาและสาเหตุได้ชัดเจน สามารถระบุประเด็นสำคัญได้ครบถ้วน สามารถอธิบายโดยใช้หลักเหตุผลได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
4. ครูถามให้นักเรียนตอบดังนี้ 4.1 นักเรียนคิดว่าชีวิตของพลายงามในวัยเด็กเป็นอย่างไรบ้าง นักเรียนได้แนวคิดอย่างไรจากชีวิตของพลายงาม 4.2 การดำเนินชีวิตของพลายงามที่มีปัญหาครอบครัว เป็นตัวอย่างกับเด็กในยุคปัจจุบันที่มีปัญหาเช่นเดียวกันได้อย่างไรบ้าง 4.3 พลายงามเป็นตัวอย่างของคนในสังคมไทยได้อย่างไรบ้าง	คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดลึกซึ้ง	สามารถระบุประเด็นสำคัญได้ ถูกต้องและชัดเจน บอกแนวคิดได้ครอบคลุมจุดสำคัญ สามารถวิเคราะห์ต้นเหตุและปลายเหตุ ที่ส่งผลกับการกระทำที่เกิดขึ้นของพลายงาม อันจะนำเป็นตัวอย่างได้ สามารถอธิบายได้ถึงการที่พลายงามปฏิบัติตนอย่างไร คิดอย่างไรที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตให้ผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ได้
5. ครูแจกใบงานที่ 8.1 ให้นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปย่อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามพบพ่อ จากที่ได้อ่านแล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน 6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 8.2 โดยหาความหมายของคำศัพท์จากคำประพันธ์ แล้วสุ่มนักเรียนออกมาบอกความหมายของคำศัพท์ 6. ครูแจกใบงานที่ 8.3 ให้นักเรียนบอกความหมายเกี่ยวกับคำศัพท์และสำนวนภาษาแบบโบราณ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ		

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ขั้นสรุปบทเรียน 7. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำศัพท์สมัยโบราณเปรียบเทียบกับปัจจุบัน แล้วให้นักเรียนหาคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยโบราณ มาหาความหมาย และเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในปัจจุบันทำเป็นรายงานส่งครู		

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ใบงานที่ 8.1 – 8.3
- แถบบันทึกเสียง และเนื้อเพลง “เรียงความถึงแม่”

การวัดประเมินผล

- วิธีวัด
 - สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
- เครื่องมือวัด
 - แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - ใบงาน
- เกณฑ์การวัด
 - แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้เขียนสรุปเรื่องโดยย่อ โดยมีรายละเอียดตามที่กำหนด

1. ผู้แต่งในตอนนี้คือใคร
2. ผลงานของผู้แต่งที่นักเรียนรู้จัก
3. รูปแบบของลักษณะของวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน
4. เรื่องย่อขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพบพ่อ

[illegible]

ใบงานที่ 8.2

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม จงบอกความหมายของคำศัพท์

1. ไพล =
2. เสน =
3. ไถ่
4. ไน =
5. สัปคับ =
6. มหิงสา =
7. อาภัพ =
8. วิบากกรรม =
9. กระโชก =
10. กระพ้อ =
11. พรหมเจียม =
12. สัมลิม =
13. อ้ายจิก =
14. เพลละ =
15. ขรม =
16. บายศรี =
17. ปัตนิ =
18. ลั่นไต่ =
19. ละว้า =
20. ลูกประหล้า =
21. ชีตั่น =
22. ระหกระเหิน =
23. ตัดมหาดไทย =
24. กระทาบ =
25. เจ้าขร่ว =

ใบงานที่ 8.3

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม จงบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

1. ถึงวัดเขาเข้ารู้ดูกน้อย เห็นมาคอยนั่งท่าน่าสงสาร
 จะนั่งหุคพดจาจะช้าการ ลาสมภารพามาป่าสะกะ
 ให้ขนมสัมสกแก่ลูกรัก สงสารนักจะร้างไปห่างแม่
 ท่า.....
 ช้าการ.....
 สก.....
 ร้าง.....
2. ดันคแกงกร้างกระห่มชุ่มมอก ทังช่อคอกดูไสวเหมือนไม่เจียน
 คาง.....
 ไม่เจียน.....
3. ประดูหับยับยั้งยืนฟังไป สียงดแต่ไนออดแอดระดระระ
 หับ.....
 ไนออดแอดระดระระ.....
4. ดแต่หูไวได้ยินมะขมหล่น เป็นทำวนแหวกมองตามช่องฝา
 ทำวน.....
5. รู่งพรุงนี้ชีย่าจะพาเจ้า ไปหาเขาอยู่ที่หับริมหับผย
 หับผย.....
6. ต่างพุดจาพาที่ก่อยคิใจ จนจวนไกล์โฬ์เพล์ถึงเวลา
 โฬ์เพล์.....
7. เมื่อความรู้กุสอนเจ้าหล่นไว้ ยังวิ่งไปเ้าคุกสนกจริง
 เจ้าหล่น.....
8. หาสะภามาทวที่ดัวคิ ท่านคามีชำงประทคณ์ดรบ
 ดัวคิ.....
 ณ์ดรบ.....

เอกสารสำหรับครู

1. ไพล = ชื่อไม้ล้มลุกมีหัว ต้น และใบคล้ายจิง หัวสีเหลืองเขียวใช้ทำยาได้
2. เสน = สารประกอบประเภทออกไซด์ของตะกั่ว ลักษณะเป็นผงละเอียด
3. ไถ้ = ถุงยาวขนาดใหญ่หรือเล็กสำหรับใส่เงินหรือสิ่งของโดยมากใช้คาดเอว
4. ไน = เครื่องสำหรับการกรอฝ้ายหรือไหมเข้าหลอด
5. สัปคับ = ที่นั่งบนหลังช้างไม่มีประทุน
6. มหิงสา = ควาย
7. อาภัพ = วาสนาน้อย , ตกอับ
8. วิบากกรรม = ผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วอันทำไว้แต่ปางก่อน
9. กระโชก = ทำให้กลัว , ทำให้ตกใจ , กระแทกเสียง
10. กระพือ = เอาสิ่งที่เป็นฝุ่นแผ่นบาง ๆ โบกขึ้นลง
11. พรหมเจียม = พรหมที่ทำด้วยขนสัตว์ชนิดหนึ่งจำพวกกวาง
12. สัมถัม = มะม่วงกวนที่แผ่เป็นแผ่นฟุ้งแดด
13. อ้ายจิก = รูปแกะจำลองอวัยวะเพศชาย ใช้เป็นเครื่องรางของขลัง
14. เพลาะ = ผ้า 2 ผืนที่เย็บริมให้ติดกัน เพื่อให้หน้ากว้างขึ้นใช้สำหรับห่มหรือคลุม
15. ขรม = เอ็ดอึง , แซ่
16. บายศรี = เครื่องเชิญขวัญ หรือ รับขวัญ
17. ปัดนิ = เนื้อคู่
18. ลันไต = ชื่อเสื้อซึ่งสานด้วยหวายตะค้าเป็นซี่ ๆ
19. ละว้า = คนชาวเขาดอนเหนือประเทศไทยพวกหนึ่งในตระกูลมอญ - เขมร
20. ลูกประหล้า = เครื่องประดับสำหรับผูกข้อมือ ทำเป็นลูกกลม ๆ สลักเป็นลวดลาย
21. ชีตั่น = พระสงฆ์
22. ระหกระเหิน = คั่นคั่นไปด้วยความลำบาก
23. ตัดมหาดไทย = การตัดผมแบบหนึ่งของไทย มีหย่อมไว้ตรงกลางศีรษะ ข้าง ๆ และข้างหลังเกรียน
24. กระทาย = กระบุงเล็ก ปากผาย
25. เจ้าขร้าว = คำเรียกคนมั่งมี

เนื้อเรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผนตอนพลาขามพบพ่อ

นางวันทองได้พาพลาขามหนีขุนช้างไปฝากท่านสมภารวัดเขาไว้ 1 คืน แล้วรุ่งขึ้นนางก็มารับพลาขามพาไปส่งที่ชายป่าต้นทางที่จะไปยังเมืองกาญจนบุรี เพื่อไปอยู่กับย่า คือ นางทองประศรี เมื่อบอกทางส่งเสียเรียบร้อยแล้ว นางก็แยกจากพลาขาม โดยนางวันทองเดินทางกลับไปที่บ้านขุนช้าง ส่วนพลาขามเดินทางไปกาญจนบุรี ชมนกชมไม้ไปตามประสาเด็ก ใช้เวลา 1 วันก็มาถึงกาญจนบุรี ก็พอดีเย็นมาถึงวัดร้างแห่งหนึ่งก็อาศัยนอน พอรุ่งเช้าก็สอบถามเด็กเลี้ยงควายให้พาไปบ้านย่า คือ นางทองประศรี ตอนแรกนางทองประศรีก็เฉยๆ เพราะไปเก็บมะขามหวานต้นที่แกหวงแหนนักหนา แต่พอรู้ว่าเป็นหลานก็รับขวัญด้วยความดีอกดีใจ และจัดงานทำขวัญให้พลาขาม จากนั้นก็สอนหนังสือที่เป็นวิชาของขุนแผนให้ และพาพลาขามไปเยี่ยมขุนแผนที่อยู่ในคุก ขุนแผนดีใจที่ได้พบลูกจึงสั่งสอนและบอกให้พลาขามขยันศึกษาวิชาของตนให้ดี โดยมีท่านย่าทองประศรีเป็นผู้สอน ต่อจากนั้นพลาขามก็ขยันศึกษาเล่าเรียน วิชาต่างๆ ของขุนแผนจนชำนาญ กระทั่งพลาขามอายุได้ 13 ปี นางทองประศรีก็จัดงานโกนจุกให้กับพลาขาม เสร็จจากนั้นเมื่อพลาขามผมยาวตัดทรงมหาดไทยได้แล้วก็พาเข้าไปถวายตัวเป็นมหาดเล็กใน สมเด็จพระพันวษาต่อไปเพื่อจะได้ช่วยเหลือขุนแผน ผู้เป็นพ่อให้ออกจากคุก

เพลงเรียงความถึงแม่

คุณครูสั่งให้เขียน เรียงความเรื่องแม่ฉัน บอกให้ส่งให้ทันในวันพรุ่งนี้
มันยากจัง ทำไม่ไหว หนูแม่ไม่มี แล้วจะเขียนให้ดียังไง

เป็นห่วง ก็ไม่รู้ คุณแม่ ก็ไม่คุ้น กอดแม่อุ่นจริงจริง มันจริงไหม
พร้อมหน้ากันทานอาหาร เคยมีแค่ฝันไป ไม่มีเพลงกล่อมใด ไม่มี

หมั่นฝ่ำไม่เคยอุ่นเลย กอดหมอนไม่เคยอุ่นใจ นอนหลับไปอย่างเดียวดายทุกที
ไม่มีอะไรจะเขียน ให้ครูได้อ่านพรุ่งนี้ บนหน้ากระดานก็เลอะน้ำตา

ถ้าแม่ฟังอยู่ ไม่ว่าแม่อยู่ไหน ไม่ว่าแม่เป็นใคร ช่วยส่งรักกลับมา
ถ้าแม่ฟังอยู่ คิดถึงหนูหน่อยนะ หนูขอสัญญาว่า หนูจะเป็นเด็กดี....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 9

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีไทยและวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และวินิจฉัย เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล เกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่า เป็นการปลูกฝังค่านิยมและทำให้ผู้เรียนรู้จักวิถีคิด รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณค่าของภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ในด้านการใช้ชีวิตแบบไทย ประเพณีและพิธีต่าง ๆ รวมถึงอารมณ์ในสวรรณคดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
2. สรุปข้อคิดจากเรื่องได้
3. บอกคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง
4. อ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องและไพเราะ

จุดประสงค์ด้านลักษณะการคิด

มีความสามารถในการคิดไกล คิดลึกซึ้ง คิดกว้าง

เนื้อหาสาระ

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เป็นวรรณคดีมรดกไทยที่นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังให้ข้อคิด คติเตือนใจ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญ
2. ข้อคิดจากเรื่อง
3. คุณค่าจากเรื่อง
4. การอ่านทำนองเสนาะ

กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงทำนองเสนาะ บทอาขยานบทหลัก ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ จากเนื้อหาในหนังสือเรียนหน้า 46 ตั้งแต่เจ้าพลายงามความแสนสงสารแม่ จนถึง โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นย่นตะลึง แล้วตอบครูดังนี้ 1.1 จากบทกลอนนี้นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พลายงามมีความเข้มแข็งจนสามารถปลอมมารดาได้ ขั้นตอนการสอน 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ทำใบงานที่ 9.1 โดยอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์แต่ละตอนตามที่ใบงานกำหนด แล้วให้ตัวแทนกลุ่มสรุปความเนื้อหาตอนที่อ่านให้กลุ่มอื่นฟัง 3. ครูแจกใบงานที่ 9.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัว 4. ครูแจกใบงานที่ 9.3 ให้กลุ่มวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ทั้งทางด้านดีและไม่ดี และการปรับปรุงตัวในด้านไม่ดีให้ดีขึ้นอย่างไร ตัวแทนกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นจากใบงานหน้าชั้นเรียน แล้วนำใบงานของกลุ่มไปติดไว้ที่บอร์ดในห้องเรียน	คิดลึกซึ้ง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง	อธิบายโดยเข้าใจถึงสาเหตุที่มาที่มีความซับซ้อน ซึ่งส่งผลให้เกิดเป็นความเข้มแข็งในทางที่ถูกต้อง สามารถระบุรายละเอียดจุดสำคัญแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้องอันเป็นสิ่งสำคัญของลักษณะนิสัยนั้น ๆ ของตัวละคร สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยที่สัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนจนเกิดเป็นภาพรวมของลักษณะนิสัยนั้น ๆ ออกมา

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
5. นักเรียนตอบคำถามครู แล้วเขียนลงสมุดส่ง ดังนี้ 5.1 นักเรียนคิดว่าปัญหาครอบครัวแตกแยก ส่งผลต่อเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นอย่างไรบ้าง 5.2 มีปัจจัยแวดล้อมอะไรบ้างที่นักเรียนคิดว่าเยาวชนที่ประสบปัญหาครอบครัวจะมีแนวทางการดำเนินชีวิตไปทิศทาง 5.3 ความรักในวัยเรียน ของวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน หรือบางคู่อยู่ร่วมกันขณะเรียนก่อนมีงานทำ นักเรียนคิดว่าสิ่งที่จะตามมาในวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไรได้บ้าง 5.4 มีแนวทางหรือวิธีการอย่างไร ในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาครอบครัวในอนาคต และใครจะต้องเป็นผู้ทำ 5.5 การที่พลาขงามวัยเด็กที่ขอมเดินทางไกลออกจากบ้านที่มีปัญหาครอบครัวแสดงถึงแนวความคิดของพลาขงามในด้านใดบ้าง	คิดลึกซึ้ง คิดกว้าง คิดไกล คิดไกล คิดกว้าง	สามารถวิเคราะห์ปัญหา และอธิบายถึงสาเหตุที่ส่งผลได้อย่างมีเหตุผล ทั้งนิรนัยและอุปนัย สามารถบอกรายละเอียด และองค์ประกอบได้อย่างครอบคลุม สามารถใช้ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทำนาย และอธิบายเหตุการณ์ในอนาคต โดยมี การประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ สามารถนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งทางลึก ทางกว้าง ทางไกล มาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ต่อเนื่องเป็นขั้น ๆ อาศัยข้อมูลจากข้อเท็จจริง แล้วประเมินความเหมาะสม เป็นคำตอบ สามารถตอบ โดยคิดถึงจุดสำคัญ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และครอบคลุมความสำคัญ

กิจกรรม	ลักษณะการคิด	ขั้นตอน / ตัวบ่งชี้
5.6 ความอบอุ่นของครอบครัวแบบไทย วัฒนธรรมประเพณีแบบไทย ที่มีการดูแล ห่วงใย อบรมสั่งสอนจากปู่ย่า ตายาย และญาติใกล้ชิดนักเรียนคิดว่าดีหรือไม่ จะส่งผลถึงลูกหลานของครอบครัวได้อย่างไรบ้าง นำมาใช้กับยุคปัจจุบันได้หรือไม่ ขั้นสรุปบทเรียน 6. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิด จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อในด้านต่าง ๆ เช่น - ความรักของแม่ที่มีต่อลูก - ความสำคัญของการศึกษา	คิดไกล	สามารถตอบคำถามโดยประเมินความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ จากข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง แล้วอธิบายถึง เหตุการณ์ที่น่าจะเกิดในอนาคตได้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ใบงานที่

9.1 ถึงใบงานที่ 9.3

3. แดบบันทึกลีขียงบทอาขยานบทหลัก ขุนช้างขุนแผนตอนพลายงามพบพ่อ

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

- 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

- 16-20 คะแนน = ดีมาก
- 11-15 คะแนน = พอใช้
- 10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 9.1

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

- กิจกรรม**
1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทประพันธ์ตอนที่กำหนดให้
 2. ช่วยกันถอดความ และนำอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม
 3. ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอเนื้อเรื่องตอนที่อ่านหน้าชั้นเรียน

กลุ่ม 1 หน้า 45-46 ตั้งแต่

จะกล่าวถึงพลายงามทรมสงสาร

จนถึง

สะอื้นร่ำรันทดสลดใจ ฯ

กลุ่ม 2 หน้า 46-48 ตั้งแต่

นางวันทองหมองมัวกลัวขุนช้าง

จนถึง

ลงมาก้มหลังลงตระบองอุ ฯ

กลุ่ม 3 หน้า 48-50 ตั้งแต่

เจ้าพลายงามคร่ำพรันขยับนุค

จนถึง

มาขอป้ออ้อชั้นทำขวัญนาย ฯ

กลุ่ม 4 หน้า 50-52 ตั้งแต่

แล้วพวกมอญซ่อนซ่อนเสียงอ้อแอ้

จนถึง

ได้ป้องกันกายาข้างหน้าไป ฯ

กลุ่ม 5 หน้า 52-53 ตั้งแต่

เจ้าพลายงามความแสนสงสารพ่อ

จนถึง

เคราะห์จะคล้ายเคลื่อนบ้างหรืออย่างไร ฯ

กลุ่ม 6 หน้า 54 ตั้งแต่

ท่านขวัญครูรู้เรื่องให้เคื่องแค้น

จนถึง

ทูลขอเผื่อจะโปรดที่โทษทัณฑ์ ฯ

ใบงานที่ 9.2

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลาญงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้นักเรียนสรุปลักษณะนิสัยของตัวละคร ตามความคิดเห็นของตนเอง

พลาญงาม มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

นางวันทอง มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

ขุนช้าง มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

ขุนแผน มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

นางทองประศรี มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

ใบงานที่ 9.3

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้นักเรียนวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร แล้วนำเสนอความคิดเห็น

กลุ่มที่.....ตัวละครที่วิจารณ์.....

ลักษณะนิสัย	อุปนิสัย		เหตุผลประกอบ
	ด้านดี	ด้านไม่ดี	

สรุปลักษณะนิสัยตัวละคร.....

.....

.....

.....

.....

ถ้านักเรียนเป็นตัวละครตัวนี้นักเรียนจะปรับปรุงตัวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เห็นแก่ลูก เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างละเอียดช่วยให้สรุปใจความสำคัญ หรือสรุปเรื่องย่อได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

อธิบายความหมายของคำศัพท์ คำนวน และสรุปเนื้อเรื่องย่อได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

5. บอกที่มาของเรื่องและประวัติของผู้แต่งได้
6. อธิบายความหมายของคำศัพท์ และสำนวนในบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกได้
7. สรุปเนื้อเรื่องได้
8. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหาสาระ

นายล้ำเป็นคนที่สังคมไม่ยอมรับ เพราะความประพฤติที่ไม่ดี พระยาภักดินฤนาถได้รับลูกวัย 2 ขวบของนายล้ำมาเลี้ยง เมื่อนายล้ำพ้นโทษออกมา ก็ต้องการอาศัยลูกให้หาเลี้ยง แต่เมื่อพบหน้าลูก นายล้ำไม่ได้แสดงตัว

สาระการเรียนรู้

3. ที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่ง
4. คำศัพท์และสำนวนในเรื่อง
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำเสนอข่าวจากหนังสือพิมพ์ ที่มีเรื่องราวระหว่างคนในครอบครัว ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาของข่าว (ข่าวแม่เฒ่าอยากพบลูกหลังพراق 27 ปี : หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 10 ธันวาคม 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9771 หน้า 15)

ขั้นดำเนินการสอน

2. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 1.1 แผนการเรียนรู้เรื่อง บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ดังนี้
 - 2.1 ร่วมกันศึกษาที่มาของเรื่อง
 - 2.2 ศึกษาพระราชประวัติของผู้แต่ง

2.3 ตัวแทนสมาชิกกลุ่มออกนำเสนอผลการศึกษาเรียนรู้ของกลุ่ม ตามที่จะจับสลากหัวข้อได้ หลังจากปฏิบัติกิจกรรมข้อ 1 – 2 เรียบร้อยแล้ว

3. แจกใบงานที่ 1.2 ทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมใบงาน ดังนี้

3.1 นักเรียนหาความหมายคำศัพท์จากใบงานคำศัพท์และสำนวน แล้วส่งครู

3.2 ครูตรวจ และแก้ไข

4. ครูสุ่มถามคำศัพท์และสำนวนนักเรียนเป็นรายบุคคล

5. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ตามบทละครในเรื่อง ใช้เวลาประมาณ 30 นาที

6. แจกใบงานที่ 1.3 นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในใบงาน

6.1 ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องลงในใบงาน

6.2 นักเรียนนำคำตอบที่ได้มาเรียบเรียงเขียนเป็นเรื่องย่อเห็นแก่ลูก

7. ครูสรุปเพิ่มเติมถ้าจำเป็น

ขั้นสรุปบทเรียน

8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอเรื่องย่อที่กลุ่มตนเขียนสรุป

สื่อการเรียนรู้

หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ใบงานแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ใบงานที่ 1.1-1.3

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน = ดีมาก

11-15 คะแนน = พอใช้

10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แม่เฒ่าอยากพบลูกหลังพراق27ปี

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2547นางดวงตา บุญประกอบ อายุ 65 ปี คนงานรับจ้างดูแลสวนในสนามกอล์ฟ ที่เกาะกวม ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านพัก ที่ ต.วังชมภู อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ และจะเดินทางกลับในราวปลายเดือนธันวาคมนี้ ฝากวอนสื่อมวลชนช่วยเป็นสื่อกลางส่งข่าวไปถึงนายประยูร เจริญสุข ลูกชายคนโต ซึ่งออกจากบ้าน ต.วังชมภู ไปภายหลังนางดวงตาเดินทางไปทำงานที่เกาะกวม ตั้งแต่ราวปี 2520 หลังจากนั้นไม่มีโอกาสพบลูกชายคนโตอีกเลยเป็นเวลา 27 ปีแล้ว

นางดวงตากล่าวว่า หลังจากหย่าร้างกับสามีเก่าเมื่อราว 27 ปีที่ผ่านมา จึงตัดสินใจไปทำงานต่างประเทศ และส่งเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งขณะนั้นนายประยูรอายุ 22 ปี และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญช่วยดูแลน้องๆ กระทั่งต่อมาทราบภายหลังว่านายประยูรเกิดปัญหาเรื่องหน้าที่การงาน จึงหลบหน้าไปจนขาดการติดต่อกับทางครอบครัว

"กลับมาเมืองไทยหลายครั้ง เพราะอยากพบหน้าลูกๆ แต่ไม่เคยได้พบลูกชายคนโตเลยสักครั้ง สอบถามลูกๆ คนอื่นก็บอกเพียงว่าประยูรไม่เคยติดต่อกลับมาเลย ทุกวันนี้จึงไม่ทราบข่าวคราวว่าเขาจะอยู่หรือตายไปแล้ว หัวอกของคนเป็นแม่ซึ่งหากเขายังมีชีวิตอยู่ ก็อยากมีโอกาสพบหน้าสักครั้งในชีวิตนี้ก่อนจะล้มหายตายจากกันไป" นางดวงตากล่าว

จากหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9771 หน้า 15

4. เนื้อหาในข่าวนี้แสดงถึงเรื่องราวอะไร อย่างไรบ้าง
5. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
6. นักเรียนคิดว่าผู้ให้กำเนิดส่วนมากนั้น มีความรู้สึกอย่างไรต่อสายเลือดของตน

ใบงานที่ 1.1

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

ลำดับขั้นของการปฏิบัติงาน

1. ร่วมกันศึกษาที่มาของเรื่อง ในประเด็นต่อไปนี้
 - ประเภทของงานเขียน
 - จุดมุ่งหมายของผู้เขียน
 - บุคสมัยที่แต่งเรื่อง
 2. ศึกษาพระราชประวัติของผู้แต่ง ในประเด็นต่อไปนี้
 - พระนามของผู้แต่ง
 - ความสามารถด้านวรรณกรรม
 - ชื่อบทพระราชนิพนธ์ที่มี และประเภทของบทพระราชนิพนธ์
 3. ให้นักเรียนจับฉลากจากครุ เพื่อเลือกหัวข้อที่จะนำเสนอ
 4. ตัวแทนสมาชิกกลุ่มออกนำเสนอผลการศึกษาเรียนรู้ของกลุ่ม ตามที่จะจับฉลากหัวข้อได้
-

ใบงานที่ 1.2
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม 1. ให้นักเรียนหาความหมายคำศัพท์และสำนวน

1. ทิพเคชะ	=	
2. บ่าว	=	
3. ผู้ดี	=	
4. ออฟฟิศ	=	
5. มีตระกูล	=	
6. รูปร่างโทรม	=	
7. ป่อน	=	
8. เกลตเก่า	=	
9. ได้เท้า	=	
10. โชดา	=	
11. บางกอก	=	
12. อ้ายผีโลก	=	
13. ระหายน้าพิลึก	=	
14. จี๋คุกจี๋ตะราง.	=	
15. ระกายหู	=	
16. ลำแดง	=	
17. ชั่ง	=	
18. ฉาย	=	
19. หมาหัวเน่า	=	
20. อาญาจักร	=	

กิจกรรม 2. จงเขียนความหมายของสำนวนในเรื่อง เห็นแก่ลูก

1. “นายล้ามองดูอ้ายคำ เห็นจะไม่ไปแน่แล้วก็ถอนใจใหญ่” ถอนใจใหญ่ หมายถึง.....
.....
2. “เอ้อ..ไปเป็นโทษเสียสิบปียังไถ่ละครับ” เป็นโทษ หมายถึง.....
.....
3. “ผมพยายามหางานทำทางเสมียนบัญชี” บัญชี หมายถึง.....
.....
4. “รอดตัวที่หมอกความของผมดี” หมอกความ หมายถึง
.....
5. “ติดตะรางอยู่ที่พิษณุโลก” ติดตะราง หมายถึง.....
.....
6. “รับประทานโทษขอรับ” หมายถึง.....
.....
7. “ผมจะพยายามหรือมีพยายามก็ไม่มีใครปรารธนาฉัน” ปรารธนาฉัน หมายถึง.....
.....
8. “.....ประเดี๋ยฉันจะเหนียวใจไว้ไม่อยู่” หมายถึง.....
.....
9. “เอ! นี่แจะขยายฉันว่า แะเป็นพ่อแม่ล่อยังฉันหรือ” ขยาย หมายถึง.....
.....
10. “ฉันอยู่หัวเมือง ฟังเข้ามา...” หัวเมือง หมายถึง.....
.....

ใบงานที่ 1.3

แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม 1. ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องลงในใบงาน

2. นายล้ามีความเป็นมาอย่างไร ก่อนที่จะมาพบพระยาภักดินฤนาถ
3. นายล้ากับพระยาภักดินฤนาถเกี่ยวข้องกันอย่างไร
4. เหตุใดนายล้าจึงมาหาพระยาภักดินฤนาถ
5. ฉากของเรื่องได้แก่สถานที่ใด
6. บุคคลในเรื่องที่เป็นตัวเอกได้แก่ใคร
7. บทละครเรื่องนี้เกิดขึ้นในระหว่างช่วงเวลานานประมาณเท่าใด
8. อ้ายคำบ่าวพระยาภักดีไม่ยอมลุกไปจากนายล้า เมื่อพระยาภักดียังไม่กลับบ้าน เพราะเหตุใด
9. ทำไมพระยาภักดีจึงไม่ยอมให้นายล้าพบกับแม่ลออ
10. บิดามารดาที่แท้จริงของแม่ลออคือใคร
11. เพราะเหตุใดนายล้าจึงไม่ได้เปิดเผยตัวเองเมื่อพบกับแม่ลออแล้ว

ตอบคำถาม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly textured appearance and some minor discoloration or shadows, suggesting it might be a scan of a physical document. There is no handwriting or other markings on the page.

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เห็นแก่ลูก เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ จะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และวินิจฉัย เรื่องที่อ่าน ได้อย่างมีเหตุผล เกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่า แนวคิดของเรื่องสามารถปลูกฝังค่านิยมและ คุณลักษณะที่ดีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนบอกจุดประสงค์ของเรื่องเห็นแก่ลูก และสามารถสรุปคุณค่าของเรื่องได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

4. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
5. สรุปแนวคิดที่ได้จากเรื่องได้
6. ประเมินคุณค่าที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหาสาระ

เรื่องเห็นแก่ลูก ให้แนวคิดในเรื่อง ความรักและความภูมิใจที่บิดามีต่อบุตร ทำให้บิดายอม เสียสละให้แก่บุตรโดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะนิสัยของนายกล้า พระยาภักดี และแม่ลออ
2. แนวคิดที่ได้จากเรื่อง
3. คุณค่าของเรื่องเห็นแก่ลูก
4. ตระหนักในการเห็นประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตน

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นำบทโคลงสี่สุภาพ คุณบิดมารดา มาให้นักเรียนได้อ่านแล้วอภิปรายถึงเนื้อหา

คุณแม่หนาหนักเพียง	พสุธา
คุณบิดรดุจอา	กาศกว้าง
คุณพี่พ่างศิขรา	เมรุมาศ
คุณพระอาจารย์อ้าง	อาจสู้อาศร

ขั้นตอนการสอน

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม แล้วปฏิบัติตามใบงานที่ 2.1 แผนการเรียนรู้เรื่อง เห็นแก่ลูก โดยอ่านแล้วเขียนข้อความในเรื่องที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร และให้บอกถึงนิสัยของตัวละครจากข้อความนั้น (นายล่า พระยาภักดี อ้ายคำ แม่ลออ) จากนั้นแต่ละกลุ่มออกนำเสนอการวิเคราะห์นิสัยตัวละครของกลุ่มตนเอง

3. นักเรียนปฏิบัติตามใบงานที่ 2.2 แผนการเรียนรู้เรื่อง เห็นแก่ลูก โดยให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันหาข้อความหรือเหตุการณ์ในเรื่องแล้วช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากข้อความนั้น จากนั้น ให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างข้อความและแนวคิดจากข้อความนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4. นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

- ระหว่างนายล่ากับพระยาภักดี ใครเป็นผู้ที่เห็นแก่ลูกอย่างแท้จริง เพราะเหตุใด
- นักเรียนเคยเสียสละเพื่อผู้อื่นหรือไม่ ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์และบอกผล

ของการเสียสละนั้น

5. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมโดยร่วมกันตอบคำถาม โดยครูแจกใบงานที่ 2.3 ให้นักเรียนทำขั้นสรุปบทเรียน

6. ครูแจกใบงานที่ 2.4 ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาคำถามด้านคุณค่าจากเรื่อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูตรวจและสรุปเพิ่มเติม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้เรื่อง เห็นแก่ลูก ใบงานที่ 2.1 – 2.4

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

- 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 2.1/1
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม **ให้เลือกข้อความที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร แล้ววิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร**

ข้อความ	ลักษณะนิสัยที่ดี
นายดำ	
พระขำกตืนฤนาถ	
แม่ลออ	
อ้ายคำ	

ใบงานที่ 2.1/2
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่อูก

กิจกรรม **ให้เลือกข้อความที่แสดงถึงนิสัยตัวละคร แล้ววิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร**

ข้อความ	ลักษณะนิสัยที่ไม่ดี
นายถ้ำ พระยาภักดีนฤนาถ แม่ลออ อ้ายคำ	

ใบงานที่ 2.2
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก

กิจกรรม **ให้นักเรียนเลือกข้อความที่แสดงข้อคิดจากเนื้อเรื่อง**

ข้อความ	แนวคิดจากข้อความ

ใบงานที่ 2.3
แผนการเรียนรู้ เรื่อง บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

กิจกรรม **ให้นักเรียนอ่านคำถาม แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น**

1. การแบ่งชนชั้นของคนไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 แบ่งด้วยสิ่งใด
2. ตำแหน่งทางราชการในสมัยก่อนที่นักเรียนเคยรู้จักมีตำแหน่งใดบ้าง
3. ตำแหน่งต่าง ๆ ของตัวละครในเรื่อง ทำให้นักเรียนได้รู้เรื่องอะไรบ้าง
4. การใช้ศัพท์สำนวนภาษาต่างประเทศในบางคำเนื่องจากเหตุใด
5. ภาษาที่ใช้ในเรื่อง แตกต่างจากภาษาในปัจจุบันเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพรับอาเต๊า เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การฝึกวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงการอ่านจับใจความสำคัญจะช่วยให้เล่าเรื่องย่อของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพรับอาเต๊าในด้านความงามทางภาษา และคุณค่าทางสังคมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่องสามก๊กได้
2. บอกประวัติของผู้แต่งได้
3. อธิบายความหมายของคำศัพท์ หรือถ้อยคำและสำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่านได้
4. เล่าเรื่องย่อสามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพรับอาเต๊าได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหาสาระ

เตียวจูล่ง เป็นทหารเอกของเล่าปี่ ผู้มีความเก่งกล้าฝีมือดีในการรบ มีลักษณะของลูกน้องที่ดี มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนโดยไม่คำนึงถึงชีวิตได้แสดงความกล้าหาญ และมีฝีมือในการรบ ช่วยผู้นำของตนเองตลอดมา

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาของเรื่องสามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพรับอาเต๊า
2. ประวัติเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
3. คำศัพท์และสำนวนโวหารในเรื่อง
4. เรื่องย่อสามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูถามคำถามนำเกี่ยวกับให้นักเรียนยกตัวอย่างภาพยนตร์ หรือนวนิยายจีนที่นักเรียนรู้จัก แล้วโยงเข้าสู่เรื่องสามก๊ก ซึ่งเป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของจีน

ขั้นตอนการสอน

2. ครูถามคำถามเกี่ยวกับบทนำเรื่องและประวัติของผู้แต่ง โดยนักเรียนทุกคนร่วมกันตอบ (คำถามดูจากเอกสารสำหรับครูท้ายแผน)

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม แล้วปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ 3.1 เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า โดยครูยกคำศัพท์ยากในเรื่องให้นักเรียนร่วมกันศึกษาแล้วบอกความหมาย และกิจกรรมใบงานที่ 3.2 ยกสำนวนที่มีความสำคัญให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและบอกความหมายของสำนวนในเรื่อง

4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ทำกิจกรรมใบงานที่ 3.3 โดยอ่านเรื่องจากหน้า 78 ถึง 84 แล้วนักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมาเล่าเรื่องย่อต่อกันว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และได้รับผลอะไร

ขั้นสรุปบทเรียน

4. ร่วมกันสรุป เนื้อหาเรื่องสามก๊ก ตอนที่เรียนเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่องโดยอภิปรายร่วมกัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้เรื่อง สามก๊กตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ใบงานที่ 3.1- 3.3

การวัดประเมินผล

4. วิธีวัด
 - 4.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 4.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
5. เครื่องมือวัด
 - 5.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 5.2 ใบงาน
6. เกณฑ์การวัด
 - 6.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 3.1

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนจุดงิ้วฆ่าพร้ออาเต้

กิจกรรม ศึกษาและหาความหมายของคำศัพท์เรื่อง

1. เป็นสามารถ
2. บากหนี่ไป
3. ไทรมไปด้วยโลหิต
4. ผงกลี
5. เกาทัณฑ์
6. ทวน
7. ปลงธุระ
8. โจนลง
9. จักแหล่น
10. สัปทน
11. ทำอุบาย
12. อนาคต

ใบงานที่ 3.2

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนจุดเพลิงฟ้าที่พระอาทิตย์

กิจกรรม ศึกษาและบอกความหมายของสำนวนและคำอุปมาอุปไมยที่ขีดเส้นใต้

1. เล่าปีได้ขึ้นเสียงคนโห่ร้องอื้ออึงกะเนิงมาทางทิศเหนือ ดังหนึ่งแผ่นดินจะถล่มก็ตกใจ
.....
2. เล่าปีได้ขึ้นดั่งนั้นตวาดเอาบิชอบว่า ท่านนี้หาความพิเคราะห์มิได้
.....
3. บัดนี้เราพี่น้องถึงอัปจนแล้ว เขาจึงเอาใจออกห่างกระมัง
.....
4. จูล่งจึงว่า ท่านอย่าได้หนักหน่วงให้ข้าพเจ้าช้ำอยู่เลย
.....
5. โจโฉจึงสรรเสริญว่า ทหารคนนี้มีอำนาจประดุจเสือ
.....
6. โจโฉรักใคร่ให้ถือกระบี่ชื่อก็เทนเกี่ยม ถ้าจะฟันเหล็กก็ดุจหนึ่งว่าฟันหอยวก
.....
7. อันตัวข้าพเจ้านี้ถึงจะตายก็จะเอาโลหิตทาแผ่นดินไว้ให้ปรากฏ จะขอสนองคุณท่าน
.....
8. เล่าปีครั้งนี้อุปมาเหมือนปลาชังอยู่ในถัง เสียดอกอยู่ในหลุม ถ้าและจะละเอียดให้เส็ดลอดหนีไปได้
บัดนี้ก็เหมือนปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงมหาสมุทร
.....
9. เล่าปีจึงว่า ครั้งนั้นตัวพี่อนาถา หาที่จะตั้งเป็นภูมิฐานมิได้ เหมือนหนูติดจั่น
.....
10. โลหิตติดเกราะและข้างม้าดุจหนึ่งรดด้วยน้ำครั่ง
.....

ใบงานที่ 3.3

แผนการเรียนรู้ เรื่องสามก๊ก ตอนจูถ่งฝ่าทัพปราบอเต๋า

กิจกรรม ให้นักเรียนทำอ่านเรื่องตามที่กลุ่มได้รับมอบหมาย แล้วตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องต่อกัน ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และได้รับผลอย่างไร ดังนี้

กิจกรรมกลุ่มที่ 1

5. ให้นักเรียนอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนถึงจบย่อหน้าแรก ในหน้า 80
6. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
7. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

กิจกรรมกลุ่มที่ 2

3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อจากกลุ่มแรกในหน้า 80 จนถึงจบย่อหน้าที่ 1 ในหน้า 82
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
8. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

กิจกรรมกลุ่มที่ 3

4. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อจากกลุ่มที่ 2 ตั้งแต่ย่อหน้าแรกในหน้า 82 จนถึงจบเรื่องหน้า 84
5. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องตอนที่อ่าน
6. ร่วมกันเลือกข้อความของกลุ่มตอนที่ชอบ มอบให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านออกเสียง โดยสวดแทรกอารมณ์

เอกสารสำหรับครู

คำถามนำขึ้นดำเนินการสอน

1. หนังสือสามก๊กแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยขึ้นมาในสมัยใด
(พ.ศ.2345 หรือในรัชสมัยรัชกาลที่ 1)
2. นักปราชญ์จีนผู้แต่งเรื่องสามก๊กนำเค้าโครงเรื่องมาจากไหน
(พงศาวดารจีนตอนหนึ่ง)
3. ผู้แต่งเรื่องสามก๊กมีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อเหตุใด
(เพื่อให้เป็นตำราสำหรับศึกษาอุบายการเมืองและการสงคราม)
4. สิ่งที่แสดงว่าหนังสือสามก๊กเป็นที่ยอมรับของประเทศอื่น ๆ คืออะไร
(ได้ถูกนำไปแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ถึง 10 ภาษา รวมทั้งภาษาไทย)
5. เพราะเหตุใดสมัยก่อน จึงเลือกเรื่องสามก๊กเป็นแบบสำหรับหัดเรียงความในโรงเรียน
(สำนวนดีกว่าเรื่องอื่น ๆ ใช้ถ้อยคำและเรียงความเรียบร้อยสม่ำเสมอ อ่านเข้าใจง่าย)
6. จูล่งมีความเป็นมาแต่เดิม เป็นใครมาจากไหน
(เป็นทหารของอ้วนเสี้ยวที่ไม่ชอบความประพฤติดของอ้วนเสี้ยว แล้วหนีมาอยู่กับกองขุน
จ้าน เมื่อกองขุนจ้านสิ้นชีวิต จึงมาอยู่เป็นทหารคู่ใจของเล่าปี่)
7. อาวุธประจำกายของจูล่งคืออะไร
(ทวน)
8. ใครคือผู้เรียบเรียงเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า
(เจ้าพระยาพระคลัง (หน))
9. เจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีชีวิตอยู่ในช่วงสมัยใด
(สมัยอยุธยาตอนปลาย จนถึงปี พ.ศ. 2348)
10. เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เข้ารับราชการในสมัยใด ได้บรรดาศักดิ์ใดบ้าง
(ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยรัชกาลที่ 1 / ได้บรรดาศักดิ์เป็น
หลวงสรวิชิต นายด่านเมืองอุทัยธานี พระยาพิพัฒน์โกษา และเจ้าพระยาพระคลัง (หน))
11. งานประพันธ์ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีเรื่องใดบ้าง
(ราชาริราช สามก๊ก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี) บทมโหรี
เรื่องกาเกี ลิลิตเพชรมงกุฎ และอิเหนาคำฉันท์)

เอกสารสำหรับครู

เรื่องย่อพอสังเขปของเนื้อเรื่องสามก๊กตอนจู๋ลงฝ่าทัพรับอาเต๊า

กลุ่มที่ 1 เล่าเรื่องตั้งแต่ต้นจนถึงจบย่อหน้าแรก หน้า 80 ความดังนี้

(เล่าปีพบว่าทัพโจโฉติดตามมา จึงได้ออกสู้รบด้วย เมื่อขณะพักทหารอยู่ เตียวหุยได้พูดสงสัยว่าจู๋ลงเอาใจออกห่างไปช่วยฝ่ายโจโฉแล้ว แต่เล่าปียังมีความเชื่อมั่นในตัวจู๋ลงอยู่ ฝ่ายจู๋ลงได้ต่อสู้อยู่กับกองทัพโจโฉเพื่อติดตามหาครอบครัวของเล่าปี ที่ถูกพลัดหลงไปในระหว่างรบ จนได้เจอนางกำสุมหิน)

กลุ่มที่ 2 เล่าเรื่องต่อจากกลุ่มแรกจนถึงจบย่อหน้าที่ 1 หน้า 82 ความดังนี้

(จู๋ลงได้ฆ่าอิโตทหารของโจโฉที่จับตัวติดได้ แล้วชิงได้ม้า 2 ตัวมาไว้บิตักกับนางกำสุมหิน ฝ่ายเตียวหุยตามมาพบและได้ซักถามจู๋ลงเรื่องที่สงสัยว่าไปเข้ากับโจโฉจนเข้าใจกัน จากนั้นจู๋ลงได้ให้บิตักพานางกำสุมหินไปหาเล่าปี ส่วนตนออกตามหานางบิสูหินและอาเต๊าอย่างกล้าหาญ พบนางถูกทวนที่ขาเดินไม่ได้ แต่นางบิสูหินเจ็บหนักไม่ยอมเป็นภาระแก่จู๋ลง จึงโจนลงบ่อน้ำ ฆ่าตัวตายเพื่อให้จู๋ลงช่วยอาเต๊าอย่างปลอดภัย จู๋ลงได้ฝ่าทัพออกไปโดยไม่เป็นอันตราย เพราะโจโฉชื่นชมในฝีมือและสั่งทหารไม่ให้ยิงด้วยเกาทัณฑ์ให้จับเป็น)

กลุ่มที่ 3 เล่าต่อจากกลุ่มที่ 2 ตั้งแต่ย่อหน้าแรกหน้า 82 จนถึงจบเรื่อง ความดังนี้

(จู๋ลงพาอาเต๊าไป ได้ต่อสู้และฆ่าทหารของโจโฉ จนพบกับเตียวหุยแล้วให้ช่วยสกัดทัพไว้จนสามารถนำอาเต๊าไปให้กับเล่าปีได้อย่างปลอดภัย ฝ่ายทหารของโจโฉก็เจอกลลวงของเตียวหุยจนล่าทัพไป โจโฉไม่เชื่อในกลลวงจึงตามไปต่อสู้ แต่ในที่สุดก็ต้องล่าถอยไปเพราะมีทัพของกวนอูและขงเบ้งมาช่วยสมทบกับเล่าปี สุดท้ายเล่าปียกทัพไปตั้งค่ายอยู่ที่เมืองเสเค้า ตามคำแนะนำของขงเบ้ง)

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 4
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติบุคคลสำคัญที่มีความกล้าหาญ จงรักภักดีต่อชาติ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีด้านความจงรักภักดีต่อชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊าในด้านด้านความงามทางภาษาและคุณค่าทางสังคมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

5. บอกลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญได้
6. บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
7. ประเมินคุณค่าของเรื่องได้
8. ตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่

เนื้อหาสาระ

เรื่องสามก๊กตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า แสดงถึงความจงรักภักดีของจูล่งที่มีต่อเล่าปี่โดยไม่คำนึงถึงชีวิตตนเอง โดยการฝ่าฟันอันตรายจากการรบ เพื่อรักษาชีวิตของอาเต๊า บุตรชายของเล่าปี่

สาระการเรียนรู้

4. ลักษณะนิสัยของตัวละคร
5. ข้อคิดจากเรื่อง
6. คุณค่าหรือความรู้จากเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลสำคัญที่มีความกล้าหาญ จงรักภักดีต่อชาติ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ขั้นดำเนินการสอน

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ 4.1 เรื่องสามก๊กตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า โดยร่วมกัน

2.1 รวบรวมชื่อตัวละครในเรื่อง พร้อมทั้งบอกบทบาทของตัวละครดังกล่าว

2.2 หาชื่อสถานที่ในเรื่อง พร้อมทั้งระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่สถานที่ดังกล่าว

2.3 นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

3. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ 4.2 เรื่องสามก๊กตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า โดยให้บอกลักษณะนิสัยของตัวละครจากข้อความที่กำหนดให้

4. ครูติดข้อความบนกระดานความว่า “จูล่งเมื่อรู้จากทหารว่า นางกำฮูหยินถูกเกาทัณฑ์ป่วยอยู่ และหนีไปไปกับชาวเมืองทางทิศใต้ จูล่งจึงทิ้งทหารทั้งปวงที่ตามไปเสีย ขับม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว” แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงข้อคิดที่ได้จากการกระทำของจูล่งในข้อความนี้ทีละกลุ่ม

5. ครูสรุปสุดท้ายเมื่อนักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายเสร็จถึงข้อคิดที่ได้จากการกระทำของจูล่งว่าการเสียสละของคนชั้นหัวหน้า ย่อมเป็นแนวทางให้ผู้น้อยได้เห็นน้ำใจ มีกำลังที่จะเสียสละมากยิ่งขึ้น และการมีความซื่อตรงและการรักษาสัจย์เป็นคุณสมบัติของนักรบที่จะนำมาซึ่งเกียรติยศชื่อเสียง

6. ให้นักเรียนยกตัวอย่างข้อความจากเนื้อเรื่องที่เห็นว่าให้ข้อคิดจากการกระทำของตัวละคร แล้วอธิบายข้อคิดนั้น ลงในสมุดส่งครูคนละ 1 ข้อความ

7. ร่วมกันสนทนาสรุปถึงข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ขั้นสรุปบทเรียน

8. ให้นักเรียนเขียนเรียงความจากประสบการณ์ดี ๆ ที่นักเรียนเคยได้พบเจอ ในเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อหน้าที่คืออะไร”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ใบงานที่ 4.1-4.2

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด

- 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20	คะแนน	= ดีมาก
11-15	คะแนน	= พอใช้
10	คะแนนลงมา	= ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรื่องสามก๊ก ตอนงูล่งฝ่าทัพปราบเต๋า

กิจกรรม 1. จงรวบรวมชื่อและบทบาทของตัวละครในเรื่อง โดยแยกเป็นฝ่ายเล่าปี
และฝ่ายโจโจ

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

ใบงานที่ 4.2

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

กิจกรรม จงบอกลักษณะนิสัยของตัวละครจากข้อความที่กำหนด

1. เตียวหุยเมื่อเห็นเล่าปี่ถูกทหารโจโฉล้อมอยู่ ก็ตีฝ่าทหารเข้าไปช่วยเล่าปี่
ลักษณะนิสัยของเตียวหุย.....
.....
.....
2. เล่าปี่เมื่อได้ยินบิฮองกับเตียวหุยฟ้องว่าจูล่งเอาใจออกห่าง เล่าปี่ก็ดูเอาคนทั้งสอง
ลักษณะนิสัยของเล่าปี่.....
.....
.....
3. จูล่งเมื่อรู้จากทหารว่า นางกำสรวลหนีถูกเกณฑ์ไปอยู่ และหนีไปกับชาวเมืองทางทิศใต้
จูล่งจึงทิ้งทหารทั้งปวงที่ตามไปเสีย ขับม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว
ลักษณะนิสัยของจูล่ง.....
.....
.....
4. นางบิฮองหนี เมื่อได้ยินเสียงทหารโจโฉรุกใกล้เข้ามา นางก็เอาอาเต๊าผู้เป็นบุตรของนางกำสรวล
หนีมาไว้ตรงหน้าจูล่ง แล้วก็โจนลงในบ่อน้ำตาย
ลักษณะนิสัยของนางบิฮอง.....
.....
.....
5. จูล่งอุ้มอาเต๊าส่งให้เล่าปี่ ๆ รับเอาอาเต๊า แล้วทำเป็นโกรธทั้งบุตรลง แล้วว่า เพราะข้าจัญไรคน
เดี๋ยวนี้ จูล่งทหารเอกเราจักแห่เล่นจะเสียทีแก่ข้าศึก
ลักษณะนิสัยของเล่าปี่.....
.....
.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 5
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างละเอียดและมีวิจารณ์งานช่วยให้สรุปใจความสำคัญหรือเรื่องย่อ และวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สรุปเนื้อเรื่องย่อเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

4. บอกที่มาของเรื่อง
5. บอกประวัติของผู้แต่งได้
6. สรุปเนื้อเรื่องย่อได้

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เป็นตอนที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของทศกัณฐ์ที่รู้ตัวดีว่า เป็นวันสุดท้ายของชีวิตจึงต้องการแสดงเกียรติยศของตนให้ปรากฏไว้ โดยเนรมิตตนให้มีรูปโฉมงดงาม แล้วพุดสังเกียพิเภกน้องชายฝากบ้านเมืองไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ที่เข้าถึงความรู้และคุณธรรมขั้นสูง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้ผิดชอบชั่วดี และมีความสำนึกผิดที่ตนได้กระทำความ

สาระการเรียนรู้

3. ที่มาของเรื่อง และประวัติผู้แต่ง
4. เนื้อเรื่องย่อรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเสนอภาพพระราม พระลักษมณ์ และภาพหนุมาน นางสีดา ทศกัณฐ์ สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนที่เคยเรียน คือศึกไมยราพ ศีกุมภกรรณ และศึกอินทรชิต โดยนักเรียนและครูช่วยกันทบทวนความรู้เดิม

ขั้นดำเนินการสอน

2. ครูถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ถึงประวัติผู้แต่งและที่มาของเรื่อง
 - 2.1 รามเกียรติ์ฉบับนี้เป็นพระราชนิพนธ์ของกษัตริย์พระองค์ใด
 - 2.2 มีจุดมุ่งหมายในการพระราชนิพนธ์อย่างไร
 - 2.3 เรื่องรามเกียรติ์นำเค้าโครงเรื่องเดิมมาจากไหน

2.4 เรื่องรามเกียรติ์ใช้เล่นโขนมาตั้งแต่สมัยใด

2.5 ผลงานของผู้พระราชานิพนธ์นอกจากเรื่องนี้มีเรื่องใดอีกบ้าง

2.6 เรื่องรามเกียรติ์มีหลายฉบับ ฉบับใดสมบูรณ์ที่สุด

3. ให้นักเรียนอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ โดยครูดูแลแนะนำการออกเสียง

4. นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม แล้ว ครูแจกใบงานที่ 5.1 ให้แต่ละ

คนทำ

5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อเรื่อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม นำเสนอเรื่องย่อหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

6. ให้นักเรียนทุกคนตั้งคำถามจากเรื่อง แล้วเขียนคำตอบ จำนวน 5 ข้อ

7. ครูตรวจแล้วแก้ไขเพิ่มเติม ชมเชย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ใบงานที่ 5.1

3. ภาพตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ เช่น พระราม พระลักษมณ์ และภาพหนุมาน นางสีดา ทศกัณฐ์

การวัดประเมินผล

4. วิธีวัด

4.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

4.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

5. เครื่องมือวัด

5.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

5.2 ใบงาน

6. เกณฑ์การวัด

6.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน = ดีมาก

11-15 คะแนน = พอใช้

10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 5.1

แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม ให้พิจารณาคำถาม แล้วเขียนตอบ

1. ฉากของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้มเกิดขึ้นในเวลาใด
.....
.....
2. อารมณ์ของพระรามขณะอยู่ในพลับพลาที่ประทับนั้นเป็นอย่างไรบ้าง
.....
.....
3. ที่พลับพลาในตอนนั้นมีใครประจำอยู่บ้าง
.....
.....
4. คำสั่งแรกของพระรามหลังจากเสด็จออกแล้วได้แก่คำสั่งว่าอะไร ผู้ใดเป็นผู้รับคำสั่ง และได้ปฏิบัติอย่างไร
.....
.....
5. ก่อนยกทัพพระรามและพระลักษมณ์ได้ปฏิบัติกิจอะไรบ้าง
.....
.....
6. เมื่อทศกัณฐ์แลเห็นพระรามพระลักษมณ์ยกทัพออกมา ทศกัณฐ์มีความรู้สึกอย่างไร และสั่งการว่าอย่างไร
.....
.....
7. กำลังใจของไพร่พลฝ่ายยักษ์เป็นอย่างไร แตกต่างจากฝ่ายวานรอย่างไร
.....
.....
8. ทศกัณฐ์ได้แสดงขันติยะมานะอย่างไร
.....
.....

9. ทศกัณฐ์ใช้อาวุธอะไรในการรบกับพระรามและพระลักษมณ์ อาวุธนั้นมีฤทธิ์ร้ายแรงอย่างไร หรือเกิดผลอย่างไร

.....

.....

10. ปราศกฏการณ์จากฤทธิ์ของทศกัณฐ์ทำให้พระลักษมณ์และไพร่พลถึงเกิดความคิดและความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

11. หนุมานได้แสดงว่าเป็นผู้มีความรอบคอบอย่างไร

.....

.....

12. คำพูดของหนุมานมีผลต่อพระรามอย่างไร ทำให้พระรามปฏิบัติไปอย่างไร

.....

.....

13. การใช้อาวุธของพระรามมีผลแก่ทศกัณฐ์อย่างไร

.....

.....

14. เมื่อทศกัณฐ์ได้เห็นพิเภกเกิดความรู้สึกอย่างไรในตอนแรก และเปลี่ยนความรู้สึกอย่างไรในตอนหลัง

.....

.....

15. ผู้แต่งได้ใช้โวหารอะไรในการให้ทศกัณฐ์สงสัยพิเภกในวาระสุดท้ายของชีวิต

.....

.....

16. คำสั่งเสียของทศกัณฐ์กล่าวถึงสิ่งใดบ้าง

.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 6
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านบทกวีนิพนธ์ให้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน โดยใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคูณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่าทางสังคมอย่างเห็นคุณค่า สามารถนำมาประยุกต์ในในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกลักษณะของการพรรณนาในวรรณคดี วรรณศิลป์ด้านภาพพจน์ และคุณค่าของวรรณศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

6. อธิบายลักษณะของวรรณศิลป์ในเรื่องรามเกียรติ์ด้านภาพพจน์ได้
7. วิเคราะห์คำประพันธ์ในเรื่องที่แสดงภาพพจน์ได้
8. สามารถอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ที่แสดงภาพพจน์ได้
9. บอกคุณค่าที่ได้จากเรื่อง ด้านวรรณศิลป์
10. นักเรียนมีความซาบซึ้งในความไพเราะของคำประพันธ์

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่า เป็นมรดกของชาติ สำนวนกลอนมีความงดงาม ด้วยการใช้ภาษาที่สละสลวยไพเราะ มีวรรณศิลป์ตามรูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะทางวรรณศิลป์ด้านการพรรณนาภาพพจน์
2. คุณค่าจากเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นำสนทนาเรื่องความสำคัญของวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ว่าเป็นเรื่องที่มีคุณค่าด้านศิลปะในการแต่งอย่างยิ่งของชาติไทย เพราะได้รับยกย่องให้เป็นวรรณคดีมรดกโลก แล้วนำแผนภูมิคำประพันธ์ต่อไปนี้ มาคิดที่กระดาน

“ รดเอยรถวิมาน	กงประไพแก้วประพาพประภัสสร
ดุมทองดวงทูปอรร	แกลงอนอ่อนงามสลวยลอย
บัลลังก์บทลวดประกวภาพ	เครือกระหนกครุฑกระหนาบจับนาคห้อย
บุษบกบันสะบัดจรัสพลอย	ทวยช้อยทองช่อบราลี ”

ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์พร้อมกัน แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าบทประพันธ์นี้มีความไพเราะอย่างไร โดยครูสรุปอีกครั้งว่าไพเราะด้านการพรรณนา

ขั้นตอนการสอน

2. ครูแจกใบความรู้เรื่อง “การพรรณนาในวรรณคดี” ให้นักเรียนทุกคนได้ศึกษา โดยใช้เวลา 15 นาที ให้นักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการพรรณนา

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 6 กลุ่ม แจกใบงานที่ 6.1 โดยครูเลือกคำประพันธ์ในเรื่อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามตอนที่กำหนดให้ แล้วแต่ละกลุ่มนำคำประพันธ์ตอนที่ได้รับ มาอ่านออกเสียงทำนองเสนาะพร้อมกัน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มมานำเสนอแล้ววิเคราะห์ถึงกลวิธีการพรรณนา จากนั้นอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียน

4. ให้แต่ละกลุ่มถอดคำประพันธ์ ตอนที่ได้รับ แล้วให้ตัวแทนกลุ่ม แสดงความคิดเห็นถึงความไพเราะ และความประทับใจ ในบทประพันธ์ที่อ่าน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลี้ม ใบงานที่ 6.1
3. ใบความรู้เรื่องการพรรณนาในวรรณคดี

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การวัด
 - 3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - 3.2 ใบงาน

ผ่านเกณฑ์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
-----------	---------------------

ใบความรู้

เรื่องการพรรณนาในวรรณคดี

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของวรรณคดีไทย อยู่ที่แบบแผนในการพรรณนาสิ่งต่าง ๆ ได้แก่การพรรณนาบทชมโฉม ชมธรรมชาติ ชมบ้านเมือง ชมเครื่องแต่งตัว ชมพาหนะ ซึ่งบทเหล่านี้ จะแทรกอยู่ระหว่างการดำเนินเรื่องในวรรณคดีไทย การพรรณนาในวรรณคดีไทย มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การพรรณนาธรรมชาติ เป็นการพรรณนารายละเอียด แจกแจงว่าธรรมชาติที่พบเห็นมีอะไรบ้าง แต่ละอย่างเป็นอย่างไร งามอย่างไร ซึ่งการพรรณนาในลักษณะนี้จะทำให้คนอ่านสามารถสร้างภาพได้ เช่นป่าที่ผู้แต่งพบมีสัตว์อะไรบ้าง มีเสียงนกแข็งแซ่อย่างไร บางครั้งผู้แต่งก็ตั้งธรรมชาติมาพรรณนาให้สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละคร ซึ่งจะเป็นการพรรณนาในทำนองว่าเห็นต้นไม้ต้นนั้นต้นนี้แล้วนึกถึงนางอย่างไร ดังตัวอย่างการพรรณนาธรรมชาติระหว่างเดินทางของพลายงาม

เจ้าพลายงามตามทางเป็นกลางทุ่ง	เข้มนมุ้งเขาเงินเดินสะอื้น
ออกหลังบ้านตาลตะคุ่มเป็นพุ่มพื่น	ร่มรื่นรังเรียงเคียงตะเคียน
ต้นแคคางกร่างกระพุ่มช่อออก	ทั้งช่อคอกกุไธวเหมือนไม้เขียน
เจ้าพลายเพลินเดินพลางตามทางเกวียน	ตลอดเถียนลมเรื่อยเรื่อยเรื่อยมา
ถึงโคกข้องหนองสะพานบ้านกะเหรียง	เห็นโรงเรียงไรฝ้ายทั้งซ้ายขวา
พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา	สาธิตาแก้วกินแล้วบินฮือ
เห็นไก่อ๊ตยี่เขี่ยคู่ที่ขุขไผ่	กระไชกไล่ลดเลี้ยวมันเปรี้ยวปรือ
พบนกยูงฝูงใหญ่ไล่กระพือ	มันบินหวือโห่ร้องคะนองใจ
	(ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ)

2. การพรรณนาความงามของตัวละคร ผู้แต่งจะพรรณนาชมโฉมความงามตัวละครแต่ละส่วน เช่นเกี่ยวกับการชมธรรมชาติ ที่ว่าความงามนั้น ส่วนใดที่งาม และงามอย่างไร ดังตัวอย่างการพรรณนาความงามของพระลอ

ตาเหมือนตามฤกมาส	พิศควพระลอราช
ประคองแก้วเกาทัณฑ์	ก่งนา
พิศกรรมงามเพริดแพรว	กลกลีบบงกชแก้ว
อีกแก้มปรางทอง	เปรียบนา
	(ลิลิตพระลอ)

4. การพรรณนากระบวนทัพ ในวรรณคดีจะมีเรื่องของการประหว่างกษัตริย์เมืองต่าง ๆ เมื่อพรรณนาบรรยายการรบก็จะพรรณนาละเอียดถึงการจัดกระบวนทัพว่าใครคุมปีกขวา ปีกซ้าย ใครคุมกองหน้า ใครคุมกองหลัง ใครคุมกองข้าง กองม้า หรือชมความงามของรถทรง ซึ่งการพรรณนาการจัดทัพในวรรณคดีนั้น มักจะเป็นไปตามสภาพการณ์ของการจัดทัพจริง ๆ ในยุคสมัยที่แต่งเรื่องนั้นขึ้น ดังตัวอย่างการพรรณนากระบวนทัพของพระรามในเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ทศกัณฐ์ล้ม

จัดเป็นสุบรรณพยุหบาตร	นิลราชเป็นเศียรปีกษา
เกยรมาชूरเป็นสองตา	ปิงคลาเป็นปากสกุลี
อันขุนกระบิรินทร์นิลขัน	เป็นคอสุบรรณปีกษิ
ปีกขวานิลนทน์มนตรี	ปีกซ้ายกระบิทวีพัท
วานรสุรเสนสุรการ	เป็นสองเท้าทะยานขึ้นหัด
พระทรงครุฑเป็นตัวครุฑรัตน์	หางค้อมหัวทวิกัน
เดิวยเพชรจิงเกียกระบิพล	รายเป็นเล็บขนสลักัน
สุคริพหนุมานพิเภกนั้น	เคียงรถสุวรรณพระสีกร ฯ

4. การพรรณนาการแต่งกายของตัวละคร ถ้าวรรณคดีที่เป็นบทละคร เป็นธรรมเนียมนิยมที่จะต้องมิบหลงสรง (อาบน้ำ) บททรงเครื่อง(แต่งตัว) บทชมพาทนะ ทุกครั้งที่ตัวละครจะออกไปทำอะไรสักอย่าง ไม่ว่าจะเป็นไปเข้าเฝ้า ไปชมสวน ไปทัพ ก็ต้องอาบน้ำแต่งตัวก่อน ซึ่งผู้แต่งก็จะพรรณนาในรายละเอียดว่าแต่งอย่างไรบ้าง ภูษา ทับทรวง สังกวาล ชายไหว ชายแครง สวยงามเพียงใด ดังตัวอย่าง ในตอนหนึ่งของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม ซึ่งบรรยายถึงพระรามพระลักษมณ์แต่งองค์ทรงเครื่องเตรียมออกรบ

ไขท่อน้ำทิพย์อโนดาต	สุคนธ์ธารกุสุมาศหอมหวาน
ต่างทรงสนับเพลาอลงการ	เชิงอนแก้วก้านกระหนกกลาย
พระเชษฐาผ้าทิพย์เครื่องหงส์	พระลักษมณ์ทรงภูษิตเทเวศร์ถวย
ชายแครงชายไหวพรรณราย	ฉลององค์ลอยลายฉลุดวง
ดาบทิศสะอึงแก้วคู่กัน	สังวาลวรรณมรดกรุ่งร่วง
ทับทิมทิพย์ประดับทับทรวง	พาหุรัดโชติช่วงทองกร
ร้ามรงค์มรินทร์พลอยเพชร	มงกุฎเก็จเนาวรัตน์ประภัสสร
ห้อยสุวรรณคุณทาลกรเจียรกร	สง่างามอรชรทั้งสององค์
ต่างทรงศรีสิทธิ์พระแสงขรรค์	ตามกันลีลาศดำเนินหงส์
พร้อมหมู่พานรินทร์สุริยวงศ์	เสด็จมาทรงรถอลงกรณ์ฯ

5. การพรรณนาพาหนะ เมื่อตัวละครแต่งตัวเสร็จแล้วก็จะออกไปขึ้นรถ ตอนนี้จะมียศ
ชมรถแต่ละส่วนตั้งแต่แอก คุม ล้อ บุษบก ทำให้ผู้อ่านได้รับความไพเราะของบทประพันธ์ที่มี
พรรณนาโวหารมากมาย ดังตัวอย่างจากอีกตอนหนึ่งของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลี้ม ที่บรรยาย
ถึงความวิจิตรอลังการของรถของพระรามพระลักษมณ์ ดังนี้

รถเอยรวิมาน	กงประไพแก้วประพาพประภัสสร
คุมทองดวงทูปอรชร	แอกงอนอ่อนงามสลวยลอย
บัลลังก์บทลวดประกวคภาพ	เครื่องกระหนกครุฑกระหนาบจับนาคห้อย
บุษบกบันสะบัดจรัสพลอย	ทวยช้อยทองช่อบราลี
เทียมสินธพลิบเทเวศร์	ลำพองลำเพศราชสีห์
แผ่นโจนโพนจรด้วยฤทธิ์	ขุนรถจับรีดั่งลมกาล
พระลักษมณ์นั่งประณตประนมหัตถ์	เครื่องสูงแถวฉัตรธงฉาน
เสียงกลองร้องกลบกังสดาล	พวกทหารพลโห่เป็นโกลา
กงเลื่อนก้องถันพันลิก	เสียงศึกแซ่ลั่นสนั่นป่า
โบกธงป้ายทัพยาตรา	กองหน้าเกณฑ์นำเสด็จจรฯ

.....

ใบงานที่ 6.1

แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

- กิจกรรม**
1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทประพันธ์ ตามที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ถึงกลวิธีการพรรณนา นำอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม
 2. ถอดคำประพันธ์ของตอนที่ได้รับ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอหน้าชั้นเรียน
 3. อ่านออกเสียงทำนองเสนาะของตอนที่ได้รับพร้อมกัน

กลุ่ม 1

หน้า 18	ตั้งแต่	จัดเป็นสุบรรณพยุหบาตร	นิลราชเป็นเศียรปีกลา....
	ถึง	สุครีพหนุมานพิเภกนั้น	เคียงรถสุวรรณพระสีกร ฯ

กลุ่ม 2

หน้า 18	ตั้งแต่	ไขท่อน้ำทิพย์โนคาต	สุคนธ์ธารกุสุมาศหอมหวาน.....
	ถึง	พร้อมหมู่พานรินทร์สุริย์วงศ์	เสด็จมาทรงรถลงกรณ์ ฯ

กลุ่ม 3

หน้า 18-19	ตั้งแต่	รถเขยรถวิมาน	กงประไพแก้วประพาพประภัสสร.....
	ถึง	เข้าหักวานรอย่าละลด	ฆ่าเสียให้หมดทั้งทัพชัย ฯ

กลุ่ม 4

หน้า 19	ตั้งแต่	บัดนั้น	ฝ่ายหมู่สุรศักดิ์ชัย.....
	ถึง	วิ่งพล่านไปทั่วทุกทิศ	ดังชีวิตจะออกจากกาย ฯ

กลุ่ม 5

หน้า 21	ตั้งแต่	เมื่อนั้น	พระสุริยวงศ์องค์นายทรายทรงจักร
	ถึง	ให้พิศวงววงงวิญญาณ์	ผ่านฟ้าไม่แผลงไปราญรอน ฯ

กลุ่ม 6

หน้า 21	ตั้งแต่	เมื่อนั้น	พระลักษมณ์สุริยวงศ์ทรงศร
	ถึง	มิได้ระวังอินทรีย์	กระปึงววงลงไป ฯ

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 7
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอ่านบทกวีนิพนธ์ให้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน โดยใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคูณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่าทางสังคมอย่างเห็นคุณค่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถบอกลักษณะของการพรรณนาในวรรณคดี วรรณศิลป์ด้านอารมณ์ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจได้
2. วิเคราะห์คำประพันธ์ในเรื่องที่แสดงลักษณะวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจได้
3. สามารถอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ที่แสดงอารมณ์ได้
4. นักเรียนมีความซาบซึ้งในความไพเราะของคำประพันธ์
5. บอกข้อคิดจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

รามเกียรติ์ เป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่า และสำคัญของไทย เป็นวรรณคดีมรดกของชาติ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เนื้อเรื่องและสำนวนกลอนในเรื่องรามเกียรติ์มีความไพเราะ มีคติสอนและแง่คิดในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นอันมาก มีศิลปะในการประพันธ์ใช้ภาษาที่สละสลวยไพเราะ มีวรรณศิลป์

สาระการเรียนรู้

3. ลักษณะทางวรรณศิลป์ด้านการแสดงอารมณ์
4. ข้อคิดจากเรื่องรามเกียรติ์ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูติดบทกลอน ที่แสดงถึงอารมณ์สะท้อนใจบนกระดานให้นักเรียนอ่านแล้วให้บอกความรู้สึกหลังจากการอ่าน

พวกเสนาว่าไอ้พระทูลกระหม่อม

นิพพานพร้อมเพราะสิ้น

แผ่นดินกลับ

เหมือนจันทราภาณุมาศลิลาลับ

เหมือนสิ้นกับสิ้นกัลป์พุทธรังคร

สิ้นแผ่นดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร

ทั้งสิ้นสุดพระสุเมรุเกณฑ์สิงขร

เมื่อแผ่นดินสิ้นกษัตริย์ฉัตรนคร

ราษฎรร้อนทั่วทุกตัวตน

(ชาวเมืองลงกา คร่ำครวญถึงเจ้าลงกาเมื่อสิ้นพระชนม์ จาก เรื่อง พระอภัยมณี)

ขั้นดำเนินการสอน

2. ครูแจกใบความรู้เรื่อง วรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจให้นักเรียนทุกคนศึกษา ใช้เวลา 5 นาที

3. ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยซักถามเกี่ยวกับความรู้จากใบความรู้ และครูเพิ่มเติม

4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน อ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทประพันธ์ หน้า 22 ถึง 23 ตั้งแต่ บัดนั้น

หนุมานผู้มีอิชฌาสัย

จนถึง

ค่อยผ่อนจิตระงับลำดับกาย

แล้วบรรยายว่าพาที ฯ

5. ให้นักเรียนร่วมกันถอดคำประพันธ์ แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาตอนที่อ่าน มีใครบ้าง กำลังแสดงอารมณ์อย่างไร และครูให้แต่ละกลุ่มพูดแสดงความคิดเห็นของกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มอื่นฟัง ครูสรุปเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทประพันธ์ หน้า 23 พร้อมกันทุกกลุ่ม ตั้งแต่ ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย

โฉนเลยมาแกลั้งฆ่าพี่

จนถึง

พิษรร้อนรุ่มทั้งกายา

อสุรากลิ้งเกลือกเสือกไป ฯ

7. ครูแจกใบงานที่ 7.1 และ 7.2 ให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานของแต่ละคน โดยปรึกษากันในกลุ่มส่งครู

ขั้นสรุปบทเรียน

8. นักเรียนทุกคนคัดบทพรรณนาโวหารอารมณ์ก่อนตื่นชีวิตของทศกัณฐ์
ตั้งแต่ ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๊ย โฉนเลขมาแกล้งฆ่าพี่
จนถึง พิชสร้อนรุ่มทั้งกายา อสุราคลั่งเกลือกเลือกไป ฯ
แล้วเขียนบรรยายการถอดความจากบทประพันธ์นี้ลงสมุดส่งครู

9. ครูตรวจแล้วแก้ไขเพิ่มเติม ชมเชย

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลี้ม ใบงานที่ 7.1 และ 7.2
3. ใบความรู้เรื่อง วรรณศิลป์ด้านอารมณ์

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การวัด
 - 3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง
 - 3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบความรู้ เรื่อง วรรณศิลป์ด้านอารมณ์

วรรณคดี หมายถึงผลงานหนังสือที่แต่งดี มีวรรณศิลป์ ความหมายของวรรณศิลป์คือศิลปะในการแต่งหนังสือ ดังนั้นหนังสือเรื่องใดที่แต่งดีมีวรรณศิลป์ จึงเรียกว่าเรื่องนั้นคือวรรณคดี วรรณศิลป์ลักษณะหนึ่งที่จะทำให้วรรณคดีนั้นมีคุณค่ามากขึ้น คือวรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจตามหลักพุทธศาสนา มนุษย์เราเมื่อมีสิ่งใดมากระทบจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส จะเกิดความรู้สึกตอบสนองทันที เช่นความรู้สึกรัก โกรธ เกลียด ดีใจ เสียใจ ชอบ ไม่ชอบ สุข ทุกข์ ความรู้สึกเหล่านี้เป็นผลทำให้เกิดศิลปะขึ้น ความรู้สึกตอบสนองนี้เรียกว่าอารมณ์สะท้อนใจ ซึ่งจะมีมากน้อยแค่ไหน ขึ้นกับสิ่งที่มากระทบใจของผู้แต่ง และผู้แต่งสามารถแสดงอารมณ์สะท้อนใจออกมาให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมไปด้วยได้ ดังนั้นผู้แต่งจึงต้องเลือกใช้ลีลาในการถ่ายทอดเรื่องราวและอารมณ์ต่าง ๆ ผ่านตัวละคร เรียกว่าลีลาในวรรณคดี มี 4 ประเภท ดังนี้

1. เสาวรจนี หมายถึงอารมณ์ในการชมความงาม อาจเป็นชมความงามของตัวละครทั้งชายและหญิง ชมความงามของบ้านเมือง กองทัพ ปาฐภรรมาชาติ ดันไม้ ลำธาร ฯลฯ

เช่น	มีดสั้นแสงเทียนประทีปส่อง	ก็ส่องแสงจันทร์กระจ่างสว่างส่ง
	บุปผชาติสาดเกสรขจรลง	บุษบงเบิกแบ่งระบัดบาน
	เรณุนวลหอมมารวยริน	พระพายพัดประทีนกลิ่นหวาน
	เฉื่อยฉิวปลิวรสสุมามาลย์	ประสานสอดกอดหัดรับไป

(ขุนช้างขุนแผน)

2. นารีปราโมทย์ หมายถึง อารมณ์ที่แสดงถึงความรักตั้งแต่ชื่นชม ชื่นชอบ เกี้ยวพาราสีรักใคร่ ฯลฯ

เช่น	ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร	ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
	แม้เกิดในได้หล้าสุธาธาร	ขอพบพานพิศวาสทุกชาติไป

(พระอภัยมณี)

3. พิโรธวาทัง หมายถึง การแสดงอารมณ์ จูณเฉียว ประชดประชัน โกรธเคือง โกรธแค้น ทะเลาะทุ่มเถียง ฯลฯ

เช่น	ทองประศรีดื้ออกชกผางผาง	ทุดไอ้ช้างชาติซ้ำร้ายหน้าชน
	ลูกอีเฒ่าเทพทองคลองน้ำชน	จะฆ่าคนเสียทั้งเป็นไม่เอ็นดู

(ขุนช้างขุนแผน)

4. สัตถาปังกพิสัย หมายถึง การแสดงความเศร้าโศกเสียใจ ร้องไห้คร่ำครวญ

เช่น	นางครวญคร่ำร่ำว่าน้ำตาตก	เหมือนหนึ่งอกพุพองเป็นหนองฝี
	แม่อุ้มท้องครองเลี้ยงถึงเพียงนี้	ได้สิบปีเศษแล้วจะแก้ตัวกัน
	เคยกินนอนนอนแม่ไม่แห้ว	จะอ้างว้างเปล่าใจในไพร่สณฑ์
	ทั้งจุกไรใครเล่าจะเกล้าพัน	จะนับวันนับเดือนไปเลื่อนลับ

(ขุนช้างขุนแผน)

.....

ใบงานที่ 7.1

แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม อ่านบทพรรณนาอารมณ์ก่อนตายของทศกัณฐ์แล้วเขียนตอบคำถาม

1. วรรณศิลป์ด้านอารมณ์สะท้อนใจมีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์ตอนที่อ่านใช้ศิลปะการแต่งลักษณะใด

.....

.....

3. สำนวนไทย “เห็นจี๊ดกว่าไส้” สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละครตัวไหน อย่างไร

.....

.....

4. บทประพันธ์ต่อไปนี ผู้แต่งมีลีลาในการแต่งแบบใด

ปากสีว่าเจ้าจะครองยศ	ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
จงเอ็นดูสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์โดยธรรม์สุจริตประเวณี	
ปากห้ำจงดำรงทศพิช	อย่าทำทุจริตให้เหมือนผี
ตัดโลกโอบอ้อมอารี	แก้โยธีไพร่ฟ้าประชากร

.....

.....

5. บทประพันธ์ในข้อ 4 แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของทศกัณฐ์ใดด้านใด

.....

.....

6. จากที่ทศกัณฐ์กล่าวกับพิเภกในตอนนี ให้ข้อคิดเปรียบเทียบเป็นสำนวนไทยว่าอย่างไร

ปากหกว่าเจ้าจงอดโทษ	ซึ่งกริ้วโกรธคำว่ามาแต่ก่อน
อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์	แก้เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า

.....

.....

7. การสังเสียดก่อนสิ้นลมหายใจของทศกัณฐ์ผู้ประพันธ์ให้อารมณ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

8. บทพรรณนาตาชของทศกัณฐ์ สามารถบอกถึงลักษณะนิสัยของทศกัณฐ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

9. คติสอนใจ หรือข้อคิดที่ได้จากเรื่องรามเกียรติ์ตอนทศกัณฐ์ล้ม มีอะไรบ้าง

.....

.....

10. จากบทพรรณนาตาชของทศกัณฐ์ นักเรียนได้ข้อคิดที่เปรียบเทียบกับเป็นสำนวนไทยได้
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ใบงานที่ 7.2

แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม

กิจกรรม จงเขียนแสดงความรู้สึกต่อคำประพันธ์

1. ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย โฉนเลยมาแก่งผึ้ง
 ตัวเราก็จะม้วยชีวี ในเวลานี้ด้วยศรพิษ
 ปากสองว่าเจ้าผู้เป็นน้อง ร่มทองสืบสายโลหิต
 จะได้ในลงกาสมคิด เป็นอิสราภาพแก่หม่อมราช

2. ปากสามขอฝากมณโฑด้วย ช่วยบำรุงให้เป็นแก่นสาร
 ทั้งอัคคีกลียาภูเขาพาล ผูกสนมบริวารทั้งนั้น

3. ปากสี่ว่าเจ้าจะครองยศ ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
 จงเอ็นดูสุริย์วงศ์พงศ์พันธุ์ โดยธรรม์สุจริตประเพณี

4. ปากห้าจงดำรงทศพิธ อย่าทำทุจริตให้เหมือนพี่
 ตัดโลกโอบอ้อมอารี แก่โยริไพร่ฟ้าประชากร

5. ปากหกว่าเจ้าจงอดโทษ ซึ่งกริ้วโกรธคำวามั่วแต่ก่อน
 อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์ แก่เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า

6. ปากเจ็ดขอฝากนกระศ
สืบมาแต่องค์พระอัยกา

อันทรงวงศ์พรหมเมศนาถา
เมตตಾಯ่าให้จลาจล

.....
.....
.....

7. ปากแปดว่าเราเลี้ยงท่าน
ตัวเราชั่วเองจึงเสียชนม์

ก็ประมาณหมายใจให้เป็นผล
แล้วได้รื้อนรันทงแผ่นภพ

.....
.....
.....

8. ปากเก้าว่าพี่จะลาตาย
อย่าให้ค้างราตรีในที่รบ

น้องชายเมตตาค่อยปลงศพ
ไตรภพจะหมิ่นนินทา

.....
.....
.....

9. สิบปากสิ้นฝากสิ้นสั่ง
พิษสรรือรุ่มทั้งกายา

สิ้นกำลังสิ้นคิดยักยา
อสุรากลึงเกลือกเลือกไป ฯ

.....
.....
.....

.....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 8
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีไทย เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักวิถีคิด ขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณค่าของภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สรุปเรื่องย่อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้
2. บอกประวัติของผู้แต่งได้
3. อธิบายความหมายของคำศัพท์ และสำนวนจากเรื่องได้
4. เล่าเรื่องย่อขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อได้

เนื้อหาสาระ

วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อเป็นส่วนหนึ่งของตอนกำเนิดพลายงาม ซึ่งเป็นตอนหนึ่งของเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนฉบับหอสมุดแห่งชาติ ผู้แต่งคือสุนทรภู่ เป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นลักษณะชีวิตจิตใจ สภาพสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยได้เป็นอย่างดี และได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรในสมัยรัชกาลที่ 6 ว่าเป็นยอดแห่งกลอนนิยาย

สาระการเรียนรู้

4. ที่มาของเรื่องและประวัติของผู้แต่ง
5. คำศัพท์และสำนวนจากเรื่อง
6. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูคิดเนื้อเพลง “เรียงความถึงแม่” บนกระดาน ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพร้อมกัน จากนั้นเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ แล้วร้องพร้อมกัน
2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาของเพลงซึ่งมาจากชีวิตจริงของเด็กกำพร้า และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรักของแม่ที่มีต่อลูก และความรักของลูกที่มีต่อแม่เป็นอย่างไร

ขั้นตอนการสอน

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ทุกคนศึกษาบทนำเรื่อง หน้า 40-42 และอ่านเพิ่มเติมได้จากบทนำเรื่องของเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนแต่งงานกับนางพิม ในหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ชั้น ม.2 ซึ่งครูได้นำมาเตรียมไว้ให้แล้ว และศึกษาเรื่องย่อและเนื้อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ จากหนังสือเรียนหน้า 43-55

4. ครูแจกใบงานที่ 8.1 ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องย่อของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 8.2 โดยหาความหมายของคำศัพท์จากคำประพันธ์ แล้วให้นักเรียนออกมาบอกความหมายของคำศัพท์

6. ครูแจกใบงานที่ 8.3 ให้นักเรียนบอกความหมายเกี่ยวกับคำศัพท์และสำนวนภาษาแบบโบราณ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ

ขั้นสรุปบทเรียน

7. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับคำศัพท์สมัยโบราณเปรียบเทียบกับปัจจุบัน แล้วให้นักเรียนหาคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยโบราณ มาหาความหมายและเปรียบเทียบกับคำที่ใช้ในปัจจุบันทำเป็นรายงานส่งครู

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ใบงานที่

8.1 – 8.3

4. แด่ฉบับที่กเสียง และเนื้อเพลง “เรียงความถึงแม่”

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัด
 - 1.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การวัด

3.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน	= ดีมาก
11-15 คะแนน	= พอใช้
10 คะแนนลงมา	= ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 8.1

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้เขียนแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด

1. ผู้แต่งในตอนนี้เป็นใคร

.....

2. ผู้แต่งมีผลงานอะไรบ้างที่นักเรียนรู้จักนอกเหนือจากเรื่องนี้

.....

3. ลักษณะของวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นวรรณคดีรูปแบบใด

.....

4. จงเขียนเนื้อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ โดยสรุป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. จงแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของนักเรียน เกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

=====

ใบงานที่ 8.2

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม จงบอกความหมายของคำศัพท์

1. ไพล =
2. เสน =
3. ไถ่ =
4. ไน =
5. สัปคับ =
6. มหิงสา =
7. อาภัพ =
8. วิบากกรรม =
9. กระโชก =
10. กระพ้อ =
12. พรหมเจียม =
12. สัมลิม =
13. อ้ายจิก =
14. เพลาะ =
15. ขรม =
16. บายศรี =
17. ปัตนิ =
18. ลันไค =
19. ละว้า =
20. ลูกประหล้า =
21. ชีตัน =
22. ระหกระเหิน =
23. คัดมหาไไทย =
24. กระท่าย =
26. เจ้าขร้าว =

ใบงานที่ 8.3

แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม จงบอกความหมายของถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้

1. ถึงวัดเขาเข้าตรู่ดูลูกน้อย เห็นมาคอยนั่งทำนาสงสาร
จะนั่งหยุดพูดจาจะซ้ำการ ลาสมภารพามาป่าสะแก
ให้ขนมส้มสุกแก่ลูกรัก สงสารนักรจะร้างไปห่างแม่
ทำ.....
ซ้ำการ.....
สุก.....
ร้าง.....
2. ดั้นแครางกร่างกระทุ่มช่อมออก ทั้งช่อดอกดูไสวเหมือนไม้เขียน
คาง.....
ไม้เขียน.....
3. ประดูหับยับยั้งยื่นฟังไป เสียงแต่ในออกแอคเรดเรเร
หับ.....
ในออกแอคเรดเรเร.....
4. แแต่หุไวได้อินมะยมหล่น เป็นทำวนแหวกมองตามช่องฝา
ทำวน.....
5. รุ่งพุ่มนี้ชีย่าจะพาเจ้า ไปหาเขาอยู่ที่ทับริมหับเผย
หับเผย.....
6. ต่างพูดจาพาที่ค้อยดีใจ จนจวนใกล้โพล์เพล้ถึงเวลา
โพล์เพล้.....
7. เมื่อความรู้ถอนเจ้าหล่นไว้ ยังวิ่งไปเข้ากุสนุกจริง
เจ้าหล่น.....
8. หาเสภามาท้าวที่ตัวดี ท่านดามีช่างประทักถนดรบ
ตัวดี.....
ถนดรบ.....

เอกสารสำหรับครู

1. ไพล = ชื่อไม้ล้มลุกมีหัว ต้น และใบคล้ายขิง หัวสีเหลืองเขียวใช้ทำยาได้
2. เสน = สารประกอบประเภทออกไซด์ของตะกั่ว ลักษณะเป็นผงละเอียด
3. ไถ้ = ดูนวาวขนาดใหญ่หรือเล็กสำหรับใส่เงินหรือสิ่งของโดยมากใช้คาดเอว
4. ไน = เครื่องสำหรับการกรอฝ้ายหรือไหมเข้าหลอด
5. สัปคับ = ที่นั่งบนหลังช้างไม่มีประทุน
6. มหิงสา = ควาย
7. อาภัพ = วาสนาน้อย , ตกอับ
8. วิบากกรรม = ผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วอันทำไว้แต่ปางก่อน
9. กระโชก = ทำให้กลัว , ทำให้ตกใจ , กระแทกเสียง
10. กระพ้อ = เอาสิ่งที่เป็นผืนแผ่นบาง ๆ โบกขึ้นลง
11. พรหมเจียม = พรหมที่ทำด้วยขนสัตว์ชนิดหนึ่งจำพวกกวาว
12. สัมถัม = มะม่วงกวนที่แผ่เป็นแผ่นฟุ้งแดด
13. อ้ายจิก = รูปแกะจำลองอวัยวะเพศชาย ใช้เป็นเครื่องรางของขลัง
14. เพลาะ = ผ้า 2 ผืนที่เย็บริมให้ติดกัน เพื่อให้หน้ากว้างขึ้นใช้สำหรับห่มหรือคลุม
15. ขรม = เอ็ดอึง , แซ่
18. บายศรี = เครื่องเชิญขวัญ หรือ รับขวัญ
19. ปัดนิ = เนื้อคู่
18. ถันโต = ชื่อเสื้อซึ่งสานด้วยหวายตะค้าเป็นซี่ ๆ
19. ละว้า = คนชาวเขาดอนเหนือประเทศไทยพวกหนึ่งในตระกูลมอญ - เขมร
20. ลูกประหล้า = เครื่องประดับสำหรับผูกข้อมือ ทำเป็นลูกกลม ๆ สลักเป็นลวดลาย
21. ชีตั่น = พระสงฆ์
22. ระหกระเหิน = ดันดันไปด้วยความลำบาก
23. ตัดมหาดไทย = การตัดผมแบบหนึ่งของไทย มีหย่อมไว้ตรงกลางศีรษะ ข้าง ๆ และข้างหลังเกรียน
26. กระทาย = กระบุงเล็ก ปากผาย
27. เจ้าขร้าว = คำเรียกคนมั่งมี

เนื้อเรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผนตอนพลาขงามพบพ่อ

นางวันทองได้พาพลาขงามหนีขุนช้างไปฝากท่านสมภารวัดเขาไฉ่ 1 คืน แล้วรุ่งขึ้นนางก็มารับพลาขงามพาไปส่งที่ชายป่าด้านทางที่จะไปยังเมืองกาญจนบุรี เพื่อไปอยู่กับย่า คือ นางทองประศรี เมื่อบอกทางสั่งเสียเรียบร้อยแล้ว นางก็แยกจากพลาขงาม โดยนางวันทองเดินทางกลับไปที่บ้านขุนช้าง ส่วนพลาขงามเดินทางไปกาญจนบุรี ชมนกชมไม้ไปตามประสาเด็ก ใช้เวลา 1 วันก็มาถึงกาญจนบุรี ก็พอดีเย็นมาถึงวัดร้างแห่งหนึ่งก็อาศัยนอน พอรุ่งเช้าก็สอบถามเด็กเลี้ยงควายให้พาไปบ้านย่า คือ นางทองประศรี ตอนแรกนางทองประศรีก็เฉยดี เพราะไปเก็บมะขมหวานคันที่แกหวงแหนนักหนา แต่พอรู้ว่าเป็นหลานก็รับขวัญด้วยความดีอกดีใจ และจัดงานทำขวัญให้พลาขงาม จากนั้นก็สอนหนังสือที่เป็นวิชาของขุนแผนให้ และพาพลาขงามไปเยี่ยมขุนแผนที่ในคุก ขุนแผนดีใจที่ได้พบลูกจึงสั่งสอนและบอกให้พลาขงามขยันศึกษาวิชาของตนให้ดี โดยมีท่านย่าทองประศรีเป็นผู้สอน ต่อจากนั้นพลาขงามก็ขยันศึกษาเล่าเรียน วิชาต่าง ๆ ของขุนแผนจนชำนาญ กระทั่งพลาขงามอายุได้ 13 ปี นางทองประศรีก็จัดงานโกนจุกให้กับพลาขงาม เสร็จจากนั้นเมื่อพลาขงามผมยาวตัดทรงมหาดไทยได้แล้วก็จะพาเข้าไปถวายตัวเป็นมหาดเล็กใน สมเด็จพระพันวษาต่อไปเพื่อจะได้ช่วยเหลือขุนแผน ผู้เป็นพ่อให้ออกจากคุก

เพลงเรียงความถึงแม่

คุณครูสั่งให้เขียน เรียงความเรื่องแม่ฉัน บอกให้ส่งให้ทันในวันพรุ่งนี้
มันยากจัง ทำไม่ไหว หนูแม่ไม่มี แล้วจะเขียนให้ดียังไง

เป็นห่วง ก็ไม่รู้ ดูแล ก็ไม่คุ้น กอดแม่อุ่นจริงจริง มันจริงไหม
พร้อมหน้ากันทานอาหาร เคยมีแค่ฝันไป ไม่มีเพลงกล่อมใด ไม่มี

ห่มผ้าไม่เคยอุ่นเลย กอดหมอนไม่เคยอุ่นใจ นอนหลับไปอย่างเดียวดายทุกที
ไม่มีอะไรจะเขียน ให้ครูได้อ่านพรุ่งนี้ บนหน้ากระดานก็เลอะน้ำตา

ถ้าแม่ฟังอยู่ ไม่ว่าแม่อยู่ไหน ไม่ว่าแม่เป็นใคร ช่วยส่งรักกลับมา
ถ้าแม่ฟังอยู่ คิดถึงหนูหน่อยนะ หนูขอสัญญาว่า หนูจะเป็นเด็กดี....

แผนการเรียนรู้สาระภาษาไทย กลุ่มควบคุม แผนที่ 9

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีไทยและวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และวินิจฉัย เรื่องที่อ่าน ได้อย่างมีเหตุผล เกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่า เป็นการปลูกฝังค่านิยมและทำให้ผู้เรียนรู้จักวิถีคิด รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณค่าของภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ในด้านการใช้ชีวิตแบบไทย ประเพณีและพิธีต่าง ๆ รวมถึงอารมณ์ในวรรณคดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
2. สรุปข้อคิดจากเรื่องได้
5. บอกคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง
6. อ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องและไพเราะ

เนื้อหาสาระ

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ เป็นวรรณคดีมรดกไทยที่นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังให้ข้อคิด คติเตือนใจ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญ
2. ข้อคิดจากเรื่อง
3. คุณค่าจากเรื่อง
4. การอ่านทำนองเสนาะ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงทำนองเสนาะ บทอาขยานบทหลัก ขุนช้างขุนแผนตอนพลายงามพบพ่อ จากเนื้อหาในหนังสือเรียนหน้า 46 ตั้งแต่ เจ้าพลายงามความแสนสงสารแม่ จนถึง โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นปิ่นตะลึง

2. ให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความรู้สึกเมื่อได้ฟังคำประพันธ์ดังกล่าว

ขั้นตอนการสอน

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ทำใบงานที่ 9.1 โดยอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์แต่ละตอนตามที่ใบงานกำหนด แล้วให้ตัวแทนกลุ่มสรุปความเนื้อหาตอนที่อ่านให้กลุ่มอื่นฟัง

4. ครูแจกใบงานที่ 9.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละคร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัว

5. ครูแจกใบงานที่ 9.3 ให้กลุ่มวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ทั้งทางด้านดีและไม่ดี และการปรับปรุงตัวในด้านไม่ดีให้ดีขึ้นอย่างไร ตัวแทนกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นจากใบงานหน้าชั้นเรียน แล้วนำใบงานของกลุ่มไปติดไว้ที่บอร์ดในห้องเรียน

6. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็นเรื่องตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

กลุ่ม 1 ปัญหาครอบครัวแตกแยกส่งผลต่อเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นอย่างไรบ้าง

กลุ่ม 2 การที่พละงานวัยเด็กที่ขอมเดินทางไกลออกจากบ้านที่มีปัญหาครอบครัวแสดงถึงแนวความคิดของพละงานในด้านใดบ้าง

กลุ่ม 3 การหมั่นศึกษาหาความรู้เมื่อวัยเด็กของพละงานจะเป็นประโยชน์อย่างไรในอนาคต

กลุ่ม 4 ครอบครัวแบบไทยมีความอบอุ่นหรือไม่ อย่างไร

กลุ่ม 5 ความเป็นลูกกำพร้าผลักดันให้เป็นนักสู้ จริงหรือไม่

กลุ่ม 6 ข้อแตกต่างระหว่างคุณภาพชีวิตคนไทยสมัยก่อนกับปัจจุบัน

ขั้นสรุปบทเรียน

7 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิดจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพละงานพบพ่อในด้านต่าง ๆ เช่น - ความรักของแม่ที่มีต่อลูก

- ความสำคัญของการศึกษา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ใบงานแผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพละงานพบพ่อ ใบงานที่

9.1 ถึงใบงานที่ 9.3

3. แถบบันทึกเสียงบทอาขยานบทหลัก ขุนช้างขุนแผนตอนพละงานพบพ่อ

การวัดประเมินผล

4. วิธีวัด

4.1 สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

4.2 ประเมินการทำกิจกรรมใบงาน

5. เครื่องมือวัด

5.1 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมกลุ่ม

5.2 ใบงาน

6. เกณฑ์การวัด

6.1 แบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม

16-20 คะแนน = ดีมาก

11-15 คะแนน = พอใช้

10 คะแนนลงมา = ปรับปรุง

3.2 ใบงาน ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ใบงานที่ 9.1

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

- กิจกรรม**
1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทประพันธ์ตอนที่กำหนดให้
 2. ช่วยกันถอดความ และนำอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม
 3. ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอเนื้อเรื่องตอนที่อ่านหน้าชั้นเรียน

กลุ่ม 1 หน้า 45-46 ตั้งแต่

จะกล่าวถึงพลายงามทรมสงสาร

จนถึง

สะอื้นร่ำรินทศลดใจ ฯ

กลุ่ม 2 หน้า 46-48 ตั้งแต่

นางวันทองหมองมัวกลัวขุนช้าง

จนถึง

ลงมาก้มหลังลงตระบองภู ฯ

กลุ่ม 3 หน้า 48-50 ตั้งแต่

เจ้าพลายงามคร่ำพรันขยับนัยุค

จนถึง

มาขอป้อ้อชั้นทำขวัญนาย ฯ

กลุ่ม 4 หน้า 50-52 ตั้งแต่

แล้วพวกมอญซ่อนซ่อนเสียงอ้อแอ้

จนถึง

ได้ป้องกันกายาข้างหน้าไป ฯ

กลุ่ม 5 หน้า 52-53 ตั้งแต่

เจ้าพลายงามความแสนสงสารพ่อ

จนถึง

เคราะห์จะคล้ายเคลื่อนบ้างหรืออย่างไร ฯ

กลุ่ม 6 หน้า 54 ตั้งแต่

ท่านขจรครุรู้เรื่องให้เคื่องแค้น

จนถึง

ทูลขอเผื่อจะโปรดที่โทษทัณฑ์ ฯ

ใบงานที่ 9.2

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้นักเรียนสรุปลักษณะนิสัยของตัวละคร ตามความคิดเห็นของตนเอง

พลายงาม มีลักษณะนิสัย

.....

.....

.....

นางวันทอง มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

ขุนช้าง มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

ขุนแผน มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

นางทองประศรี มีลักษณะนิสัย.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 9.3

แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

กิจกรรม ให้นักเรียนวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร แล้วนำเสนอความคิดเห็น

กลุ่มที่.....ตัวละครที่วิจารณ์.....

ลักษณะนิสัย	อุปนิสัย		เหตุผลประกอบ
	ด้านดี	ด้านไม่ดี	

สรุปลักษณะนิสัยตัวละคร.....

.....

.....

.....

ถ้านักเรียนเป็นตัวละครตัวนี้นักเรียนจะปรับปรุงตัวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

คำถามลักษณะการคิดในแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง

คำถามลักษณะการคิดในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการคิด

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
<u>แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เห็นแก่ลูก</u>	
1. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด	การคิดอย่างมีเหตุผล
2. นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดลูกส่วนมากนั้น มีความรู้สึกที่แท้จริงอย่างไรต่อลูกที่เป็นสายเลือดของตน เพราะเหตุใด	การคิดอย่างมีเหตุผล
3. จากวิธีดำเนินเรื่องนี้ให้นักเรียนบอกรายละเอียดเพิ่มเติมของลักษณะการเขียนดำเนินเรื่อง	คิดละเอียด
4. ผู้เขียนมีความประสงค์อย่างไรในการบรรยายกริยาทำทางของตัวละครในวงเล็บ ถ้าไม่มีอย่างนี้จะดีหรือไม่	คิดลึกซึ้ง
5. ในการอ่านประวัติผู้แต่ง นักเรียนได้ความรู้และแง่คิดอะไรบ้าง ตอบให้ละเอียดที่สุด	คิดละเอียด
6. ศึกษาที่มาของเรื่องแล้วนักเรียนได้รู้อะไรบ้าง รู้อย่างไร และยังไม่รู้อะไร	คิดชัดเจน
7. นายล้าเป็นคนอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
8. ให้เปรียบเทียบความคิดและความรู้สึกของนายล้าก่อนและหลังการได้พบกับพระยาภักดินฤนาถ และแม่ลออ	คิดลึกซึ้ง
9. ถ้าจะเปรียบเทียบบทบาทของความเป็นพ่อระหว่างนายล้าและพระยาภักดินฤนาถ นักเรียนคิดว่าใครเป็นคนที่เห็นแก่ลูกมากกว่ากัน เพราะเหตุใด	คิดลึกซึ้ง
10. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดของนายล้า มีปัจจัย หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง และอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
<u>แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เห็นแก่ลูก</u>	
11. เนื้อหาโดยละเอียดของโคลงบทนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร	คิดละเอียด
12. สิ่งที่น่ามาเป็นคำเปรียบเทียบในโคลงบทนี้ เปรียบเทียบอะไรกับสิ่งใดบ้าง รู้ได้อย่างไร	คิดชัดเจน
13. นักเรียนเห็นด้วยกับการเปรียบเทียบจากโคลงบทนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด	การคิดอย่างมีเหตุผล

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
14. บทละครเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้างแก่นักเรียน	คิดลึกซึ้ง
15. นักเรียนคิดว่าถ้านายล้าจะเป็นพ่อที่ดีของลูกตั้งแต่ต้น เขาควรปฏิบัติตัวอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
16. พ่อเป็นผู้ซึ่งยอมเสียสละให้แก่ลูกโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น ในฐานะลูกนักเรียนคิดว่าควรจะปฏิบัติตนอย่างไรในการทดแทนพระคุณแก่พ่อของเรา เมื่อถึงเวลาที่ท่านแก่เฒ่า	คิดไกล
17. ในยุคสมัยรัชกาลที่ 6 แบ่งชนชั้นกันด้วยศถาบรรดาศักดิ์ นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุผลอะไร	คิดอย่างมีเหตุผล
18. การแบ่งชนชั้นในยุคสมัยปัจจุบัน มีความจำเป็นหรือไม่ นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้	คิดลึกซึ้ง
19. การใช้ศัพท์สำนวนภาษาต่างประเทศในบางคำเนื่องจากเหตุใด มีข้อดีและข้อเสียหรือไม่ อย่างไร	คิดลึกซึ้ง
20. เพราะเหตุใด ภาษาที่ใช้ในเรื่องจึง แตกต่างจากภาษาในปัจจุบัน <u>แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องสามก๊ก ตอนจุล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</u>	คิดอย่างมีเหตุผล
21. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดเรื่องราวในสามก๊ก จึงยังอยู่ในความนิยมของผู้อ่านทุกยุคทุกสมัย	คิดอย่างมีเหตุผล
22. เรื่องสามก๊กมีจุดประสงค์ในการแต่งอย่างไร มีประโยชน์หรือไม่ และมีคุณค่าในด้านใด	คิดชัดเจน
23. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับการที่เรื่องสามก๊กได้ถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ถึง 10 ภาษา	คิดกว้าง
24. เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ผู้เรียบเรียงเรื่องสามก๊กมีความรู้ความสามารถในการประพันธ์เรื่องใดอีกบ้าง และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อตัวท่านผู้ประพันธ์อย่างไร	คิดชัดเจน
25. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับที่ว่าสามก๊กไม่ว่าจะจับเอาตอนใดขึ้นมา ก็ปรับใช้กับชีวิตคนในทุกยุคทุกสมัยได้เป็นอย่างดี	คิดลึกซึ้ง

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
26. นักเรียนมีความรู้สึกละอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่าสามก๊ก มีวิธีการดำเนินเรื่องที่ดี ถ้อยคำภาษาเรียบเรียงไว้อย่างสละสลวย มีสำนวนโวหารเยี่ยม และเพราะเหตุใดนักเรียนจึงมีความรู้สึกเช่นนั้น <u>แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</u>	คิดอย่างมีเหตุผล
27. จากเหตุการณ์คลื่นสึนามิถล่มภาคใต้ การทำงานของแพทย์หญิงคุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ในการช่วยตรวจศพผู้เคราะห์ร้ายก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อใครบ้าง อย่างไร	คิดถูกทาง
28. บุคคลที่มีความจงรักภักดีต่อชาติ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมที่นักเรียนรู้จักมีใครอีกบ้าง เป็นตัวอย่างในด้านใด อย่างไร	คิดชัดเจน
29. ถ้านักเรียนมีโอกาสได้ทำสิ่งที่มีคุณประโยชน์ นักเรียนจะทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก จะทำให้แก่ใคร และทำอย่างไรเพราะเหตุใด	คิดถูกทาง
30. สังคมเมืองยุคปัจจุบันผู้ที่มีลักษณะนิสัยแบบจูล่งควรจะมีมากขึ้นหรือควรจะลดน้อยลง อย่างไร เพราะสาเหตุใด	คิดลึกซึ้ง
31. นักเรียนคิดว่าการกระทำของนางบิสูหิณถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร	คิดถูกทาง
32. ในสังคมยุคปัจจุบัน การกระทำตามลักษณะนิสัยของเล่าปี่เช่นนี้ จำเป็นต้องนำมาใช้หรือไม่ อย่างไร	คิดลึกซึ้ง
33. การกระทำของจูล่งให้ข้อคิดได้อย่างไรบ้าง	คิดกว้าง
34. ในชีวิตประจำวัน การที่เราทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามในขณะเดียวกัน ควรจะกระทำอย่างไร จึงจะเอื้อต่อการเป็นสมาชิกในสังคมได้	คิดลึกซึ้ง
35. ให้นักเรียนเขียนเรียงความจากประสบการณ์ดี ๆ ที่นักเรียนเคยได้พบเจอ ในเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คืออย่างไร” <u>แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง งามเกียรติ ตอนทศกัณฐ์จุ่ม</u>	คิดไกล
36. ถ้าโครงเรื่องเดิมของเรื่องรามเกียรติ์นำมาจากประเทศอินเดีย นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้เป็นที่รู้จักและชื่นชอบและเข้ามาสู่เมืองสยามได้โดยวิธีใดบ้าง	คิดละเอียด

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
37. การที่พระรามมีความรู้สึกว่าพระองค์จะต้องประสบความสำเร็จอย่างแน่นอนเนื่องจากเหตุผลใด	คิดลึกซึ้ง
38. ถ้าเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตจริงของคนเรา จะสามารถสร้างความรู้สึกระดมพร้อมสู่ความสำเร็จได้หรือไม่ มีวิธีเตรียมการเพื่อความสำเร็จในอนาคตอย่างไร	คิดไกล
39. นักเรียนคิดว่าความรอบคอบมีประโยชน์อย่างไร ให้ยกตัวอย่างประกอบ	คิดชัดเจน
40. ผู้ที่มีความรอบคอบควรมีลักษณะอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
41. คำสั่งเสียของทศกัณฐ์ต่อพิเภกทำให้นึกถึงถ้อยคำที่ว่า “กว่าจะรู้ตัวก็สายเกินไป ” นักเรียนมีความเข้าใจอย่างไรกับความหมายของถ้อยคำนี้	คิดชัดเจน
42. การกระทำของทศกัณฐ์ตั้งแต่ต้นจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ช่วงใดที่เป็นประโยชน์ต่อคนอื่น	คิดถูกทาง
43. การกระทำของทศกัณฐ์ในตอนนี้มีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไร	คิดกว้าง
44. ถ้าในสังคมปัจจุบันคนที่เห็นความรักความหลง เป็นสำคัญแบบทศกัณฐ์จะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
45. ผลร้ายของความรักความหลงอย่างไม่คำนึงถึงเหตุผล จะเป็นโทษต่อใครบ้างและต่อตนเองหรือผู้อื่นมากกว่ากัน อย่างไร	คิดถูกทาง
46. ถ้าเราไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ความรักความหลงเช่นนี้ในชีวิตของเรา เราควรทำอย่างไรบ้าง	คิดไกล
<u>แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ล้ม</u>	
47. บทประพันธ์ตอนที่นักเรียนอ่านมีความไพเราะเพราะเหตุใด	คิดอย่างมีเหตุผล
48. นักเรียนคิดว่าการที่วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณคดีมรดกโลกเนื่องจากสิ่งใดบ้าง	คิดละเอียด
49. การเป็นคนไทยยุคปัจจุบัน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อวรรณคดีมรดกโลกเรื่องรามเกียรติ์ของไทย	คิดลึกซึ้ง
50. เรื่องรามเกียรติ์มีเอกลักษณ์ในด้านใดบ้าง ให้อธิบาย	คิดละเอียด

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
51. เรื่องรามเกียรติ์มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยอย่างไรบ้าง	คิดกว้าง
52. การอ่านวรรณคดีเช่นเรื่องรามเกียรติ์มีประโยชน์หรือไม่ มีเหตุผลอย่างไร	คิดอย่างมีเหตุผล
53. นักเรียนคิดว่าในอนาคตเยาวชนที่มีความสนใจในวรรณคดีไทย เช่นเรื่องรามเกียรติ์ จะมีมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด	คิดไกล
54. ถ้าต้องการให้ปัจจุบันและอนาคตเยาวชนมองเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย และรักในวรรณศิลป์ นักเรียนคิดว่าควรมีแนวทางสร้างหรือรักษาอย่างไร	คิดไกล
55. นักเรียนได้รับคุณค่าอย่างไรบ้างจากการอ่านวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ <u>แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์กลับ</u>	คิดลึกซึ้ง
56. การที่เรื่องรามเกียรติ์ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณคดีมรดกของโลก นักเรียนคิดว่าการเป็นมรดกโลกได้ ต้องมีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับอะไรได้บ้าง	คิดกว้าง
57. คุณค่าของบทประพันธ์ในวรรณคดีขึ้นอยู่กับศิลปะในการแต่งใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด	คิดอย่างมีเหตุผล
58. ในการประพันธ์บทร้อยกรองไทยถ้าไม่มีการเลือกสรรคำที่นำมาใช้ บทร้อยกรองจะมีลักษณะอย่างไร	คิดลึกซึ้ง
59. นักเรียนคิดว่าภาษาหรือวรรณศิลป์ที่มีอยู่ในวรรณคดี มีความสำคัญอย่างไร	คิดละเอียด
60. นักเรียนคิดว่าคนไทยอย่างนักเรียนกับชาวต่างชาติที่อ่านภาษาไทยได้ จะมีความรู้สึกแตกต่างกันหรือไม่เมื่อได้อ่านวรรณคดีที่มีวรรณศิลป์ด้านอารมณ์ เพราะเหตุใด	คิดลึกซึ้ง
61. ให้นักเรียนร่วมกันถอดคำประพันธ์ แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาตอนที่อ่าน ตัวละครมีใครบ้าง กำลังแสดงอารมณ์อย่างไร ให้แต่ละกลุ่มพูดแสดงความคิดเห็นของกลุ่มให้เพื่อนฟัง ครุสรูปเพิ่มเติม	คิดละเอียด

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
62. ทศกัณฐ์ ตัวเอกของเรื่องมีความเป็นมนุษย์ปุณฺชน คือโลก โกรธ หลง ดีใจ เสียใจ อยู่มากน้อยหรือไม่อย่างไรจงอธิบาย	คิดชัดเจน
63. นักเรียนคิดว่าอารมณ์ของมนุษย์ปุณฺชนทั่วไปนั้น อารมณ์ใดสามารถให้โทษแก่ตนเองและผู้ใกล้ชิด เพราะเหตุใด	คิดอย่างมีเหตุผล
<u>แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพบพ่อ</u>	
64. เนื้อหาของเพลงต้องการอธิบายถึงอะไรบ้าง นักเรียนรู้สึกละอย่างไรเมื่อฟังเพลง	คิดลึกซึ้ง
65. นักเรียนคิดว่ากรณีที่ในสังคมไทยมีปัญหาเด็กกำพร้า เช่นในเพลงนี้เนื่องมาจากสาเหตุใดบ้าง ต้นเหตุของปัญหา คืออะไร	คิดกว้าง
66. สามารถแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร และใครบ้างจะต้องเป็นผู้แก้	คิดอย่างมีเหตุผล
67. นักเรียนคิดว่าชีวิตของพลาขงามในวัยเด็กเป็นอย่างไรบ้าง นักเรียนได้แนวคิดอย่างไรจากชีวิตของพลาขงาม	คิดกว้าง
68. การดำเนินชีวิตของพลาขงามที่มีปัญหาครอบครัว เป็นตัวอย่างกับเด็กในยุคปัจจุบันที่มีปัญหาเช่นเดียวกันได้อย่างไรบ้าง	คิดลึกซึ้ง
69. พลาขงามเป็นตัวอย่างของคนในสังคมไทยได้อย่างไรบ้าง	คิดลึกซึ้ง
<u>แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพบพ่อ</u>	
70. จากบทกลอนนี้นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พลาขงามมีความเข้มแข็งจนสามารถปลอมมารดาได้	คิดลึกซึ้ง
71. ครูแจกใบงานที่ 9.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัว	คิดกว้าง
72. ครูแจกใบงานที่ 9.3 ให้กลุ่มวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละครทั้งทางด้านดีและไม่ดี และการปรับปรุงตัวในด้านไม่ดีให้ดีขึ้นอย่างไรตัวแทนกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นจากใบงานหน้าชั้นเรียน แล้วนำใบงานของกลุ่มไปติดไว้ที่บอร์ดในห้องเรียน	คิดลึกซึ้ง

ข้อคำถาม	ลักษณะการคิด
73. นักเรียนคิดว่าปัญหาครอบครัวแตกแยก ส่งผลต่อเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นอย่างไรบ้าง	คิดลึกซึ้ง
74. มีปัจจัยแวดล้อมอะไรบ้างที่นักเรียนคิดว่าเยาวชนที่ประสบปัญหาครอบครัวจะมีแนวทางการดำเนินชีวิตไปผิดทาง	คิดกว้าง
75. ความรักในวัยเรียน ของวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน หรือบางคู่อยู่ร่วมกัน ขณะเรียนก่อนมีงานทำ นักเรียนคิดว่าสิ่งที่จะตามมาในวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไรได้บ้าง	คิดไกล
76. มีแนวทางหรือวิธีการอย่างไร ในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาครอบครัวในอนาคต และใครจะต้องเป็นผู้ทำ	คิดไกล
77. การที่พลาขงามวัยเด็กที่ขอมเดินทางไกลออกจากบ้านที่มีปัญหาครอบครัวแสดงถึงแนวความคิดของพลาขงามในด้านใดบ้าง	คิดกว้าง
78. ความอบอุ่นของครอบครัวแบบไทยวัฒนธรรมประเพณีแบบไทย ที่มีการดูแลห่วงใย อบรมสั่งสอนจากปู่ย่า ตายาย และญาติใกล้ชิด นักเรียนคิดว่าดีหรือไม่ จะส่งผลถึงลูกหลานของครอบครัวนี้อย่างไรบ้าง นำมาใช้กับยุคปัจจุบันได้หรือไม่	คิดไกล

ภาคผนวก จ
แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้เวลาทำ 50 นาที ทำในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีทั้งหมด 4 ตอน ตอนละ 10 ข้อ ให้เลือกคำตอบข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ตอนที่ 1 ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสังเกต
 - 2.2 ตอนที่ 2 ความสามารถในการนิรนัย
 - 2.3 ตอนที่ 3 ความสามารถในการอุปนัย
 - 2.4 ตอนที่ 4 ความสามารถในการระบุข้อมูลเบื้องต้น
3. คำอธิบายลักษณะของความสามารถตามองค์ประกอบของการคิดแต่ละด้าน
 - 3.1 ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสังเกต (Credibility of Source and Observations) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของข้อมูล จากการสังเกตและพิจารณาถึงแหล่งที่มาของข้อมูล เนื้อหาของข้อมูล และวิธีที่ได้มาของข้อมูลนั้น
 - 3.2 ความสามารถในการนิรนัย (Deduction) หมายถึง ความสามารถในการหาข้อสรุปจากประโยคอ้างโดยเหตุผลจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย ซึ่งข้อสรุปที่ได้จำเป็นต้องสมเหตุสมผล
 - 3.3 ความสามารถในการอุปนัย (Induction) หมายถึงความสามารถในการตัดสินใจว่าข้อเท็จจริงใดสนับสนุน คัดค้านหรือไม่เกี่ยวกับข้อสรุปที่คาดคะเนไว้
 - 3.4 ความสามารถในการระบุข้อมูลเบื้องต้น (Assumption Identification) หมายถึง ความสามารถที่รู้และบอกได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งจะเป็นข้อความที่จำเป็นต้องมีก่อนข้อความที่กำหนดให้ เพื่อทำให้ข้อความดังกล่าวมีความถูกต้องตามหลักนิรนัย

ห้ามขีดหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในแบบสอบวัด

ตอนที่ 1 ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสังเกต

ตัวอย่าง

0. ในช่วงพักการประชุมด้านวิชาการแพทย์ นายแพทย์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“จากการวิจัยทางการแพทย์ พบว่า คนที่เป็นไข้หวัดบ่อยๆ จะมีภูมิคุ้มกันชนิดหนึ่ง ที่ช่วยไม่ให้เป็นมะเร็ง” ส่วนนักข่าวที่ไปทำข่าว ซึ่งยืนฟังอยู่ด้วย กล่าวกับท่านว่า “ไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะการที่คนไข้หวัดก็เนื่องจากร่างกายอ่อนแอ แล้วอย่างนี้จะภูมิคุ้มกันได้อย่างไร”

ท่านคิดว่าคำพูดของใครน่าเชื่อถือกว่ากัน

- ก. คำพูดของแพทย์
- ข. คำพูดของนักข่าว
- ค. คำพูดของทั้ง 2 คนน่าเชื่อถือพอๆกัน
- ง. ไม่มีคำพูดใดน่าเชื่อถือ

คำตอบ คือ ข้อ ก. เพราะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพโรคต่างๆ แพทย์ย่อมติดตามข่าวสารทางด้านนี้ตลอด ดังนั้นคำพูดของนายแพทย์จึงน่าเชื่อถือกว่า

.....

1. “สภาพของชุมชนคลองเตยพบว่ามีกรมมอเมาเขวาชวน และใช้เด็กเป็นเครื่องมือโดยถูกบังคับ ให้เสพยาจนติดแล้วให้เป็นเด็กส่งยา จนสมองผิดปกติเนื่องจากเสพยามาก เป็นคนพิการทางสมอง ไม่รับรู้อะไรเลย เด็กวัยรุ่นผู้หญิงก็จะถูกผู้ชายหลอกเป็นแฟนและให้ส่งยาบ้า”

ข้อมูลข้างต้นจะน่าเชื่อถือถ้าได้จากแหล่งข้อมูลในข้อใด

- ก. ข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ชื่อดัง
- ข. การบอกเล่าของประชาชนคนหนึ่งในชุมชน
- ค. การสรุปชี้แจงของประธานชุมชนคลองเตย
- ง. การรายงานจากตำรวจปราบปรามยาเสพติด

2. “เด็กอายุระหว่าง 2-8 ขวบที่นอนกรน จะเสี่ยงต่อการเป็นโรค เช่น ต่อมไทรอยด์โต เสี่ยง หายใจติดขัด มีผลต่อการเรียนรู้ เติบโตช้า เป็นต้น”

ข้อมูลข้างต้นจะน่าเชื่อถือถ้าได้จากแหล่งข้อมูลในข้อใด

- ก. นิตยสารหมอชาวบ้าน
- ข. รายงานจากห้องศัลยกรรมแพทย์
- ค. รายงานการวิจัยของสถาบันกุมารแพทย์
- ง. หนังสือที่คุณแม่คนหนึ่ง เล่าถึงการนอนกรนของลูก

3. ถึงแม้ว่าเบียร์จะเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ก็พบว่าการดื่มเบียร์เพียงวันละ 2 แก้ว อาจช่วยให้สายตาดี และช่วยป้องกันไม่ให้เป็นต้อกระจกได้

คำพูดจากสถานการณ์นี้ น่าจะเชื่อถือได้จากใครมากที่สุด

- ก. พ่อของนักเรียนเอง เพราะนักเรียนเห็นจากสภาพจริง
 - ข. นักวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับเรื่องเบียร์
 - ค. ผู้ผลิตเบียร์ออกจำหน่าย
 - ง. ผู้นิยมการดื่มเบียร์
4. เจมส์เป็นนักสืบเอกชน พบศพผู้เสียชีวิตนอนตายปริศนา และไม่ใช่ว่าการตายแบบปกติธรรมดาที่พบเห็นทั่วไป แต่จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เสียชีวิตผู้นี้เสียชีวิตเนื่องจากอะไร
- นักเรียนคิดว่าใครจะสามารถตอบคำถามนี้ได้ที่น่าเชื่อถือที่สุด
- ก. เจ้าหน้าที่มูลนิธิร่วมกตัญญู
 - ข. แพทย์ชันสูตรศพ
 - ค. ตำรวจ
 - ง. สัปเหร่อ
5. ถั่วเหลืองเป็นอาหารที่มีคุณค่าประโยชน์สูงไม่แพ้เนื้อสัตว์ ทั้งเป็นอาหารที่ย่อยได้เร็วกว่าเนื้อสัตว์ ที่สำคัญที่สุดในยุคปัจจุบันนี้ก็คือ ราดากูก เก็บรักษาง่าย ส่วนเนื้อสัตว์อาจมีสารก่อมะเร็งตกค้าง เนื่องจากกระบวนการเลี้ยงและให้อาหารสัตว์ในฟาร์ม
- จากข้อความในสถานการณ์ นักเรียนควรเชื่อถือทำตามในข้อใด
- ก. งดกินเนื้อสัตว์
 - ข. เลือกกินเฉพาะเนื้อสัตว์
 - ค. เลือกกินถั่วเหลืองแทนเนื้อสัตว์
 - ง. กินเนื้อสัตว์ตามปกติ เพราะถั่วเหลืองกับเนื้อสัตว์คุณค่าเท่ากัน
6. นักเรียนคิดว่าข้อมูลใดต่อไปนี้ น่าเชื่อถือมากที่สุด
- ก. พ่อว่าวันต้องเป็นไข้แน่ ๆ ตัวร้อนมากเลย
 - ข. แม่ว่าวันต้องเป็นไข้นะ ดูจากปรอทวัดไข้แล้วได้ 38 องศาแน่ะ
 - ค. ครูว่าหนูวันกำลังเป็นไข้ไข้ไหมคะ ดูสีหน้าตาแดงก่ำเขียวหนุ
 - ง. ว่าน้องวันต้องเป็นไข้แน่ เพราะดูท่าซึม และไม่ค่อยทานข้าว บ่นว่าปวดหัวด้วย

7. สมทรงรู้สึกว่าคุณเองรูปร่างไม่สมส่วน จึงไปปรึกษาแพทย์ด้านความงามที่คลินิก ได้ความว่าไม่มียาตัวใดที่จะทำให้หน้าหนักลดทันทีได้ ถ้าไม่จำกัดอาหารและออกกำลังกายด้วยตนเอง สมทรงได้ฟังดังนั้นก็ไม่ค่อยพอใจ และนึกไปถึงคำพูดของสถานเสริมความงามว่ามียาลดความอ้วนจำหน่ายในราคากันเอง สามารถลดน้ำหนักเห็นผลภายใน 2 อาทิตย์โดยไม่ต้องออกกำลังกายและอดอาหาร แถมยังไม่มีผลข้างเคียงกับร่างกายอีกด้วย

ถ้านักเรียน เป็นสมทรงนักเรียนคิดว่าข้อมูลจากที่ใดน่าจะเชื่อถือได้มากที่สุด

- ก. แพทย์ด้านความงาม
 - ข. หนังสือนิตยสารผู้หญิง
 - ค. เจ้าของสถานเสริมความงาม
 - ง. ค้นหาจากอินเทอร์เน็ตเรื่องสุขภาพ
8. ลักษณะอากาศช่วงเดือนเมษายนปีนี้คาดว่าภาคเหนือ จะมีอุณหภูมิสูงสุดประมาณ 39 องศาเซลเซียส และต้องคอยติดตามสภาพอากาศต่อไป เพราะอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

จากข้อความนี้แหล่งข้อมูลใดที่จะให้ข้อมูลได้น่าเชื่อถือมากที่สุด

- ก. กรมอุตุนิยมวิทยา
 - ข. ข่าวพยากรณ์อากาศทั่วโลก
 - ค. หนังสือดวงดาวพยากรณ์ประจำปี
 - ง. รายงานข่าวจากวิทยุชุมชนท้องถิ่น
9. หญิงสาววัยรุ่นของไทยปัจจุบัน นิยมใส่เสื้อสายเดี่ยวเปิดสะดือ ใส่กางเกงรัดรูป ส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากพวกดารา นักร้องที่พวกเขาชื่นชอบ แล้วพยายามเลียนแบบ

จากข้อความนี้วิธีการใดจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่สุด

- ก. จากการสัมภาษณ์เด็กวัยรุ่นทั่วไป
 - ข. จากการสัมภาษณ์ดารานักร้องยอดนิยม
 - ค. จากการสัมภาษณ์วัยรุ่นหญิงไทยทั่วประเทศ
 - ง. จากการสัมภาษณ์ครูบาอาจารย์และผู้ปกครอง
10. คำกล่าวในข้อใดต่อไปนี้มีที่น่าเชื่อถือมากที่สุด
- ก. รัฐมนตรีท่านนี้เป็นคนดี เพราะพูดจาไพเราะ คิดสร้างสรรค์ดี
 - ข. รัฐมนตรีท่านนี้เป็นคนดี เพราะชอบดูแลและช่วยเหลือประชาชน
 - ค. รัฐมนตรีท่านนี้เป็นคนดี เพราะชอบใส่เสื้อผ้าไหมที่ทำจากฝีมือคนไทย
 - ง. รัฐมนตรีท่านนี้เป็นคนดี เพราะเป็นคนเชื้อสายไทยแท้ วงศาคณาญาติก็เป็นคนดี

ตอนที่ 2 ความสามารถในการนิรนัย

ตัวอย่าง

0. ถ้ามีคนไม่ประหยัดน้ำมันและพลังงานไฟฟ้า อีกไม่ถึง 20 ปี ประเทศไทยจะขาดแคลน น้ำมัน และพลังงานไฟฟ้า ปัจจุบันมีคนใช้พลังงานอย่างไม่รู้คุณค่าอยู่มาก

จากข้อความนี้สรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. จะมีคนสร้างพลังงานมาทดแทน
- ข. คนใช้ไฟฟ้าและน้ำมันกันมากขึ้น
- ค. พลังงานของประเทศไทยจะขาดแคลน
- ง. อีกไม่ถึง 20 ปีประเทศไทยจะไม่เหลือพลังงานใช้เลย

คำตอบ คือข้อ ง เพราะมีคนใช้พลังงานอย่างไม่รู้คุณค่าอยู่มาก ซึ่งเป็นขั้นส่วนแรก ของข้อความในบรรทัดแรก ข้อสรุปจึงเป็นส่วนที่สองของข้อความในบรรทัดแรก

11. นักเรียนที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ คนที่ทันต่อเหตุการณ์บางคนคิดอย่างมี วิจารณ์ ฉะนั้นสรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. ไม่มีนักเรียนคนใดทันต่อเหตุการณ์
- ข. นักเรียนทุกคนคิดอย่างมีวิจารณ์
- ค. นักเรียนบางคนคิดอย่างมีวิจารณ์
- ง. ไม่มีนักเรียนคนใดคิดอย่างมีวิจารณ์

12. ก้องไปว่ายน้ำทุกวันที่เป็นวันหยุด วันนี้ตรงกับวันอังคาร เป็นวันมาฆบูชา ฉะนั้นสรุปว่า

- ก. ก้องไปว่ายน้ำ
- ข. ก้องไม่ได้ไปว่ายน้ำ
- ค. ก้องไปร่วมกิจกรรมที่วัด
- ง. วันแห่งความรักทางพระพุทธศาสนาเป็นวันสำคัญ

13. ข้อใดเป็นการสรุปจากข้ออ้าง และมีความสมเหตุสมผล

- ก. หลายวันที่ผ่านมาโชคไม่ค่อยดีเลย สงสัยวันนี้คงโชคไม่ค่อยดีอีก ต้องระวังตัวหน่อย
- ข. คนนี้สร้างหนี้ไม่ดีหรอก ฉันเห็นมาหลายเรื่องแล้ว แย่ทุกเรื่อง
- ค. ถ้าเขาขยันกว่านี้เขาจะสอบได้ถ้าเขาสอบได้เมื่อไรพ่อแม่คงจะโล่งใจแสดงว่าถ้าเขา ขยันแล้วพ่อแม่จะโล่งใจ
- ง. ที่ผ่านมานั้นสังเกตว่าร้อนจัดที่ไร จะมีฝนตกหนักตามมา นี่แสดงว่าอีกไม่นานฝนมาแน่ เพราะว่าร้อนเหลือเกิน

14. ข้อใดเป็นการสรุปจากข้ออ้าง และมีความสมเหตุสมผล
- โลกมีบรรยากาศจึงมีสิ่งมีชีวิต ดาวพลูโตไม่มีบรรยากาศ จึงไม่มีสิ่งมีชีวิต
 - ทุก ๆ ปีเมื่อถึงฤดูฝนมีวัชพืชที่สนามหญ้า ปีหน้าเมื่อถึงฤดูฝน ก็จะมีวัชพืชขึ้นอีก
 - หลายวันที่ผ่านมาโชคไม่ค่อยดีเลย สงสัยวันนี้คงโชคไม่ค่อยดีอีก ต้องระวังตัวหน่อย
 - เมียนมา เหมร มาเลเซีย ตั้งบ่อนคาสิโน ดูดเงินนักพนันจากเมืองไทยกันได้ เมืองไทยก็ควรจะต้องได้เหมือนกัน
15. “ปัจจุบัน มนุษย์ที่เกิดมาตามธรรมชาติมีมากเกินไป เห็นได้จากปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการว่างงาน ฯลฯ เราพยายามทดลอง โคลนนิ่ง เพื่ออ้างว่าเราเก่งกว่าธรรมชาติ แท้จริงแล้ว เราไม่รู้จักรธรรมชาติด้วยซ้ำไป มิฉะนั้น ปัญหานิวเคลียร์ ปัญหาสภาพแวดล้อมคงไม่เกิด หรือเราทำโคลนนิ่งเพื่อเปลี่ยนอวัยวะมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ที่ถูกโคลนนิ่ง เขาไม่กลัวตาย เขาไม่มีชีวิตจิตใจหรืออย่างไร มันเป็น บาปไหม และท่านรู้สึกอย่างไร ที่เราฆ่าคนอื่นเพื่อตนเอง ท่านยังมีชีวิตจิตใจเป็นมนุษย์อยู่หรือมีจิตจิตใจเยี่ยงสัตว์ สมควรจะเรียกตัวเองว่าเป็นมนุษย์เป็นสัตว์ ประเสริฐอีกไหม”
- จากข้อความข้างต้น นักเรียนคิดว่า ข้อสรุปใดต่อไปนี้ ถูกต้อง
- การโคลนมนุษย์ด้วยกันมีผลให้ประชากรโลกมีจำนวนมากเกินไป
 - ประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาทางนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม
 - การโคลนมนุษย์สร้างความขัดแย้งกับกฎธรรมชาติและหลักจริยธรรม
 - หากมนุษย์โคลนมนุษย์ด้วยกันเองแล้ว แสดงว่า มนุษย์ไม่ใช่สัตว์ประเสริฐ
16. คนฉลาดทุกคนคิดก่อนตัดสินใจเชื่อ คนที่คิดก่อนตัดสินใจเชื่อบางคนเป็นนักเรียน ข้อความนี้สรุปได้อย่างไร
- นักเรียนทุกคนเป็นคนฉลาด
 - คนฉลาดบางคนเป็นนักเรียน
 - ไม่มีนักเรียนเป็นคนฉลาด
 - ไม่มีนักเรียนคนใดคิดก่อนตัดสินใจเชื่อ
17. วันหยุดบางวันฝนตก วันฝนตกเป็นวันที่น่าเบื่อ
- จากข้อความหลักที่ให้ สรุปได้ว่าอย่างไร
- วันที่น่าเบื่อไม่ใช่วันหยุด
 - วันหยุดทุกวันนี้เบื่อ
 - ไม่มีวันหยุดที่น่าเบื่อ
 - วันหยุดบางวันน่าเบื่อ

18. ถ้าคนชาติใดมีความเป็นมิตรกับคนต่างชาติแล้ว คนต่างชาติจะรู้สึกอบอุ่น เมื่อได้มา
 เทียบ คนไทยมีความเป็นมิตรกับคนต่างชาติ ดังนั้นสรุปได้ว่าอย่างไร
- ก. คนต่างชาติเป็นมิตรกับคนไทย
 - ข. คนไทยบางคนไม่เป็นมิตรกับคนต่างชาติ
 - ค. คนต่างชาติมาเที่ยวเมืองไทยจะรู้สึกอบอุ่น
 - ง. คนต่างชาติอาจจะมาเที่ยวหรือไม่เที่ยวก็ได้
19. ประชากรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพ
 และมีจำนวนที่เหมาะสม แม้จะขาดทรัพยากรอื่นไปบ้างก็จะสามารถพัฒนาประเทศได้
 จากข้อความนี้สรุปได้ว่าอย่างไร
- ก. ประเทศไทยไม่พัฒนาเพราะประชากรขาดคุณภาพ
 - ข. ประชากรที่มีจำนวนเหมาะสมจะทำให้พัฒนาประเทศได้
 - ค. ประชากรที่มีคุณภาพจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ
 - ง. จำนวนประชากรมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศน้อยกว่าคุณภาพของประชากร
20. นักเรียนทุกคนที่ขยัน มีรายได้จากการทำงานระหว่างเรียน แต่สุริยาไม่ได้ทำงานระหว่างเรียน
 จากข้อความนี้สรุปได้ว่าอย่างไร
- ก. สุริยามีรายได้เล็กน้อย
 - ข. สุริยาไม่ได้เป็นคนขยัน
 - ค. สุริยาเป็นนักเรียนที่ขยัน
 - ง. สุริยามีรายได้เพียงพอแล้ว

ตอนที่ 3 ความสามารถในการอุปนัย

ตัวอย่าง

- แพทย์ตั้งข้อสังเกตว่า “บางที พวกเขาอาจจะตายหมดแล้ว” ถ้านักเรียนเดินเข้าไปในกระท่อมหลังแรก ทุกอย่างภายในกระท่อมมีฝุ่นเกาะ โดยทั่วไปนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
- ก. ข้อเท็จจริงนี้สนับสนุนข้อสังเกตของแพทย์
 - ข. ข้อเท็จจริงนี้คัดค้านข้อสังเกตของแพทย์
 - ค. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกตของแพทย์
 - ง. ข้อเท็จจริงนี้เป็นไปไม่ได้กับข้อสังเกต

คำตอบคือ ข้อ ก. เพราะการที่มีฝุ่นเกาะ แสดงว่าไม่มีคนอยู่เป็นเวลานานจึงทำให้ข้อเท็จจริงนี้สนับสนุน ข้อสังเกตของแพทย์

21. นุชศดาเป็นคนที่มียี่เพื่อนมาก เพราะเป็นคนร่าเริงมีมนุษยสัมพันธ์ดี คุยสนุก และจริงใจ รัฐภูมิก็เป็นคนเพื่อนมาก จริงใจและไม่ค่อยพูด ชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ ส่วนเทย่าเป็นคนที่มียี่เพื่อนมาก เป็นคนที่เรียบร้อย เรียนเก่ง จริงใจต่อเพื่อน และยังสวยมากด้วย

นักเรียนคิดว่าข้อสรุปที่ทั้งสามคนมีเพื่อนมากข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ความเป็นคนดี
 - ข. ความร่าเริงแจ่มใส
 - ค. ความจริงใจต่อเพื่อน
 - ง. ความสวยงามเรียบร้อย
22. อำไพเรียนวิชาภาษาอังกฤษเก่งเพราะชอบเล่นทาส์กับเพื่อน ๆ เสมอ ใจพิพม์เก่งเพราะชอบเรียนภาษาอังกฤษจากบทเพลง วันชัยชอบสนทนากับเพื่อน โดยใช้ภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต จึงมีคะแนนเยี่ยมในวิชาภาษาอังกฤษ พิพัฒน์ชอบไปคุยกับเพื่อนบ้านที่เป็นคนอังกฤษ เขาจึงพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้เก่ง
- ดังนั้นตัดสินใจได้ว่าอย่างไร
- ก. อยากเรียนเก่งภาษาอังกฤษต้องชอบร้องเพลงภาษาอังกฤษ พูดกับชาวต่างประเทศ และใช้อินเทอร์เน็ตเป็นด้วย
 - ข. อยากเรียนภาษาเก่ง ๆ ต้องอ่านหนังสือมาก ๆ
 - ค. ถ้าอยากจะได้เรียนเก่งวิชาอะไรก็ขอให้ตั้งใจเรียน
 - ง. อยากเรียนภาษาอังกฤษให้เก่งนั้นทำได้หลายวิธี

23. สุนิตาริแพทย์ซึ่งรับฝากครรภ์และทำคลอดให้แก่แม่ที่ได้รับเชื้อ เอช ไอ วี กล่าวว่า “ถ้าแม่ได้รับเชื้อตั้งแต่ตั้งครรภ์ เด็กจะรับเชื้อจากแม่เป็นเปอร์เซ็นต์สูงมาก”

จากข้อความนี้นักเรียนตัดสินใจอย่างไร

- ก. ข้อเท็จจริงนี้สนับสนุนข้อสรุป
 - ข. ข้อเท็จจริงนี้คัดค้านข้อสรุป
 - ค. ข้อเท็จจริงนี้ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสรุป
 - ง. ข้อเท็จจริงนี้ไม่สนับสนุนข้อสรุป
24. นักการศึกษาของประเทศไทยเปิดเผยว่า ต่อไปนี้ในอนาคตจะกลายเป็นยุคเสื่อมของประเทศเนื่องจากเยาวชนของชาติ ตลอดจนพลเมืองของชาติในอนาคตจะไร้ศีลธรรมและไม่มีคุณภาพ ซึ่งจากงานวิจัยล่าสุด พบว่า ยาเสพติด ยาบ้า ยาอี ยาเลิฟ ระบาดเข้าสู่สังคมไทย โรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชน โดยเด็กอายุ 7- 20 ปี ของไทย 2-3 ล้านคน อยู่ในขบวนการค้าและเสพยาเสพติด

จากสถานการณ์นี้นักเรียนตัดสินใจอย่างไร

- ก. ข้อเท็จจริงนี้ สนับสนุน ข้อสังเกตของนักการศึกษา
 - ข. ข้อเท็จจริงนี้ คัดค้าน ข้อสังเกตของนักการศึกษา
 - ค. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกตของนักการศึกษา
 - ง. ข้อเท็จจริงนี้ไม่มีมูลความจริง
25. คุณพ่อตั้งข้อสังเกต เมื่อเห็นประจุไฟฟ้าที่เสาไฟฟ้า ตกลงมาเป็นสาย เสียขดัง ปังๆ ท่านบอกว่า “อย่างนี้ไม่ดีแน่ต้องรีบโทรไปแจ้งการไฟฟ้าโดยด่วนเพราะอาจจะระเบิดได้” เมื่อนักเรียนมองตามไปที่เสาไฟปรากฏว่าที่จุดประกายไฟเป็นเสาไฟฟ้าแรงสูงและมีหม้อแปลงตรงจุดนั้นพอดี

จากสถานการณ์อย่างนี้ นักเรียนตัดสินใจอย่างไร

- ก. ข้อเท็จจริงนี้สนับสนุน ข้อสังเกตคุณพ่อ
- ข. ข้อเท็จจริงนี้ คัดค้าน ข้อสังเกตคุณพ่อ
- ค. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกตคุณพ่อ
- ง. ข้อเท็จจริงนี้อาจจะไม่ใช่

26. ครอบครัวหนึ่งมีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด 3 คน ครุณีเป็นพี่สาวคนโต สมชายเป็นน้องชายของจรัญ
 ดังนั้นจะสรุปได้ว่าอย่างไร
 ก. สมชายเป็นพี่ของครุณี
 ข. คนที่มีอายุน้อยที่สุดคือจรัญ
 ค. คนที่เป็นลูกคนกลางคือครุณี
 ง. คนที่มีอายุน้อยที่สุดคือสมชาย
27. นายเอก ซึ่งเป็นน้องชายของผู้ตายเป็นคนแรกที่โทรไปแจ้งตำรวจให้มาที่เกิดเหตุ ได้ให้การกับตำรวจตั้งแต่พบกับตำรวจว่า “พี่ผมน่าจะอยู่ภายในห้องนี้แหละครับเพราะพบว่าประตูห้องถูกล็อกจากด้านใน” เมื่อตำรวจตรวจดูที่ประตูก็เห็นว่าล็อกจากด้านในจริงๆ
 จากสถานการณ์นี้ นักเรียนตัดสินใจอย่างไร
 ก. ข้อเท็จจริงนี้ สนับสนุนข้อสังเกตของนายเอก
 ข. ข้อเท็จจริงนี้ คัดค้านข้อสังเกตของนายเอก
 ค. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกตของนายเอก
 ง. ข้อเท็จจริงนี้ไม่ได้ช่วยอะไรตำรวจ
28. นกที่คนเลี้ยงเช่นนกแก้ว นกขุนทอง นกหงส์หยก จะสามารถพูดได้ ถ้าฝึกให้มันพูดด้วยภาษาง่าย ๆ เช่น สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ มาหาใคร อย่างนี้เป็นต้น
 นักเรียนตัดสินใจอย่างไรกับข้อความนี้
 ก. นกบางชนิดพูดได้ถ้าคนนำไปฝึก
 ข. นกทุกชนิดสามารถพูดภาษาคนได้เอง
 ค. นกที่พูดได้มีแต่นกแก้ว นกขุนทองเท่านั้น
 ง. สัตว์สามารถพูดได้ถ้าได้รับการนำไปฝึก
29. การได้อยู่กับคนที่เรารักก็เป็นทุกข์ การได้อยู่กับคนที่ไม่รักก็เป็นทุกข์ การจากคนที่เรารักก็เป็นทุกข์ และการอยู่อย่างไม่มีคนรักก็เป็นทุกข์
 ข้อความนี้สรุปจากข้อเท็จจริงได้ว่าอย่างไร
 ก. ความทุกข์เกิดจากการอยู่กับคนที่เรารัก
 ข. ความทุกข์เกิดจากการอยู่กับคนที่ไม่รัก
 ค. อยู่กับคนที่รักหรือไม่รักก็เป็นทุกข์ทั้งนั้น
 ง. ความทุกข์คือการที่เราได้อยู่

30. นักข่าวตั้งข้อสังเกตว่า “แพทย์คนนี้น่าที่จะลงมือผ่าตัดกรรยาของตนเองได้” นักเรียนดูข่าวที่แต่ละช่องนำมาเสนอว่า แพทย์ผู้นี้มีลักษณะท่าทางสุภาพ เรียบร้อย และมีผู้เคารพนับถือในความสามารถของท่านมากมาย

จากสถานการณ์นี้ นักเรียนตัดสินใจอย่างไร

ก. ข้อเท็จจริงนี้ สนับสนุน ข้อสังเกตของนักข่าว

ข. ข้อเท็จจริงนี้ คัดค้าน ข้อสังเกตของนักข่าว

ค. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับ ข้อสังเกตของนักข่าว

ง. ข้อเท็จจริงนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับ การตายของกรรยาแพทย์

ตอนที่ 4 ความสามารถในการระบุข้อมูลเบื้องต้น

ตัวอย่าง

ถ้าคุณวางแผนที่จะติดตั้งระบบทำความร้อน คุณต้องถามผู้รับเหมาเกี่ยวกับคุณสมบัติของอลูมิเนียมคำที่ใช้ทำท่อ ซึ่งมีคุณสมบัติหลายอย่างที่ทำให้ประหยัดเงิน เพราะง่ายสำหรับการทำด้วยมือ อายุการใช้งานยาวนาน เพราะไม่เป็นสนิม ไม่ต้องทาสี มันจะเรียบเสมอ ธรรมชาติของอลูมิเนียมคำยังป้องกันกระแสไฟฟ้า ป้องกันการสูญเสียความร้อนได้ตลอดอายุการใช้งาน

- 0 ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและทำให้ข้อความจากแผ่นโฆษณานี้เป็นที่ยอมรับได้
- ก. ท่อธรรมดาแข็งแรงกว่าท่อที่ทำด้วยมือ
 - ข. สามารถใช้ผลิตภัณฑ์นี้ตลอดอายุการใช้งาน
 - ค. เคยได้ยินคุณสมบัติของอลูมิเนียมคำมาก่อนแล้ว
 - ง. ความทนทานและการใช้ง่ายครั้งแรก เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาก่อนเลือกซื้อ
- คำตอบคือ ข้อ ง. เพราะเป็นข้อความมีขึ้นในความต้องการที่ผู้จะเลือกซื้อก่อน
ข้อความที่กำหนดให้จากใบโฆษณานี้แล้ว

31. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ให้ความรู้กับเด็ก ๆ ที่ไปทัศนศึกษาว่า “ถ้าเป็นไปได้ ไม่ควรไปเที่ยวป่าหน้าฝน”

- ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้
- ก. เป็นข้อปฏิบัติกันโดยทั่วไป
 - ข. หน้าฝนทิวทัศน์ของป่าไม่สวย
 - ค. สัตว์มีพิษร้ายมักแพร่พันธุ์ในหน้าฝน
 - ง. หน้าฝนอาจเกิดน้ำหลาก เป็นอันตรายได้

32. สารเคมีที่ใช้ปราบศัตรูพืช มักส่งผลเสียทั้งตัวแมลงและเกษตรกรผู้ใช้และผู้บริโภคด้วย

- ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้
- ก. สารเคมีมีประโยชน์และมีโทษด้วยเช่นกัน
 - ข. สารเคมีมีประโยชน์ต่อการเกษตรกรรม
 - ค. โดยปกติสารเคมีเป็นอันตรายต่อแมลงเท่านั้น
 - ง. สารเคมีที่ใช้ปราบศัตรูพืชบางอย่างไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์

33. “ได้เวลาทานข้าวแล้ว ลูกไปล้างมือให้สะอาดก่อน”

ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้

- ก. เป็นข้อปฏิบัติกันโดยทั่วไป
- ข. มีคนเรามีเชื้อโรคหลายชนิดเกาะอยู่
- ค. เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก
- ง. เป็นการทำให้อาหารมีรสชาติอร่อยขึ้น

34. ที่ป้ายในปั้มน้ำมันทุกปั้มเขียนไว้ว่า “ห้ามสูบบุหรี่ในปั้มน้ำมัน”

ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้

- ก. ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ
- ข. การสูบบุหรี่ในปั้มน้ำมันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย
- ค. น้ำมันจะทำปฏิกิริยากับไฟนุหรี่ อาจเกิดการระเบิดได้
- ง. การดูดควันบุหรี่ผสมกับไอน้ำมันในปั้ม จะทำให้ปอดได้รับพิษมากขึ้น

35. เจ้าหน้าที่ขายรังสีบอกกับคนไข้ว่า “เวลาจะเอ็กซเรย์ ต้องถอดโลหะออกจากตัวให้หมด

ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้

- ก. รังสีเอ็กซเรย์ไม่สามารถทะลุผ่านโลหะได้
- ข. เป็นข้อปฏิบัติโดยทั่วไปของการฉายรังสีเอ็กซเรย์
- ค. รังสีเอ็กซเรย์ทำปฏิกิริยากับโลหะเกิดอันตรายได้
- ง. รังสีเอ็กซเรย์อาจจะสะท้อนโลหะของคนไข้เข้าสู่เจ้าหน้าที่ขายรังสีได้

36. ขณะที่กำลังจัดเตรียมอาหารเพื่อจะขาย ที่ร้านขายส้มตำอนามัยไฮเท็ค เจ้าของร้านได้ตะโกน

บอกลูกค้าจ้างว่า “น้ำปลาร้าที่จะใส่ส้มตำ ดมก่อนนะ”

ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้

- ก. เป็นข้อปฏิบัติโดยทั่วไปของร้านนี้
- ข. น้ำปลาร้าถ้าไม่ดมให้เค็ดก็จะมีเชื้อ
- ค. น้ำปลาร้าที่ไม่ผ่านการต้มให้เค็ดจะมีเชื้อโรคต่าง ๆ มากมาย
- ง. น้ำปลาร้าหมักมานานมีรสเค็มไม่เข้าที่ ต้องดมให้เค็ดรสชาติจึงจะกลมกล่อม

37. นักวิทยาศาสตร์ไทยได้ค้นพบว่า โปรตีนชนิดหนึ่งที่อยู่ในเมล็ดของมะระจีนที่
 แก่จัด สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อไวรัส HIV ในหลอดทดลองได้ผลดี
 ข้อใดเป็นข้อความที่อยู่ในสถานการณ์ข้างต้น
 ก. นักวิทยาศาสตร์นำโปรตีนที่อยู่ในเมล็ดมะระจีนไปเป็นส่วนผสมในการผลิตยารักษา
 โรคเอดส์
 ข. สารที่อยู่ในเมล็ดของมะระจีนยับยั้งเชื้อไวรัส HIV ในหลอดทดลองได้
 ค. คาดว่าในอนาคตประเทศไทยจะมียารักษาโรค HIV ที่สกัดจากสารในมะระจีน
 ง. นักวิทยาศาสตร์ไทยมีความสามารถในการค้นคว้าวิจัย
38. “มนุษย์แต่ละคนย่อมมีเหตุผลของตนเอง อาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนคนอื่นก็ได้”
 ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้
 ก. มนุษย์ทุกคนมีเหตุผล
 ข. คนที่ทำผิดคือคนที่ไม่ใช้เหตุผล
 ค. มนุษย์คือปุถุชนธรรมดา ย่อมทำผิดได้
 ง. การกระทำของมนุษย์เกิดจากความคิดที่รอบคอบของตนเอง
39. ประเทศเวียดนาม มีการค้นคว้าวิจัยด้านการปลูกข้าว จนผลิตข้าวได้พอกิน และส่งออกเพิ่ม
 ขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นอันดับสองรองจากไทย
 ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้
 ก. ข้าวเวียดนามราคาถูกกว่าข้าวไทย
 ข. เวียดนามเป็นคู่แข่งในการผลิตข้าวของไทย
 ค. ไทยส่งข้าวเป็นสินค้าออกได้น้อยกว่าเวียดนาม
 ง. เทคโนโลยีทางการปลูกข้าวของเวียดนามสูงกว่าไทย
40. ในการปลูกพืช พืชจะโตเร็วถ้ามีสิ่งแวดล้อมเหมาะสม คือดินดี มีอินทรีย์วัตถุมาก ได้รับฝน
 และความชื้นสม่ำเสมอ น้ำไม่ขัง
 ข้อใดเป็นสาเหตุที่น่าเชื่อถือและเป็นไปได้ที่ทำให้ข้อความข้างต้นเป็นที่ยอมรับได้
 ก. พืชต้องการสิ่งแวดล้อมที่ดี
 ข. ประเทศไทยมีความเหมาะสมในการปลูกพืชมาก
 ค. บริเวณที่มีสิ่งแวดล้อมไม่ดีไม่สามารถปลูกพืชได้
 ง. ในการปลูกพืชต้องอาศัยความละเอียดอ่อน
-

กระดาษคำตอบ

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น ม.3/.....

โรงเรียน.....

จงเลือก X ข้อที่ถูกต้องที่สุดข้อละหนึ่งคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง		ข้อ	ก	ข	ค	ง
1						21				
2						22				
3						23				
4						24				
5						25				
6						26				
7						27				
8						28				
9						29				
10						30				
11						31				
12						32				
13						33				
14						34				
15						35				
16						36				
17						37				
18						38				
19						39				
20						40				

ขอบคุณที่ตั้งใจทำข้อสอบ และขอให้ได้คะแนนเต็มทุกคนนะคะ

ภาคผนวก ง
การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

T-Test

Group Statistics

CLASS	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
POST_PRE 1.00	32	10.5000	6.34492	1.12163
2.00	31	7.5484	4.20189	.75468

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference
POST_PRE	Equal variances assumed	6.185	.016	2.170	61	.034	2.9516	1.36043
	Equal variances not assumed			2.183	53.988	.033	2.9516	1.35189
						95% Confidence Interval of the Difference		
						Lower	Upper	
						.23127	5.67196	
						.24122	5.66201	

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 POST	29.5806	31	1.72770	.31030
PER	22.0323	31	4.17520	.74989

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 POST & PER	31	.191	.302

Paired Samples Test

	Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper			
Pair 1 POST - PER	7.5484	4.20189	.75468	6.0071 9.0897	10.002	30	.000

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 POST	32.5625	32	1.94998	.34471
PRE	22.0625	32	5.82507	1.02974

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 POST & PRE	32	-.111	.545

Paired Samples Test

	Paired Differences				
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference	
				Lower	Upper
Pair 1 POST - PRE	10.5000	6.34492	1.12163	8.2124	12.7876
			t	9.361	df
					31
					Sig. (2-tailed)
					.000

Reliability ค่าความเที่ยงของแบบวัด

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
I1	17.5400	22.5741	.2461	.6291
I2	17.5000	22.7778	.2063	.6323
I3	17.3000	22.8788	.2469	.6304
I4	17.2600	22.6792	.3348	.6258
I5	17.7800	23.0622	.1572	.6362
I6	17.6800	23.0885	.1375	.6378
I7	17.2700	22.6637	.3293	.6258
I8	17.2800	22.7693	.2908	.6280
I9	17.6700	22.6072	.2399	.6296
I10	17.4000	23.0707	.1598	.6360
I11	17.4800	22.1915	.3395	.6217
I12	17.8800	22.5915	.3095	.6259
I13	17.6000	23.5556	.0373	.6458
I14	17.5900	22.2241	.3195	.6230
I15	17.7500	22.9369	.1793	.6345
I16	17.6100	22.8262	.1898	.6336
I17	17.5100	23.0605	.1443	.6372
I18	17.6800	23.2097	.1118	.6398
I19	17.7200	22.8905	.1845	.6341
I20	17.7400	24.5378	-.1633	.6602
I21	17.7100	23.5211	.0481	.6447
I22	17.7100	23.5615	.0395	.6453
I23	17.6700	22.8294	.1920	.6334
I24	17.7500	23.2803	.1037	.6403
I25	17.7300	23.3506	.0861	.6417
I26	17.6100	21.9575	.3780	.6181
I27	17.6400	22.2327	.3189	.6230
I28	17.6900	22.5595	.2526	.6286
I29	17.7100	23.7029	.0098	.6476
I30	17.7500	23.3005	.0993	.6406
I31	17.8100	22.7413	.2392	.6301
I32	17.7800	22.7390	.2306	.6306
I33	17.7200	23.4562	.0626	.6435
I34	17.6700	23.3142	.0891	.6416
I35	17.8600	23.9600	-.0367	.6493
I36	17.7300	23.6132	.0299	.6459
I37	17.7500	23.1995	.1214	.6389
I38	17.7700	22.8658	.1993	.6330
I39	17.7900	23.6423	.0291	.6456
I40	17.8100	22.5797	.2774	.6273

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 100.0

N of Items = 40

Alpha = .6414

คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

คนที่	ตอน 1	ตอน 2	ตอน 3	ตอน 4	รวม
1	7	6	7	6	26
2	7	7	4	7	25
3	9	7	7	7	30
4	8	7	7	8	30
5	7	7	8	7	29
6	4	7	8	7	26
7	8	7	7	8	30
8	8	7	7	7	29
9	8	8	8	8	32
10	8	8	7	8	31
11	7	7	8	8	30
12	8	7	7	9	31
13	8	7	8	8	31
14	9	7	6	7	29
15	8	7	7	8	30
16	7	6	7	8	28
17	8	6	7	7	28
18	8	7	8	8	31
19	7	8	7	7	29
20	7	8	8	8	31
21	7	8	8	7	30
22	8	7	9	7	31
23	8	8	7	7	30
24	8	8	7	7	30
25	7	7	7	7	28
26	8	8	7	7	30

คนที่	ตอน 1	ตอน 2	ตอน 3	ตอน 4	รวม
27	7	8	8	8	31
28	7	7	7	8	29
29	8	8	8	9	33
30	7	7	8	8	30
31	7	8	7	7	29
รวม	233	225	226	233	917
เฉลี่ย	7.5	7.3	7.3	7.5	29.6
ร้อยละ	75.16	72.58	72.90	75.16	73.95

คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

หลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง

คนที่	ตอน 1		ตอน 2		ตอน 3		ตอน 4		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	8	80	8	80	9	90	9	90	284	85
2	8	80	8	80	9	90	10	100	285	87.5
3	10	100	8	80	10	100	9	90	317	92.5
4	9	90	7	70	10	100	9	90	295	87.5
5	9	90	9	90	8	80	10	100	296	90
6	8	80	9	90	10	100	10	100	307	92.5
7	9	90	9	90	9	90	10	100	307	92.5
8	8	80	5	50	8	80	9	90	240	75
9	8	80	9	90	8	80	8	80	283	82.5
10	9	90	8	80	8	80	10	100	285	87.5
11	9	90	8	80	9	90	8	80	294	85
12	8	80	9	90	8	80	9	90	284	85
13	8	80	8	80	9	90	9	90	284	85
14	9	90	8	80	9	90	8	80	294	85
15	9	90	8	80	8	80	9	90	284	85
16	8	80	9	90	10	100	10	100	307	92.5
17	8	80	8	80	9	90	8	80	283	82.5
18	9	90	8	80	10	100	9	90	306	90
19	8	80	9	90	10	100	9	90	306	90
20	8	80	8	80	9	90	9	90	284	85
21	8	80	8	80	9	90	8	80	283	82.5
22	9	90	8	80	9	90	8	80	294	85
23	8	80	9	90	10	100	9	90	306	90
24	9	90	8	80	9	90	8	80	294	85

คนที่	ตอน 1		ตอน 2		ตอน 3		ตอน 4		รวม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
25	8	80	8	80	9	90	10	100	285	87.5
26	9	90	9	90	10	100	8	80	316	90
27	8	80	8	80	8	80	9	90	273	82.5
28	9	90	9	90	9	90	8	80	305	87.5
29	8	80	10	100	8	80	9	90	295	87.5
30	9	90	9	90	10	100	10	100	318	95
31	9	90	10	100	10	100	9	90	328	95
32	9	90	10	100	9	90	10	100	318	95
รวม	273	85.313	269	84.063	290	90.625	288	90	1380	2.7344
เฉลี่ย	8.5	85.31	8.4	84.06	9.1	90.63	9.0	90	43.1	87.5